

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra

Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola

344 01 Domažlice, Erbenova 184

Vzdělávací program

Diplomovaná všeobecná sestra

53-41-N/11

Obor vzdělání

Diplomovaná všeobecná sestra

53-41-N/1.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Identifikační údaje vyšší odborné školy

Název školy:	Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Domažlice, Erbenova 184	
Adresa školy:	334 01 Domažlice, Erbenova 184	
Zřizovatel školy:	Plzeňský kraj	
Právní forma právnícké osoby:	Příspěvková organizace	
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-N/1. Diplomovaná všeobecná sestra	
Název vzdělávacího programu:	53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra	
Zaměření vzdělávacího programu:	-	
Podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče	Jsou uvedeny v návrhu vzdělávacího programu, str. 21-22	
Délka vzdělávacího programu		
Forma vzdělávání	denní	3 roky/6 období
	kombinovaná	3 roky/6 období
Vyučovací jazyk:	Český jazyk	
Dosažený stupeň vzdělání	Vyšší odborné	
Způsob ukončení studia	Absolutorium	
Certifikát	Vysvědčení o absolutoriu, diplom absolventa	
Označení absolventa	Diplomovaný specialista DiS.	

Čj: MSMT-33.105/2019

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Obsah

1	Profil absolventa.....	6
1.1	Kompetence absolventa.....	6
1.2	Výstupní činnosti a kompetence	8
2	Cíle oboru vzdělávání.....	12
2.1	Cíle vzdělávacího programu.....	12
2.2	Cíle vzdělávání	12
3	Charakteristika vzdělávacího programu	14
3.1	Záměr rozvoje školy a odůvodnění vzdělávacího programu	14
3.2	Společenská potřeba vzdělávacího programu	14
3.3	Pojetí a cíle vzdělávacího programu	15
3.4	Charakteristika obsahu vzdělávacího programu.....	16
4	Organizace výuky.....	18
4.1	Denní forma vzdělávání	18
4.2	Kombinovaná forma vzdělávání	18
4.3	Hodnocení	19
4.4	Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví	20
5	Podmínky pro přijímání uchazečů.....	22
6	Podmínky ukončování vzdělávacího programu	24
7	Učební plán	25
7.1	Denní forma vzdělávání	25
7.2	Kombinovaná forma vzdělávání	30
8	Převodní tabulka pro obor Diplomovaná všeobecná sestra	39
9	Sylaby vyučovacích předmětů	43
9.1	Anatomie	43
9.2	Fyziologie.....	44
9.3	Odborná latinská terminologie	46
9.4	Farmakologie.....	47
9.5	Patologie a patologická fyziologie	48
9.6	Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena	49
9.7	Základy biofyziky	51
9.8	Základy biochemie	52
9.9	Základy genetiky	53
9.10	Hematologie a transfúzní lékařství.....	54

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.11 Klinická propedeutika	55
9.12 Zobrazovací metody a radiační ochrana.....	57
9.13 Ochrana a podpora veřejného zdraví.....	58
9.14 Zdravotní gramotnost	59
9.15 Výživa a dietetika.....	61
9.16 Rehabilitační ošetřovatelství	63
9.17 První pomoc	65
9.18 Ošetřovatelství.....	67
9.19 Ošetřovatelský proces a potřeby člověka	69
9.20 Ošetřovatelské postupy	71
9.21 Výzkum v ošetřovatelství.....	73
9.22 Komunitní péče	74
9.23 Transkulturní ošetřovatelství.....	75
9.24 Etika v ošetřovatelství	76
9.25 Ošetřovatelská péče v interních oborech.....	78
9.26 Ošetřovatelská péče v chirurgických oborech.....	81
9.27 Ošetřovatelská péče v ortopedii a traumatologii	82
9.28 Ošetřovatelská péče v neurologii	84
9.29 Ošetřovatelská péče v pediatrii	86
9.30 Ošetřovatelská péče v gynekologii a porodnictví.....	89
9.31 Ošetřovatelská péče v psychiatrii	91
9.32 Ošetřovatelská péče v onkologii a hematoonkologii.....	92
9.33 Ošetřovatelská péče v oftalmologii	93
9.34 Ošetřovatelská péče v ORL.....	96
9.35 Ošetřovatelská péče v dermatovenerologii	98
9.36 Ošetřovatelská péče ve stomatologii	101
9.37 Ošetřovatelská péče v infekčním lékařství.....	103
9.38 Ošetřovatelská péče v geriatrii	104
9.39 Intenzivní ošetřovatelská péče	106
9.40 Paliativní péče	107
9.41 Cizí jazyk.....	108
9.42 Základy filosofie	110
9.43 Základy sociologie	112
9.44 Obecná psychologie	114
9.45 Vývojová psychologie.....	115

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.46 Zdravotnická psychologie	117
9.47 Komunikace ve zdravotnictví.....	118
9.48 Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství	119
9.49 Základy zdravotnického managementu.....	120
9.50 Základy zdravotnického práva a legislativy	121
9.51 Informatika a statistika ve zdravotnictví	125
9.52 Ošetrovatelství založené na důkazech	128
9.53 Absolventský seminář	130
9.54 Odborná ošetrovatelská praxe	131
9.55 Znaková řeč	136
9.56 Základy augmentativní a alternativní komunikace	139
9.57 Základy speciální pedagogiky	142
10 Doklady o odborném zabezpečení výuky vzdělávacího programu.....	147
10.1 Soupis specializovaných učeben a dalších výukových prostor	147
10.2 Knihovna	149
10.3 Studijní opory pro kombinovanou formu vzdělávání	149
11 Personální zabezpečení kvality vzdělávacího programu.....	152
11.1 Personální zabezpečení předmětů	152
11.2 Aprobovanost vyučujících:	154
11.3 Podmínky pro hodnocení a zabezpečení kvality vzdělávacího programu	156
12 Seznam příloh.....	157

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

1 Profil absolventa

Uplatnění absolventa

Vzdělávací program připravuje studenty k výkonu povolání diplomované všeobecné sestry. Absolventi jsou způsobilí poskytovat samostatnou kvalifikovanou ošetrovatelskou péči ve všech zdravotnických zařízeních s uplatněním na celém trhu práce EU i v dalších zemích.

1.1 Kompetence absolventa

Výstupní znalosti a dovednosti, tj. profesní kompetence absolventa vzdělávacího programu Diplomovaná všeobecná sestra vycházejí z platné legislativy, tj. ze zákona č. 201/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) a dále z vyhlášky č. 470/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů. Absolvent je způsobilý k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Za výkon povolání se považuje poskytování ošetrovatelské péče a ve spolupráci s lékařem poskytování preventivní, léčebné, diagnostické, rehabilitační, neodkladné a dispenzární péče.

Diplomovaná všeobecná sestra musí umět chránit, udržovat, navracet a podporovat zdraví osob a skupin, jejich autonomii a soběstačnost v oblasti tělesných a psychických životních funkcí s přihlédnutím k psychologické, sociální, ekonomické a kulturní odlišnosti způsobu života osob se zdravotním postižením. Činnost diplomované všeobecné sestry zahrnuje péči o jedince všech věkových kategorií, o které je pečováno ve zdravotnických zařízeních nebo ve vlastním sociálním prostředí, při akutních a chronických poruchách zdraví a při somatických a psychických potížích.

V souladu s vyhláškou č. 391/2017 Sb., ve znění vyhlášky č. 2/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků jsou profesní kompetence rozděleny na základní, specializované a vysoce specializované podle základních funkcí, které diplomovaná všeobecná sestra plní.

Profese diplomované všeobecné sestry zahrnuje čtyři základní oblasti kompetencí:

Autonomní kompetence všeobecné sestry

Kooperativní kompetence všeobecné sestry

Kompetence všeobecné sestry ve výzkumu a vývoji v ošetrovatelství

Manažerské kompetence všeobecné sestry

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

1. Autonomní kompetence všeobecné sestry

Všeobecná sestra bez odborného dohledu a bez indikace, v rozsahu své odborné způsobilosti poskytuje, případně zajišťuje základní a specializovanou ošetrovatelskou péči v souladu s právními předpisy a standardy

- Podpora zdraví a prevence vzniku onemocnění
 - Sleduje jednotlivce, rodiny a komunity, o které pečuje z holistického hlediska, bere v úvahu prostředí, ve kterém žijí a jejich způsob života. Zjišťuje dostupné zdroje (lidské a jiné), které jsou nutné pro zvládnutí rizik a péče a využívá je.
 - Určuje opatření, která podporují zdraví nebo prevenci onemocnění a která mohou realizovat samotní jednotlivci, rodiny a skupiny nebo s pomocí jiných osob.
 - Vysvětluje a motivuje jednotlivce, rodiny a skupiny jak mohou sami své prostředí a životní styl ovlivnit, nebo změnit.
 - Podílí se na vyhodnocování výsledků provedených opatření nebo sama toto vyhodnocení provádí.
 - Organizuje a účastní se kampaní na podporu zdraví a prevence a hodnotí výsledky těchto programů.
- Podpora uspokojování potřeb vzniklých v souvislosti s onemocněním
 - Identifikuje potřeby pacientů všech věkových skupin v oblasti tělesné, psychické, společenskokulturní a duchovní, změněné nebo vzniklé v souvislosti s poruchou zdravotního stavu jednotlivců nebo skupin.
 - Určuje vhodná opatření a sestavuje plán ošetrovatelské péče a dalších opatření pro uspokojování potřeb, rozvoj, zachování nebo navrácení soběstačnosti a pro zmírňování utrpení a zajištění klidného umírání a důstojné smrti.
 - Poskytuje ošetrovatelskou péči a provádí další opatření nebo jejich vykonání zajišťuje prostřednictvím jiného člena týmu, případně jejich zajištění iniciuje.
 - Vyhodnocuje výsledky a účinnost provedených opatření a modifikuje ošetrovatelský plán.
- Poskytování informací a účast na vzdělávání
 - Zprostředkovává jednotlivcům, rodinám, skupinám a jejich příbuzným potřebné informace v přiměřené formě z hlediska svých kompetencí a stará se o to, aby tyto informace byly srozumitelné a aby mohla dosažené výsledky v informovanosti klientů/pacientů vyhodnotit.
 - Podílí se na vzdělávání zdravotnických pracovníků a jiných pracovníků ve zdravotnictví.

2. Kooperativní kompetence všeobecné sestry

- Respektuje role jednotlivých profesionálů při koordinaci a plnění odborných úkolů v multidisciplinárním týmu, zachovává a posiluje vzájemný partnerský vztah a podílí se na všech společných opatřeních v zájmu pacienta.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Provádí vyšetření a léčebná opatření, která indikuje lékař, s ohledem na své kompetence.
- Zná a dodržuje hranice své odborné způsobilosti, a pokud je to nutné, žádá o spolupráci příslušné kompetentní odborníky.

3. Kompetence všeobecné sestry ve výzkumu a vývoji v ošetrovatelství

- Kriticky reviduje svou každodenní praxi a při realizaci svých činností využívá výsledky ošetrovatelského výzkumu a praxe založené na důkazech.
- Získává nové vědomosti tím, že se podílí na výzkumu v oblasti ošetrovatelství a prezentuje výsledky, přičemž využívá všech dostupných informačních zdrojů.
- Usiluje o svůj odborný růst v rámci celoživotního vzdělávání.

4. Manažerské kompetence všeobecné sestry

- Řídí a koordinuje členy ošetrovatelského týmu při péči o pacienta (bezpečné prostředí, delegování úkolů a dohled, týmová péče).
- Posuzuje a analyzuje rizika pro zdraví spadající do oblasti ošetrovatelské péče, plánuje, provádí a kontroluje opatření k zamezení působení těchto rizik.
- Vykonává ošetrovatelské činnosti s ohledem na jejich efektivitu a náklady.
- Podílí se systematicky a nepřetržitě na programech zajišťování kvality péče.
- Účastní se rozhodovacích procesů v oblasti zdravotní politiky a řízení, které se týkají ošetrovatelství.

Všeobecná sestra plní uvedené kompetence v souladu s platnými právními předpisy, etickými normami a profesními standardy.

1.2 Výstupní činnosti a kompetence

Absolvent oboru Diplomovaná všeobecná sestra dle vyhlášky č. 391/2017 Sb., ve znění vyhlášky č. 2/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb. dle § 4 vykonává činnosti stanovené ve výše uvedených kompetencích (§ 3 vyhlášky č. 55/2011 Sb.) a dále bez odborného dohledu a bez indikace, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem poskytuje, případně zajišťuje základní a specializovanou ošetrovatelskou péči prostřednictvím ošetrovatelského procesu. Přitom zejména může:

- a) vyhodnocovat potřeby a úroveň soběstačnosti pacientů, projevů jejich onemocnění, rizikových faktorů, a to i za použití měřicích technik používaných v ošetrovatelské praxi (například testů soběstačnosti, rizika proleženin, měření intenzity bolesti, stavu výživy),
- b) sledovat a orientačně hodnotit fyziologické funkce pacientů, včetně saturace kyslíkem a srdečního rytmu, a další tělesné parametry za použití zdravotnických prostředků,
- c) pozorovat, hodnotit a zaznamenávat fyzický a psychický stav pacienta,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- d) získávat osobní, rodinnou, pracovní a sociální anamnézu,
- e) zajišťovat a provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve,
- f) provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích a z permanentní tracheostomické kanyly u pacientů starších 3 let a zajišťovat jejich průchodnost,
- g) hodnotit a ošetřovat poruchy celistvosti kůže a chronické rány a ošetřovat stomie,
- h) hodnotit a ošetřovat centrální a periferní žilní vstupy, včetně zajištění jejich průchodnosti,
- i) pečovat o zavedené močové katetry pacientů všech věkových kategorií, včetně provádění výplachů močového měchýře,
- j) provádět ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem a logopedem ve zdravotnictví rehabilitační ošetřování, zejména polohování, posazování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení, nácvik mobility a přemísťování, nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta a cvičení týkající se rehabilitace poruch komunikace a poruch polykání a vyprazdňování a metody bazální stimulace s ohledem na prevenci a nápravu poruch funkce těla, včetně prevence dalších poruch z imobility,
- k) edukovat pacienty, případně jiné osoby v ošetřovatelských postupech, použití zdravotnických prostředků a připravovat pro ně informační materiály,
- l) orientačně hodnotit sociální situaci pacienta, identifikovat potřebnost spolupráce sociálního nebo zdravotně-sociálního pracovníka a zprostředkovat pomoc v otázkách sociálních a sociálně-právních,
- m) zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemísťováním a propuštěním pacientů,
- n) poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta,
- o) přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
- p) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,
- q) analyzovat, zajistit a hodnotit kvalitu a bezpečnost poskytované ošetřovatelské péče,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

r) zajišťovat stálou připravenost pracoviště včetně věcného a technického vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků,

s) doporučovat použití vhodných zdravotnických prostředků pro péči o stomie, chronické rány nebo při inkontinenci,

t) doporučovat vhodné kompenzační zdravotnické prostředky pro zajištění mobility a sebeobsluhy v domácím prostředí.

Při poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče může všeobecná sestra pod odborným dohledem všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem vykonávat činnosti podle odstavce 1 písm. a) až k), o) a p).

Všeobecná sestra může vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační, neodkladné, paliativní a dispenzární péče. Přitom zejména připravuje pacienty k diagnostickým a léčebným výkonům a na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře je provádí nebo při nich asistuje nebo zajišťuje ošetrovatelskou péči při těchto výkonech a po nich; zejména může

a) zavádět periferní žilní katetry pacientům starším 3 let,

b) podávat léčivé přípravky s výjimkou radiofarmak, nejde-li o nitrožilní injekce nebo infuze u dětí do 3 let věku, pokud není dále uvedeno jinak,

c) zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii,

d) provádět screeningová, depistážní a dispenzární vyšetření, odebírat krev a jiný biologický materiál a hodnotit, zda jsou výsledky fyziologické; v případě fyziologických výsledků může naplánovat termín další kontroly,

e) provádět ošetření akutních a operačních ran, včetně ošetření drénů, drenážních systémů a kůže v průběhu léčby radioterapií,

f) odstraňovat stehy u primárně hojících se ran a drény s výjimkou drénů hrudních a drénů v oblasti hlavy,

g) provádět katetrizaci močového měchýře žen a dívek starších 3 let,

h) provádět výměnu a ošetření tracheostomické kanyly, zavádět gastrické sondy pacientům při vědomí starším 10 let, včetně zajištění jejich průchodnosti a ošetření, a aplikovat enterální výživu u pacientů všech věkových kategorií,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- i) provádět výplach žaludku u pacientů při vědomí starších 10 let,
- j) asistovat při zahájení aplikace transfuzních přípravků a ošetřovat pacienta v průběhu aplikace a ukončovat ji,
- k) provádět návštěvní službu a poskytovat péči ve vlastním sociálním prostředí pacienta,
- l) podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely.

Všeobecná sestra pod odborným dohledem lékaře nebo zubního lékaře může

- a) aplikovat nitrožilně krevní deriváty,
- b) zpracovávat dentální materiály v ordinaci,
- c) vykonávat činnost zubní instrumentárky podle § 40 odst. 1 písm. c).

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

2 Cíle oboru vzdělávání

Cíle vzdělávacího programu Diplomovaná všeobecná sestra vycházejí z platné legislativy, tj. ze zákona č. 201/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) a dále z vyhlášky č. 470/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání.

2.1 Cíle vzdělávacího programu

Cíle týkající se získání profesní kvalifikace k poskytování přímé ošetrovatelské péče orientované na individuální potřeby jednotlivců, jejich rodin a komunit ve zdraví i nemoci založené na důkazech (Evidence Based Practice).

Cíle směřující k získání znalostí právních předpisů v oblasti poskytování zdravotních služeb a zdravotní péče v České republice.

Cíle vedoucí k získání profesní kvalifikace zdravotnického pracovníka opravňující k výkonu zdravotnického povolání.

Cíle vedoucí k dosažení vzdělání ve zdravotnickém oboru jako základního předpokladu k celoživotnímu profesnímu vzdělávání.

2.2 Cíle vzdělávání

Cíle týkající se přímého vztahu k jednotlivci, rodině a komunitě

- Absolvent/ka je schopen/a samostatně poskytovat individuální ošetrovatelskou péči a podporu jednotlivcům (zdravým, nemocným, osobám se zdravotním postižením a umírajícím), rodinám a komunitám v souladu s přírodním a společenským prostředím, ve kterém žijí.
- Absolvent/ka je schopen/a na základě získaných vědomostí (z ošetrovatelství, medicínských a humanitních věd) a dovedností zhodnotit aktuální zdravotní stav, biopsychosociální a spirituální potřeby člověka v různých věkových obdobích a v různých životních situacích.
- Absolvent/ka je schopen/a na základě získaných vědomostí a dovedností poskytnout a zajistit ošetrovatelskou péči o individuální potřeby člověka. Tato péče směřuje k podpoře, posílení a udržení zdraví, k prevenci vzniku onemocnění, k prevenci komplikací, v případě nevléčitelně nemocných a umírajících k důstojnému umírání.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Absolvent/ka je schopen/a samostatného rozhodování v oblastech ošetrovatelství, které se týkají: péče o zdraví, prevence vzniku onemocnění, poskytování první pomoci, ošetrovatelské péče o nemocné, o osoby se zdravotním postižením a umírající. Tato rozhodnutí dokáže zdůvodnit, obhájit a nést za ně osobní odpovědnost.

Cíle týkající se rozvoje profese všeobecné sestry

- Absolvent/ka přispívá na základě svých vědomostí, dovedností, sociální zralosti a přístupu k jednotlivcům, rodinám a komunitám k profesionalizaci oboru ošetrovatelství, zvyšování prestiže a postavení všeobecné sestry ve společnosti.
- Absolvent/ka zná aktuální stav rozvoje ošetrovatelství v ČR i v zahraničí a je schopen/schopna kriticky posoudit jednotlivé etapy historického, současného i předpokládaného vývoje ošetrovatelství včetně kompetencí všeobecných sester při realizaci ošetrovatelské péče, výkonů a činností.
- Absolvent/ka se podílí na výzkumné činnosti v ošetrovatelství, prezentuje její výsledky a aplikuje je do praxe.

Cíle týkající se principů péče o zdraví

- Absolvent/ka se orientuje v právním řádu ČR, který upravuje poskytování zdravotních a sociálních služeb a kompetence státní správy v oblasti organizace zdravotních a sociálních služeb.
- Absolvent/ka chápe úlohu WHO ve světě a v Evropě. Respektuje právní předpisy a doporučení Evropské unie (EU) týkající se zdravotní a sociální politiky v členských zemích. Je seznámen/a s mezinárodními dokumenty týkajícími se ošetrovatelství.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

3 Charakteristika vzdělávacího programu

3.1 Záměr rozvoje školy a odůvodnění vzdělávacího programu

Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola je jedinou školou zdravotnického zaměření v domažlickém regionu. Má 70letou tradici v přípravě pracovníků nelékařských profesí, dobrou pověst, dobrou uplatnitelnost absolventů na trhu práce a dobré jméno na školách a institucích, kde se absolventi dále vzdělávají. V současnosti poskytuje středoškolské vzdělání v oboru Zdravotnický asistent a Praktická sestra. Záměr obnovit akreditaci oboru Diplomovaná všeobecná sestra vychází zejména z poptávky po tomto typu vzdělání v regionu, po konzultaci s odborníky z Domažlické nemocnice a.s. a místní samosprávou. Záměr máme prokonzultovaný i s naším zřizovatelem, což je Plzeňský kraj. VOŠ, OA a SZŠ má dlouholetou zkušenost se vzděláváním na VOŠ - obor Sociální práce a sociální pedagogika. Na tomto oboru vyučujeme podle akreditovaného vzdělávacího programu a v rámci povinně volitelných a volitelných předmětů nabízíme výuku např. základů znakové řeči, základů alternativní a augmentativní komunikace, což je v souladu s myšlenkou integrace handicapovaných do společnosti, zejména s prevencí jejich diskriminace. Získané zvláště praktické kompetence považujeme za důležité i pro obor Diplomovaná všeobecná sestra, a proto je zařazujeme také do povinně volitelných předmětů.

Škola nadále nabízí i možnost celoživotního vzdělávání. Tradicí se stalo další vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách, dle poptávky probíhají Kvalifikační kurzy pro pracovníky v sociálních službách, akreditované MPSV podle zákona č. 108/2006 Sb. Výhodná příhraniční poloha města Domažlic umožňuje studentům jak na VOŠ tak i na SŠ absolvovat zahraniční stáže a praxe ve zdravotnických zařízeních zatím v blízkém městě Furth im Wald v Německu. Nabídku praxe máme v plánu rozšířit i v dalších německých městech, především ve spolkové zemi Bavorsko, což bude samozřejmě i v nabídce na oboru Diplomovaná všeobecná sestra.

3.2 Společenská potřeba vzdělávacího programu

Domažlice jsou přirozeným centrem nejen pro obce a města bývalého domažlického okresu, ale i pro přilehlé regiony - Tachovsko, Stříbrsko, částečně i Klatovsko a Plzeňsko. Toto území souvisí s dopravní dostupností města, umístěním úřadů a institucí a další občanskou vybaveností. Příhraniční poloha regionu je výhodná i pro bydlení lidí, kteří pracují v sousedním Německu; zde průběžně trvá poptávka po kvalifikovaných pracovnících ve zdravotnických oborech a v oboru sociální práce. Společenská potřeba zdravotnických pracovníků nelékařských profesí se zvyšuje

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

mimo jiné i proto, že se zvyšuje věkový průměr obyvatel a s tím stoupající škála různých onemocnění a díky moderním léčebným zákrokům se prodlužuje délka života u chronicky nemocných. Stále více zdravotníků se uplatní v zařízeních sociálních služeb u cílových skupin mentálně postižených, psychiatricky nemocných nebo seniorů, protože vzdělávací program Diplomovaná všeobecná sestra poskytne uchazečům možnost získání profesně orientovaného vzdělání v oblasti ošetrovatelské péče. V příhraničí vznikají také soukromá pobytová zařízení- zejména pro seniory- které poskytují zdravotnické i sociální služby a které mohou využívat klienti jak z České republiky, tak i z Německa. Obor je otevřen všem uchazečům po absolvování jakéhokoliv středoškolského oboru zakončeného maturitní zkouškou.

3.3 Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací program je koncipován jako soustava ucelených vědomostí a dovedností potřebných pro získání kompetencí k výkonu povolání diplomované všeobecné sestry jako zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Program splňuje požadavky právních dokumentů ČR a směrnic EU na odbornou teoretickou a praktickou přípravu všeobecných sester.

Program se skládá z teoretické výuky ve škole, jejíž součástí jsou ale také praktická cvičení v modelových situacích a dále z odborné ošetrovatelské praxe, která se realizuje přímo ve zdravotnických zařízeních a probíhá pod vedením mentora. Studentům je umožněna i určitá profilace prostřednictvím volitelných předmětů a také při zpracovávání závěrečné absolventské práce, jejíž obhajoba je součástí absolutoria.

Hlavním cílem realizace vzdělávacího programu je příprava studentů k výkonu činností, které provádí diplomovaná všeobecná sestra v rámci své odborné způsobilosti bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem, na základě indikace lékaře a pod odborným vedením lékaře. Studentům jsou předávány vhodnými didaktickými metodami informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu.

Absolventi mají teoretický základ z disciplín souvisejících s výkonem profese diplomované všeobecné sestry a disponují praktickými kompetencemi potřebnými pro výkon uvedené pracovní pozice. Celkový cíl vychází z cílů oboru vzdělávání, které jsou vymezeny platnou legislativou (zákon č. 201/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) a jsou uvedeny v kapitole 2. Tyto dílčí cílové okruhy jsou pak specifikovány v jednotlivých sylabech.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Důraz je kladen také na vedení ke kompetencím osobnostním, které jsou z hlediska výkonu profese žádoucí, ale není možné zcela zaručit jejich dosažení, neboť zde působí osobnostní vlivy, které nelze vzdělávacím programem zcela ovlivnit. I když student v průběhu vzdělávání poskytne odpovídající důkazy ke splnění těchto dovedností nelze zaručit, že doporučené postupy bude absolvent využívat ve své samostatné praxi.

Jedná se o následující kompetence:

- dokáže reflektovat osobní stresy a jejich příčiny, zvolit a používat vhodné techniky práce s nimi
- dokáže identifikovat u sebe i druhých chyby v sociální percepci a pracovat s nimi
- umí přijímat a poskytovat kritiku způsobem odpovídajícím týmové práci
- dodržuje etický kodex z vlastního přesvědčení
- dodržuje pravidla společenského kontaktu a respektuje kolegy
- je loajální vůči zaměstnavateli
- vnímá potřebu celoživotního vzdělávání a osobnostního růstu

3.4 Charakteristika obsahu vzdělávacího programu

Vzdělávací program je koncipován tak, aby splňoval požadavky EHS na odbornou a praktickou přípravu všeobecných sester, které jsou zodpovědné za všeobecnou ošetrovatelskou péči. Vzdělávání se zaměřuje na osvojení ucelených vědomostí a dovedností potřebných pro získání kompetencí diplomované všeobecné sestry, která zajišťuje zdravotní péči v rámci ošetrovatelského procesu. Dále se zaměřuje na vytváření žádoucích profesních postojů, návyků a dalších osobnostních kvalit zdravotnického pracovníka. Studenti jsou vedeni k odpovědnosti za kvalitu poskytované ošetrovatelské péče, k empatii, altruismu, k dodržování standardních pracovních postupů, k ekologickému a ekonomickému chování. Jsou vzděláváni tak, aby získali respekt ke zdraví, životu, pozitivní vztah k povolání a pozitivní hodnotovou orientaci potřebnou pro pracovní, ale i osobní život. Jsou připraveni k celoživotnímu vzdělávání. Během vzdělávání se klade velký důraz na vytváření pozitivního vztahu studentů k vlastnímu zdraví, ke schopnosti umět se vyrovnávat s problémy a k vědomí významu prevence nemoci.

Vzdělávací program se skládá z teoretické výuky ve škole, jejíž součástí jsou ale také praktická cvičení v modelových situacích. Vzdělávací obsah zahrnuje teoretické vědomosti z věd, o které se opírá všeobecné ošetrovatelství, jako jsou anatomie, fyziologie, patologie, mikrobiologie, klinická propedeutika. Dále zahrnuje vybrané sociální disciplíny, které umožňují lépe pochopit chování zdravých a nemocných osob a změny ve společnosti, jakož i vztah mezi stavem a fyzickým i sociálním prostředím člověka. Jedná se o psychologii a komunikaci, sociologii, transkulturní ošetrovatelství, ochranu veřejného zdraví. Studenti se rovněž seznámí se zásadami výzkumné práce,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

s metodami výzkumu. Odborné vzdělávání diplomované všeobecné sestry prohlubují také poznatky z přírodních a aplikovaných věd. Součástí vzdělávání je osvojení zásad a dovedností první pomoci a ochrany člověka za mimořádných situací. Významnou složku vzdělávání tvoří praktická výuka, která umožňuje si osvojit ošetrovatelské postupy. Studenti si ověří dovednost plánovat, poskytovat a vyhodnocovat zdravotní péči. Praktická výuka se realizuje ve zdravotnických zařízeních, ve vlastním sociálním prostředí pacienta a v zařízení sociálních služeb poskytujících zdravotní péči. Studenti jsou motivováni k celoživotnímu profesnímu i osobnostnímu růstu. Studentům je umožněna i určitá profilace prostřednictvím volbou pracovišť odborné praxe, ale také při zpracovávání závěrečné absolventské práce, jejíž obhajoba je součástí absolutoria.

Předávání teoretických informací k vytvoření potřebných vědomostí se realizuje

následujícími metodami:

- interaktivní přednášky
- problémové vyučování
- skupinová práce
- multimediální prezentace témat
- diskuse
- samostatná seminární práce
- kolokvium

Vytváření potřebných dovedností se realizuje následujícími metodami:

- praktický nácvik dovedností v odborných učebnách, modelové situace
- videotrénink interakcí
- odborná praxe ve zdravotnickém zařízení
- plánování ošetrovatelské péče na podkladě kazuistik
- besedy, exkurze

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

4 Organizace výuky

4.1 Denní forma vzdělávání

Organizace výuky

Vzdělávací program zahrnuje teoretickou výuku ve škole a praktickou výuku v reálném prostředí.

Praktická výuka je realizována prostřednictvím předmětu Odborná ošetrovatelská praxe. Výuka tohoto předmětu probíhá ve zdravotnickém zařízení, ve vlastním sociálním prostředí pacienta a v zařízení sociálních služeb poskytujících zdravotní péči, za spolupráce a součinnosti mentorů, kteří mají odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka bez odborného dohledu všeobecné sestry. Celkový rozsah praktické výuky činí 2 304 hodin za vzdělávání.

Teoretická výuka zahrnuje vyučování dle rozpisu učiva v učebním plánu a v učebních předmětech, samovzdělávání a přípravu na zkoušky (nekontaktní hodiny), a to v celkovém rozsahu 2 300 hodin.

Činnost	Počet týdnů v období					
Teoretická výuka	12	9	7	8	8	6
Odborná ošetrovatelská praxe	4	11	9	12	8	8
Samostudium a zkouškové období	3	3	3	3	3	3
Příprava k absolutoriu a absolutorium	-	-	-	-	-	2
Rezerva	1	1	1	1	1	1
Celkem	20	24	20	24	20	20

4.2 Kombinovaná forma vzdělávání

Organizace výuky

Vzdělávání je organizováno kombinovanou formou vzdělávání, tzn. střídání denní formy vzdělávání a dálkové formy vzdělávání.

Teoretická výuka je řešena dálkovou formou vzdělávání, jedná se o samostatné studium spojené s konzultacemi a s využitím informačních technologií. Výuka je organizovaná pravidelně v předem stanovených dnech a dána rozvrhem hodin tak, aby byl splněn požadavek daného učebního plánu. Teoretická výuka zahrnuje vyučování dle rozpisu učiva v učebním plánu a v učebních předmětech, samovzdělávání a přípravu na zkoušky, a to v celkovém rozsahu 2 300 hodin.

Praktická výuka je organizována denní formou vzdělávání. Praktická výuka je realizována prostřednictvím povinného předmětu Odborná ošetrovatelská praxe. Výuka tohoto předmětu

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

probíhá ve zdravotnickém zařízení, ve vlastním sociálním prostředí pacienta a v zařízení sociálních služeb poskytujících zdravotní péči, za spolupráce mentorů, kteří mají odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka bez odborného dohledu všeobecné sestry. Celkový rozsah praktické výuky činí 2 300 hodin za vzdělávání.

U kombinované formy Odborná ošetrovatelská praxe probíhá ve všech obdobích vzdělávání od prvního do třetího ročníku.

Činnost	Počet týdnů v období					
	1	2	3	4	5	6
Teoretická výuka	8	8	8	7	7	6
Odborná ošetrovatelská praxe	8	12	8	13	9	8
Samostudium a zkouškové období	3	3	3	3	3	3
Příprava k absolutoriu a absolutorium	-	-	-	-	-	2
Rezerva	1	1	1	1	1	1
Celkem	20	24	20	24	20	20

4.3 Hodnocení

Hodnocení studentů se řídí platnou legislativou MŠMT týkající se organizace vzdělávání ve vyšších odborných školách a klasifikačním řádem školy.

Při hodnocení se využívají různé formy: písemné, ústní, praktické nebo jejich kombinace. Písemná forma zkoušky zahrnuje např. test, esej, kritické zhodnocení literatury, projekty, přípravu semináře, laboratorní zprávu apod.

1. **Vyučující** jednotlivých předmětů před zahájením výuky zveřejní program vyučovaného předmětu včetně anotace a seznamu literatury, požadavky na průběžné ověřování vědomostí, a podmínky k udělování zápočtů, klasifikovaných zápočtů a zkoušek.

2. Způsob hodnocení:

a) **průběžné hodnocení**, výsledky mohou být zohledněny při Z, KZ, ZK;

b) **zápočet (Z)** zapíše vyučující předmětu do výkazu o studiu slovem „započteno“, připojí datum a vlastnoruční podpis. Neudělení zápočtu se do výkazu nezapisuje;

c) **klasifikovaný zápočet (KZ)** zapíše vyučující do výkazu o studiu zápisem „započteno s uděleným klasifikačním stupněm“, datem a podpisem;

d) **zkouška (ZK)** vyučující zapíše klasifikačním stupněm, datem a podpisem.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Způsob hodnocení u jednotlivých předmětů na konci každého studijního období stanovuje učební plán.

Klasifikace:

- 1 – výborně;
- 2 – velmi dobře;
- 3 – dobře;
- 4 – nevyhověl/a

3. **Průběžné hodnocení** lze provádět v seminářích, praktických cvičeních a výuce, odborné praxi formou kontrolních otázek, zadáváním písemných prací, testů, samostatných úkolů, seminářích nebo ročníkových prací.

4. **Zkoušky** mohou být ústní, písemné, praktické nebo kombinované.

5. **Zápočty, klasifikované zápočty a zkoušky** jsou studenti povinni vykonat v řádném zkouškovém období (zimním i letním), tak jak stanoví učební plán.

6. **Výsledky hodnocení** se dále zaznamenávají na předepsané tiskopisy, u komisionální zkoušky do protokolu.

7. Studenti mohou Z, KZ, ZK **opakovat** pouze dvakrát.

8. **Komisionální zkoušku** povoluje ředitel školy. Koná se před tříčlennou komisí, kterou určí ředitel školy a tvoří ji předseda, zkoušející učitel, který daný předmět vyučuje a přisedící učitel stejného či příbuzného předmětu. Student může v jednom dni skládat pouze jednu komisionální zkoušku, konečný výsledek mu sdělí předseda komise v den jejího konání.

9. Student se může ze závažných důvodů z komisionální zkoušky **omluvit** nejpozději den před jejím zahájením. V takovém případě ředitel školy stanoví, případně se studentem dohodne náhradní termín zkoušky. Od náhradního termínu zkoušky se může omluvit pouze jednou. Odstoupí-li od zkoušky po jejím zahájení či se bez omluvy nedostaví, nebo nebyla-li mu omluva uznána, posuzuje se jako by zkoušku vykonal neúspěšně. Dodatečně se student může omluvit zejména ze zdravotních důvodů nejpozději do 3 dnů od stanoveného termínu zkoušky. Komisionální zkouška je veřejná s výjimkou písemné zkoušky a jednání komise o hodnocení studenta. Praktické zkoušky jsou neveřejné.

4.4 Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví

Neoddělitelnou součástí teoretického i praktického vyučování je problematika bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce a požární ochrany. Výchova k bezpečné a zdraví neohrožující

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

práci vychází ve výchovně vzdělávacím procesu z požadavků v době výuky platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, technických předpisů a českých státních technických norem). Tyto požadavky musí být doplněny o vyčerpávající informaci o rizicích možných ohrožení, jimž jsou studenti při teoretickém i praktickém vyučování vystaveni, včetně informace o opatřeních na ochranu před působením zdrojů rizik.

Prostory pro výuku musí odpovídat svými podmínkami požadavkům stanoveným platnými právními předpisy.

Poučení studentů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, jakož i ověření znalostí, musí být prokazatelné, tj. stvrzené podpisem studenta při zahájení výuky.

Studenti jsou poučeni o pravidlech chování člověka za mimořádných situací.

Základními podmínkami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se rozumí:

- Důkladné seznámení studentů s platnými právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s organizací práce a pracovními postupy.
- Používání strojů a zařízení, pracovních nástrojů a pomůcek, které odpovídají bezpečnostním předpisům.
- Používání osobních ochranných pracovních prostředků podle vyhodnocených rizik pracovních činností.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

5 Podmínky pro přijímání uchazečů

Vstupní podmínky:

Základní podmínkou pro přijímání uchazečů je získání středního vzdělání s maturitní zkouškou a splnění podmínek přijímacího řízení vyšší odborné školy, zejména prokázáním vhodných schopností, vědomostí, zájmů a dále zdravotní způsobilosti v souladu s vyhláškou č. 271/2012 Sb. o stanovení seznamu nemocí, stavů nebo vad, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k výkonu povolání lékaře, zubního lékaře, farmaceuta, nelékařského zdravotnického pracovníka a jiného odborného pracovníka, obsahu lékařských prohlídek a náležitostech lékařského posudku a Nařízení vlády č. 144/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání. O přijetí uchazeče ke vzdělávání ve vyšší odborné škole rozhoduje ředitel této školy.

Uchazeč, který získal střední vzdělání v zahraničí, ve shodě s platnými předpisy doloží osvědčení o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení vydaného zahraniční školou nebo rozhodnutí o uznání platnosti zahraničního vysvědčení v případě, že se pro přijetí vyžaduje získání příslušného stupně vzdělání.

Uchazeč o studium musí včas doručit vyplněnou přihlášku, v den přijímacího řízení předloží maturitní vysvědčení a občanský průkaz. V rámci přijímacího řízení je kladen důraz na motivaci ke zvolenému oboru, dále základní orientace ve společenskovední problematice na středoškolské úrovni a znalost cizího jazyka na úrovni maturitní zkoušky (maturitní zkouška není podmínkou). Další specifická kritéria stanoví v předepsaném termínu a ve shodě s příslušnými předpisy ředitel školy. Další podmínkou pro přijetí ke studiu je vyhovující zdravotní stav. Zdravotní stav uchazeče musí splňovat zdravotní kritéria stanovená pro studium, které jsou v souladu s vyhláškou č. 271/2012 Sb. o stanovení seznamu nemocí, stavů nebo vad, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k výkonu povolání lékaře, zubního lékaře, farmaceuta, nelékařského zdravotnického pracovníka a jiného odborného pracovníka, obsahu lékařských prohlídek a náležitostech lékařského posudku a Nařízení vlády č. 144/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání a o podmínkách zdravotní způsobilosti uchazečů ke vzdělávání. Zdravotně způsobilými pro studium oboru Diplomovaná všeobecná sestra **nejsou** uchazeči trpící zejména:

- závažnými onemocněními omezujícími funkce horních nebo dolních končetin (poruchy hrubé i jemné motoriky),
- prognosticky závažnými chronickými onemocněními kůže a spojivek včetně onemocnění alergických,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- prognosticky závažnými chronickými onemocněními dýchacích cest a plic včetně onemocnění alergických,
- přecitlivělostí na alergizující látky používané při praktickém vyučování,
- prognosticky závažnými poruchami mechanismu imunity
- závažnými duševními nemocemi a poruchami chování.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

6 Podmínky ukončování vzdělávacího programu

Výstupní podmínky:

Vzdělávací program je ukončen **absolutoriem**, jehož součástí je zkouška z:

- obhajoby absolventské práce
- zkoušky z cizího jazyka
- zkoušky z:
 - Ošetrovatelství (teorie ošetrovatelství, ošetrovatelský proces a potreby človeka, transkulturní ošetrovatelství, výzkum v ošetrovatelství)
 - Ošetrovatelství v klinických oborech
 - Humanitních věd (psychologie, pedagogika, právo a etika v ošetrovatelství)

Téma absolventské práce volí student minimálně 1 rok před ukončením vzdělávacího programu. Organizace a průběh absolutoria respektují platnou legislativu. Absolutorium má právo skládat student, který splnil všechny požadavky na hodnocení v jednotlivých obdobích a ve stanoveném termínu odevzdal absolventskou práci. V rámci absolventské práce prokazuje student kompetence související s výzkumem v ošetrovatelství. Vzdělávání může být ukončeno na základě vlastní žádosti nebo oznámení studenta a dále v souladu s platnou legislativou.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

7 Učební plán

7.1 Denní forma vzdělávání

Název předmětu	1. ročník		2. ročník		3. ročník		celkem hodin P/C
	zimní	letní	zimní	letní	zimní	letní	
Teoretická výuka v týdnech	12	9	7	8	8	6	
Počet hodin výuky v týdnech	35	35	35	35	35	34	
Celkový počet hodin teoretické výuky							1520
Povinné základní předměty – kategorie A Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetrovatelské péče							
Anatomie	2kz	2zk					42/0
Fyziologie		2kz					18/0
Odborná latinská terminologie	2z						0/24
Farmakologie				2kz			16/0
Patologie a patologická fyziologie		2zk					18/0
Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena					3kz		24/0
Základy biofyziky	1kz						12/0
Základy biochemie	1kz						12/0
Základy genetiky		1z					9/0
Hematologie a transfúzní lékařství						2z	12/0
Klinická propedeutika	2zk						24/0
Zobrazovací metody a radiační ochrana					2z		16/0
Ochrana a podpora veřejného zdraví	1z						12/0
Zdravotní gramotnost	1z						12/0
Výživa a dietetika	1z						12/0
Rehabilitační ošetrovatelství					3kz		24/0
Povinné oborové předměty – kategorie A Znalosti z ošetrovatelství a klinických oborů							
První pomoc	1z	1zk					10/11
Ošetrovatelství	1kz	1zk					21/0
Ošetrovatelský proces a potřeby člověka	2kz	2zk					20/22
Ošetrovatelské postupy	4kz	3zk					0/75

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Výzkum v ošetrovatelství		1z	1z	2z			16/16
Komunitní péče					1z		8/0
Transkulturní ošetrovatelství		2z					18/0
Etika v ošetrovatelství		2z					18/0
Ošetrovatelská péče v interních oborech			8kz	5zk	4kz	2zk	80/60
Ošetrovatelská péče v chirurgických oborech			6kz	7zk	5kz	2zk	80/70
Ošetrovatelská péče v ortopedii a traumatologii						2z	12/0
Ošetrovatelská péče v neurologii			3kz				21/0
Ošetrovatelská péče v pediatrii				5kz	5zk		40/40
Ošetrovatelská péče v gynekologii a porodnictví				4kz			22/10
Ošetrovatelská péče v psychiatrii				3kz			24/0
Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii						5z	30/0
Ošetrovatelská péče v oftalmologii					1kz		8/0
Ošetrovatelská péče v ORL					1kz		8/0
Ošetrovatelská péče v dermatovenerologii					1kz		8/0
Ošetrovatelská péče v stomatologii					1kz		8/0
Ošetrovatelská péče v infekčním lékařství						2kz	12/0
Ošetrovatelská péče v geriatrii						3z	18/0
Intenzivní ošetrovatelská péče					3kz		24/0
Paliativní péče						2z	12/0
Povinné základní předměty – kategorie A							
Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetrovatelské péče							
Cizí jazyk NEJ/ANJ	3z	3kz	3z	3kz	3z	3zk	0/150
Základy filosofie	1z						12/0
Základy sociologie				2z			16/0
Obecná psychologie	2kz						24/0
Vývojová psychologie		2kz					18/0
Zdravotnická psychologie		2z	2kz				32/0
Komunikace ve zdravotnictví	2z	1z					10/23

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství			3z				17/4	
Základy zdravotnického managementu						3z	18/0	
Základy zdravotnického práva a legislativy						4z	24/0	
Informatika a statistika ve zdravotnictví			1z	2z			7/16	
Ošetrovatelství založené na důkazech						1z	4/4	
Absolventský seminář						1z	1z	0/14
Odborná ošetrovatelská praxe *								
Odborná ošetrovatelská praxe skupinová								
	96h	72h	56h				224h	
Interní oddělení, LDN	4h	4h	4h				112h	
Chirurgické oddělení	4h	4h	4h				112h	
Odborná ošetrovatelská praxe individuální								
	160h/4t	280h/7t	360h/9t	320h/8t	320h/8t	320h/8t		
Pracoviště interních oborů	40h	100h	120h	160h			420h	
Pracoviště chirurgických oborů	40h	100h	100h	40h	60h		340h	
Pracoviště ortopedie a traumatologie						40h	40h	
Pracoviště péče o ženu a dítě						80h	80h	
Pracoviště péče o dítě			140h				140h	
Pracoviště péče o seniory a pracoviště geriatric	80h						80h	
Pracoviště neurologické péče					80h		80h	
Pracoviště onkologické péče						80h	80h	
Pracoviště akutní péče						120h	120h	
Pracoviště komunitní péče				40h			40h	
Pracoviště psychiatrické péče				80h			80h	
Pracoviště ORL					40h		40h	
Pracoviště stomatology					40h		40h	
Pracoviště dermatovenerologie					40h		40h	
Pracoviště oftalmologie					40h		40h	
Pracoviště infekčních nemocí					20h		20h	
Pracoviště následné péče		80h					80h	
Odborná ošetrovatelská praxe individuální prázdninová								
		160/4t		160h/4t			320h	
Celkový počet hodin praktické výuky							2304h	

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Povinně volitelné předměty – kategorie B							
Znaková řeč							
Základy augmentativní a alternativní komunikace						3z	9/9
Základy speciální pedagogiky							

Legenda:

z - zápočet

zk – zkouška

kz – klasifikovaný zápočet

P – přednáška

C – cvičení (seminář)

*** - odborná ošetrovatelská praxe bude za každé období hodnocena zápočtem**

Nekontaktní hodiny

Povinné základní předměty – kategorie A							
Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetrovatelské péče							
Celkový počet nekontaktních hodin							788
Anatomie	10	10					20
Fyziologie		10					10
Odborná latinská terminologie	20						20
Farmakologie				10			10
Patologie a patologická fyziologie		20					20
Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena					20		20
Základy biofyziky	10						10
Základy biochemie	10						10
Základy genetiky		10					10
Hematologie a transfúzní lékařství						10	10
Klinická propedeutika	25						25
Zobrazovací metody a radiační ochrana					10		10
Ochrana a podpora veřejného zdraví	10						10
Zdravotní gramotnost	10						10
Výživa a dietetika	10						10
Rehabilitační ošetrovatelství					10		10
Povinné oborové předměty – kategorie A							
Znalosti z ošetrovatelství a klinických oborů							
První pomoc	10	10					20
Ošetrovatelství	15	15					30
Ošetrovatelský proces a potřeby člověka	10	5					15
Ošetrovatelské postupy	15	15					30

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Výzkum v ošetrovatelství		10	10	10			30
Komunitní péče					16		16
Transkulturní ošetrovatelství		10					10
Etika v ošetrovatelství		5					5
Ošetrovatelská péče v interních oborech			10	5	8	5	28
Ošetrovatelská péče v chirurgických oborech			10	5	8	5	28
Ošetrovatelská péče v ortopedii a traumatologii						10	10
Ošetrovatelská péče v neurologii			10				10
Ošetrovatelská péče v pediatrii				10	10		20
Ošetrovatelská péče v gynekologii a porodnictví				10			10
Ošetrovatelská péče v psychiatrii				10			10
Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii						10	10
Ošetrovatelská péče v oftalmologii					10		10
Ošetrovatelská péče v ORL					10		10
Ošetrovatelská péče v dermatovenerologii					10		10
Ošetrovatelská péče v stomatologii					10		10
Ošetrovatelská péče v infekčním lékařství						45	45
Ošetrovatelská péče v geriatrii						20	20
Intenzivní ošetrovatelská péče					10		10
Paliativní péče						10	10
Povinné základní předměty – kategorie A							
Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetrovatelské péče							
Cizí jazyk NEJ/ANJ	5	5	5	5	7	7	34
Základy filosofie	5						5
Základy sociologie				5			5
Obecná psychologie	5						5
Vývojová psychologie		15					15
Zdravotnická psychologie		5	5				10
Komunikace ve zdravotnictví	5	5					10

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství			10				10
Základy zdravotnického managementu						10	10
Základy zdravotnického práva a legislativy						5	5
Informatika a statistika ve zdravotnictví			10	10			20
Ošetrovatelství založené na důkazech						25	25
Absolventský seminář						5	5
Nekontaktní hodiny v jednotlivých vzdělávacích obdobích:	175	150	70	80	169	142	786

Přehled odučených hodin

Teoretická výuka	1520
Praktická výuka	2304
Nekontaktní hodiny (započítané v teoretických)	786
Celkem	4610

7.2 Kombinovaná forma vzdělávání

Název předmětu	1. ročník		2. ročník		3. ročník		celkem hodin P/C
	zimní	letní	zimní	letní	zimní	letní	
Teoretická výuka v týdnech	8	8	8	7	7	6	
Počet konzultačních hodin	88	88	88	77	76	67	484
Povinné základní předměty – kategorie A Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetrovatelské péče							
Anatomie	10kz	6zk					16/0
Fyziologie	8z	6kz					14/0
Odborná latinská terminologie	5z	5z					0/10
Farmakologie	6z	6kz					12/0
Patologie a patologická fyziologie			8kz	6zk			14/0
Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena			8z	5kz			13/0
Základy biofyziky	8kz						8/0
Základy biochemie		7kz					7/0
Základy genetiky		5z					5/0
Hematologie a transfúzní lékařství					5z		5/0

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Klinická propedeutika	10kz	5zk					15/0
Zobrazovací metody a radiační ochrana					7z		7/0
Ochrana a podpora veřejného zdraví		5z					5/0
Zdravotní gramotnost			4z				4/0
Výživa a dietetika				4z			4/0
Rehabilitační ošetřovatelství				5z	5kz		5/5
Povinné oborové předměty – kategorie A Znalosti z ošetřovatelství a klinických oborů							
První pomoc			8zk				2/6
Ošetřovatelství			8kz	5zk			13/0
Ošetřovatelský proces a potřeby člověka	10kz	5zk					7/8
Ošetřovatelské postupy	20kz	15zk					0/35
Výzkum v ošetřovatelství			5z	5z			5/5
Komunitní péče					4z		4/0
Transkulturní ošetřovatelství			4z				4/0
Etika v ošetřovatelství	6z						6/0
Ošetřovatelská péče v interních oborech			5kz	5zk	8kz	8zk	14/12
Ošetřovatelská péče v chirurgických oborech			5kz	5zk	8kz	8zk	14/12
Ošetřovatelská péče v ortopedii a traumatologii					5z		5/0
Ošetřovatelská péče v neurologii					5kz		5/0
Ošetřovatelská péče v pediatrii			8kz	5zk			9/4
Ošetřovatelská péče v gynekologii a porodnictví					8kz		5/3
Ošetřovatelská péče v psychiatrii						6kz	6/0
Ošetřovatelská péče v onkologii a hematoonkologii						8z	8/0
Ošetřovatelská péče v oftalmologii						4kz	4/0
Ošetřovatelská péče v ORL					4kz		4/0
Ošetřovatelská péče v dermatovenerologii						4kz	4/0
Ošetřovatelská péče v stomatologii						4kz	4/0

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Ošetrovatelská péče v infekčním lékařství						10kz	10/0
Ošetrovatelská péče v geriatrii						4z	4/0
Intenzivní ošetrovatelská péče			5z	5kz			10/0
Paliativní péče						4z	4/0
Povinné základní předměty – kategorie A							
Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetrovatelské péče							
Cizí jazyk NEJ/ANJ	5z	5kz	3z	3kz	4z	4zk	0/24
Základy filosofie		5z					5/0
Základy sociologie				4z			4/0
Obecná psychologie			5kz				5/0
Vývojová psychologie				5kz			5/0
Zdravotnická psychologie				5kz			5/0
Komunikace ve zdravotnictví			7z				0/7
Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství		5z					5/0
Základy zdravotnického managementu				5z			5/0
Základy zdravotnického práva a legislativy		8z					8/0
Informatika a statistika ve zdravotnictví			5z	5z			2/8
Ošetrovatelství založené na důkazech					5z		2/3
Absolventský seminář					4z	4z	0/8
Odborná ošetrovatelská praxe *							
Odborná ošetrovatelská praxe skupinová							
	40h/1t	40h/1t	30h/1t	30h/1t			140h
Interní oddělení, LDN	20h	20h	15h	15h			70h
Chirurgické oddělení	20h	20h	15h	15h			70h
Odborná ošetrovatelská praxe individuální							
	280h/7t	280h/7t	280h/7t	320/8t	360/9t	320/8t	1840h
Pracoviště interních oborů	80h	160h	80h	120h	40h		480h
Pracoviště chirurgických oborů	40h	120h	60h	80h	60h		360h
Pracoviště ortopedie a traumatologie				40h			40h
Pracoviště péče o ženu a dítě						80h	80h
Pracoviště péče o dítě			140h				140h
Pracoviště péče o seniory a pracoviště geriatrie	80h						80h
Pracoviště neurologické péče					80h		80h

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Pracoviště onkologické péče						80h	80h
Pracoviště akutní péče						120h	120h
Pracoviště komunitní péče						40h	40h
Pracoviště psychiatrické péče				80h			80h
Pracoviště ORL					40h		40h
Pracoviště stomatology					40h		40h
Pracoviště dermatovenerologie					40h		40h
Pracoviště oftalmologie					40h		40h
Pracoviště infekčních nemocí					20h		20h
Pracoviště následné péče	80h						80h
Odborná ošetrovatelská praxe individuální prázdninová							
		160h/4t		160h/4t			320h
Celkový počet hodin praktické výuky							2300h
Povinně volitelné předměty – kategorie B							
Znaková řeč							
Základy augmentativní a alternativní komunikace						3z	3/0
Základy speciální pedagogiky							

Legenda:

z - zápočet

zk – zkouška

kz – klasifikovaný zápočet

P – přednáška

C – cvičení (seminář)

*** - odborná ošetrovatelská praxe bude za každé období hodnocena zápočtem**

Nekontaktní hodiny

Povinné základní předměty – kategorie A							
Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetrovatelské péče							
Anatomie	30	30					60
Fyziologie	30	30					60
Odborná latinská terminologie	15	15					30
Farmakologie				20			20
Patologie a patologická fyziologie			30	20			50
Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena			20	20			40
Základy biofyziky	25						25
Základy biochemie		25					25
Základy genetiky		20					20
Hematologie a transfúzní lékařství					20		20

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Klinická propedeutika	30	30					60
Zobrazovací metody a radiační ochrana					20		20
Ochrana a podpora veřejného zdraví		20					20
Zdravotní gramotnost			20				20
Výživa a dietetika				20			20
Rehabilitační ošetřovatelství				20	20		40
Povinné oborové předměty – kategorie A Znalosti z ošetřovatelství a klinických oborů							
První pomoc			35				35
Ošetřovatelství			30	30			60
Ošetřovatelský proces a potřeby člověka	30	30					60
Ošetřovatelské postupy	40	40					80
Výzkum v ošetřovatelství			15	15			30
Komunitní péče					25		25
Transkulturní ošetřovatelství			20				20
Etika v ošetřovatelství	20						20
Ošetřovatelská péče v interních oborech			25	25	25	25	100
Ošetřovatelská péče v chirurgických oborech			20	20	20	20	80
Ošetřovatelská péče v ortopedii a traumatologii					20		20
Ošetřovatelská péče v neurologii					30		30
Ošetřovatelská péče v pediatrii			30	30			60
Ošetřovatelská péče v gynekologii a porodnictví					35		35
Ošetřovatelská péče v psychiatrii						35	35
Ošetřovatelská péče v onkologii a hematoonkologii						35	35
Ošetřovatelská péče v oftalmologii						20	20
Ošetřovatelská péče v ORL						20	20
Ošetřovatelská péče v dermatovenerologii						20	20
Ošetřovatelská péče v stomatologii						20	20
Ošetřovatelská péče v infekčním lékařství						50	50

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Ošetřovatelská péče v geriatrici						30	30
Intenzivní ošetřovatelská péče			20	20			40
Paliativní péče					20		20
Povinné základní předměty – kategorie A Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetřovatelské péče							
Cizí jazyk NEJ/ANJ	10	10	10	10	5	5	50
Základy filosofie		20					20
Základy sociologie				20			20
Obecná psychologie			20				20
Vývojová psychologie				20			20
Zdravotnická psychologie				25			25
Komunikace ve zdravotnictví			25				25
Základy pedagogiky a edukace v ošetřovatelství		25					25
Základy zdravotnického managementu				30			30
Základy zdravotnického práva a legislativy		30					30
Informatika a statistika ve zdravotnictví			10	10			20
Ošetřovatelství založené na důkazech					30		30
Absolventský seminář					5	5	10
Povinně volitelný předmět						16	16
Nekontaktní hodiny v jednotlivých vzdělávacích obdobích:	230	325	330	355	275	301	1816

Celkový přehled kontaktních a nekontaktních hodin

Název předmětu	1. ročník		2. ročník		3. ročník		celkem hodin
	zimní	letní	zimní	letní	zimní	letní	
	Počet kontaktních/nekontaktních						2300
Povinné základní předměty – kategorie A Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetřovatelské péče							
Anatomie	10/30	6/30					76
Fyziologie	8/30	6/30					74
Odborná latinská terminologie	5/15	5/15					40
Farmakologie	6/0	6/0		20			32
Patologie a patologická fyziologie			8/30	6/20			64

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví					
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra					

Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena			8/20	5/20			53
Základy biofyziky	8/25						33
Základy biochemie		7/25					32
Základy genetiky		5/20					25
Hematologie a transfúzní lékařství					5/20		25
Klinická propedeutika	10/30	5/30					75
Zobrazovací metody a radiační ochrana					7/20		27
Ochrana a podpora veřejného zdraví		5/20					25
Zdravotní gramotnost			4/20				24
Výživa a dietetika				4/20			24
Rehabilitační ošetřovatelství				5/20	5/20		50
Povinné oborové předměty – kategorie A Znalosti z ošetřovatelství a klinických oborů							
První pomoc			8/35				43
Ošetřovatelství			8/30	5/30			73
Ošetřovatelský proces a potřeby člověka	10/30	5/30					75
Ošetřovatelské postupy	20/40	15/40					115
Výzkum v ošetřovatelství			5/15	5/15			40
Komunitní péče					4/25		29
Transkulturní ošetřovatelství			4/20				24
Etika v ošetřovatelství	6/20						26
Ošetřovatelská péče v interních oborech			5/25	5/25	8/25	8/25	126
Ošetřovatelská péče v chirurgických oborech			5/20	5/20	8/20	8/20	106
Ošetřovatelská péče v ortopedii a traumatologii					5/20		25
Ošetřovatelská péče v neurologii					5/30		35
Ošetřovatelská péče v pediatrii			8/30	5/30			73
Ošetřovatelská péče v gynekologii a porodnictví					8/35		43
Ošetřovatelská péče v psychiatrii						6/35	41
Ošetřovatelská péče v onkologii a hematonekologii						8/35	43

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Ošetřovatelská péče v oftalmologii						4/20	24
Ošetřovatelská péče v ORL					4/20		24
Ošetřovatelská péče v dermatovenerologii						4/20	24
Ošetřovatelská péče v stomatologii						4/20	24
Ošetřovatelská péče v infekčním lékařství						10/50	60
Ošetřovatelská péče v geriatrii						4/30	34
Intenzivní ošetřovatelská péče			5/20	5/20			50
Paliativní péče						4/20	24
Povinné základní předměty – kategorie A							
Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetřovatelské péče							
Cizí jazyk NEJ/ANJ	5/10	5/10	3/10	3/10	4/5	4/5	74
Základy filosofie		5/20					25
Základy sociologie				4/20			24
Obecná psychologie			5/20				25
Vývojová psychologie				5/20			25
Zdravotnická psychologie				5/25			30
Komunikace ve zdravotnictví			7/25				32
Základy pedagogiky a edukace v ošetřovatelství		5/25					30
Základy zdravotnického managementu				5/30			35
Základy zdravotnického práva a legislativy		8/30					38
Informatika a statistika ve zdravotnictví			5/10	5/10			30
Ošetřovatelství založené na důkazech					5/30		35
Absolventský seminář					4/5	4/5	18
Povinně volitelné předměty – kategorie B							
Znaková řeč							
Základy augmentativní a alternativní komunikace						3/16	19
Základy speciální pedagogiky							

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Celkový přehled odučených hodin

Teoretická výuka	484
Praktická výuka	2300
Nekontaktní hodiny (započítané v teoretických)	1816
Celkem	4600

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

8 Převodní tabulka pro obor Diplomovaná všeobecná sestra

Předměty národního vzdělávacího standardu oboru Diplomovaná všeobecná sestra a požadavky vyhlášky č. 3/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 39/2005 Sb. ve znění vyhlášky č. 129/2010 Sb.

Požadavky vyhlášky	Vyučované předměty
§ 3, odst. 2	
Etika zdravotnického povolání v oboru	Základy filosofie, Etika v ošetrovatelství, Komunikace v zdravotnictví, Transkulturní ošetrovatelství
Administrativní činnosti ve zdravotnictví (vedení dokumentace týkající se oboru včetně elektronické podoby této dokumentace)	Ošetrovatelství, Ošetrovatelské postupy, Informatika a statistika ve zdravotnictví, Základy zdravotnického managementu
Organizace a řízení zdravotních služeb	Základy zdravotnického managementu, Základy zdravotnického práva a legislativy
Základy podpory a ochrany veřejného zdraví včetně prevence nozokomiálních nákaz	Ochrana a podpora veřejného zdraví, Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena, Zdravotní gramotnost, Ošetrovatelství
První pomoc a zajišťování zdravotní péče v mimořádných krizových situacích	První pomoc, Intenzivní ošetrovatelská péče
Právní souvislosti poskytování zdravotní péče v oboru	Základy zdravotnického práva a legislativy, Ochrana a podpora veřejného zdraví
Základy řízení kvality poskytovaných zdravotních služeb a zajištění bezpečí pacientů	Základy zdravotnického managementu
Komunikace s pacientem a osobami jemu blízkými	Komunikace ve zdravotnictví
§ 4, odst. 2	
Nejméně 3 roky studia	denní a kombinovaná forma – 3 roky,
Nejméně 4 600 hodin	denní forma 4610, kombinovaná 4600 hodin
Nejméně 2 300 hodin praktického vyučování	denní forma 2304 hodin, kombinovaná 2300 hodin
§ 4, odst. 3, a) bod 1.	
Odborná latinská terminologie	Odborná latinská terminologie
Anatomie	Anatomie, Odborná latinská terminologie
Fyziologie	Fyziologie, Odborná latinská terminologie
Farmakologie	Farmakologie
Patologie a patologická fyziologie	Patologie a patologická fyziologie, Odborná latinská terminologie
Mikrobiologie a epidemiologie	Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena
Biofyzika	Základy biofyziky
Biochemie	Základy biochemie
Genetika	Základy genetiky
Hematologie a transfúzní lékařství	Hematologie a transfúzní lékařství

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Klinická propedeutika	Klinická propedeutika
Základy radiační ochrany	Zobrazovací metody a radiační ochrana
Ochrana veřejného zdraví včetně prevence nemocí a včasné diagnózy nemocí	Ochrana a podpora veřejného zdraví, Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena, Ošetrovatelská péče v infekčním lékařství, Zdravotní gramotnost
Vztah mezi zdravotním stavem, prostředím pacienta a zdravotní výchova	Zdravotní gramotnost, Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství, Základy genetiky, Výživa a dietetika, Ošetrovatelský proces a potřeby člověka, Klinická propedeutika, Ochrana a podpora veřejného zdraví
Motivace a edukace ke zdravému životnímu stylu, manipulace se zdravotnickými prostředky	Zdravotní gramotnost, Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství
§ 4, odst. 3, a) bod 2.	
Charakter, historie a etika ošetrovatelství	Ošetrovatelství, Základy filosofie, Etika v ošetrovatelství, Základy sociologie, Ošetrovatelský proces a potřeby člověka
Obecné zásady péče o zdraví	Zdravotní gramotnost, Výživa a dietetika, Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství, Ošetrovatelství, Komunikace ve zdravotnictví, Ošetrovatelský proces a potřeby člověka
Komunitní péče, primární ambulantní a domácí péče	Komunitní péče, Ošetrovatelská péče v klinických oborech, Ošetrovatelská péče v geriatrici, Zdravotní gramotnost, Ošetrovatelské postupy
Ošetrovatelství ve vztahu k internímu lékařství	Ošetrovatelská péče v interních oborech
Ošetrovatelství ve vztahu k chirurgii	Ošetrovatelská péče v chirurgických oborech
Ošetrovatelství ve vztahu k ortopedii a traumatologii	Ošetrovatelská péče v ortopedii a traumatologii
Ošetrovatelství ve vztahu k neurologii	Ošetrovatelská péče v neurologii
Ošetrovatelství ve vztahu k pediatrii	Ošetrovatelská péče v pediatrii,
Ošetrovatelství ve vztahu k péči o matku a novorozence	Ošetrovatelská péče v gynekologii a porodnictví, Ošetrovatelská péče v pediatrii
Ošetrovatelství ve vztahu ke gynekologii	Ošetrovatelská péče v gynekologii a porodnictví, Základy genetiky,
Ošetrovatelství ve vztahu k psychiatrii	Ošetrovatelská péče v psychiatrii
Ošetrovatelství ve vztahu k onkologii a hematoonkologii	Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii
Ošetrovatelství ve vztahu k ORL	Ošetrovatelská péče ve vybraných klinických oborech
Ošetrovatelství ve vztahu k oftalmologii	Ošetrovatelská péče ve vybraných klinických oborech
Ošetrovatelství ve vztahu k dermatovenerologii	Ošetrovatelská péče ve vybraných klinických oborech

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Ošetrovatelství ve vztahu k infekčnímu lékařství	Ošetrovatelská péče v infekčním lékařství
Ošetrovatelství ve vztahu k zubnímu lékařství	Ošetrovatelská péče ve vybraných klinických oborech
Ošetrovatelská péče o staré lidi a geriatric	Ošetrovatelská péče v geriatric
Paliativní péče	Paliativní péče
Ošetrovatelství ve vztahu k intenzivní péči	Intenzivní ošetrovatelská péče, První pomoc,
Léčebně rehabilitační péče	Rehabilitační ošetrovatelství
Dietetika	Výživa a dietetika, Zdravotní gramotnost
§ 4, odst. 3, a) bod 3.	
Základy filosofie a sociologie	Základy sociologie, Základy filosofie
Obecné psychologie	Obecná psychologie
Psychologie zdraví a nemoci	Zdravotnická psychologie
Vývojová psychologie	Vývojová psychologie
Základy pedagogiky a edukace	Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství, Základy speciální pedagogiky, Znaková řeč, Základy augmentativní a alternativní komunikace
Právní předpisy ve vztahu k sociální problematice	Základy zdravotnického práva a legislativy, Ochrana a podpora veřejného zdraví
Ekonomie	Základy zdravotnického práva a legislativy, Základy zdravotnického managementu
Informatika, statistika a metodologie vědeckého výzkumu a praxe založené na důkazech	Informatika a statistika ve zdravotnictví, Výzkum v ošetrovatelství, Ochrana a podpora veřejného zdraví, Ošetrovatelství založené na důkazech
§ 4, odst. 3, b)	
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k praktickému lékařství	Návštěvní služba, domácí péče
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti ve stomatologii	Pracoviště vybraných klinických oborů
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k internímu lékařství	Pracoviště interních oborů
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k chirurgii	Pracoviště chirurgických oborů, vč. ortopedie a traumatologie
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k ortopedii a traumatologii pohybového ústrojí	Pracoviště chirurgických oborů, vč. ortopedie a traumatologie
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k neurologii	Pracoviště neurologické péče
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k péči o děti a pediatrii	Pracoviště péče o dítě

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k péči o matku a novorozence	Pracoviště péče o ženu a dítě
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu ke gynekologii	Pracoviště péče o ženu a dítě
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k psychiatrii	Pracoviště psychiatrické péče
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k onkologii a hematoonkologii	Pracoviště onkologické péče
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k otorinolaryngologii	Pracoviště vybraných klinických oborů
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k oftalmologii	Pracoviště vybraných klinických oborů
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k dermatovenerologii	Pracoviště vybraných klinických oborů
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k infekčnímu lékařství	Pracoviště vybraných klinických oborů
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k péči o seniory a geriatrii	Pracoviště péče o seniory a pracoviště geriatric
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k paliativní péči	Pracoviště onkologické péče
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu k intenzivní péči	Pracoviště akutní péče
Praktické vyučování poskytující dovednosti a znalosti v ošetrovatelství ve vztahu ke komunitní péči	Pracoviště komunitní péče
Dovednosti a znalosti umožňující podílet se na praktickém výcviku zdravotnických pracovníků a zkušenosti z práce s příslušníky jiných profesí ve zdravotnictví	Odborná ošetrovatelská praxe na všech předepsaných pracovištích, Ošetrovatelské postupy, Znaková řeč

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9 Sylaby vyučovacích předmětů

9.1 Anatomie

9.1.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se stavbou a terminologií anatomických struktur a orgánových systémů lidského těla. Na poznatky anatomie navazují předměty fyziologie a patologie

9.1.2 Cíle

Předmět se zabývá stavbou a funkcí lidského organismu za fyziologických podmínek. Studenti jsou vedeni k osvojení a k užívání odborné terminologie. Prohlubuje znalosti žáků z biologie člověka, biochemie, histologie a dalších přírodních předmětů. Tvoří základ pro pochopení diagnostických, léčebných a ošetrovatelských postupů.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- zná složení živé hmoty
- objasní vývoj, řízení a funkci lidského organismu
- demonstruje na modelech stavbu, uložení a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav
- chápe organismus jako funkční celek, uvědomuje si vztahy jednotlivých orgánů a orgánových soustav
- osvojil si odborné názvosloví
- chápe význam předmětu pro studium ošetrovatelství a je připraven osvojené poznatky aplikovat v praxi
- demonstruje na modelech stavbu, uložení a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav

9.1.3 Rámcový rozpis učiva

- Stavba buňky, funkční morfologie tkání
- Roviny, osy, základní směry pro orientaci na lidském těle
- Stavba, spojení kostí, skelet
- Stavba příčně pruhovaného svalu, přehled svalových skupin
- Anatomie srdce, přehled artérií a vén
- Krev, složení krve, krevní skupiny, krvetvorba

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Lymfatický systém
- Imunitní systém
- Anatomie dýchacího ústrojí
- Anatomie trávicího ústrojí, topografické poměry v dutině břišní
- Anatomie močového ústrojí, pohlavní ústrojí muže
- Anatomie pohlavního ústrojí ženy, topografické poměry v malé pánvi
- Oplození, vývoj embrya a plodu, placenta, fyziologie těhotenství
- Anatomie kůže
- Anatomie velkých žláz s vnitřní sekrecí, hormonální regulace organismu
- Termoregulace
- Anatomie nervové soustavy
- Anatomie smyslových orgánů

9.1.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, řízené samostudium

9.1.5 Literatura

ČIHÁK, R. *Anatomie 1*. Praha: Grada 2011, ISBN 9788024738178

ČIHÁK, R. *Anatomie 2*. Praha: Grada 2013, ISBN 978-80-247-4788-0

ČIHÁK, R. *Anatomie 3*. Praha: Grada, 2016, ISBN 978_80_247_5636-3

DYLEVSKÝ, I. *Funkční anatomie*. Grada 2009, ISBN 978-80-247-3240-4

GRIM, M., NAŇKA O., HELEKAL, I. *Atlas anatomie člověka I*. Praha, Grada 2017, ISBN 9788024740126

GRIM, M., NAŇKA O., HELEKAL, I. *Atlas anatomie člověka II*. Praha, Grada 2017, ISBN 9788024741567

KACHLÍK, D. *Anatomie pro nelékařské zdravotnické obory*, Praha, Karolinum 2018, ISBN 9788024640587

9.2 Fyziologie

9.2.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Navazuje na poznatky získané v anatomii. Seznamuje s fyziologickými funkcemi jednotlivých orgánových systémů a organismu jako celku.

9.2.2 Cíle

Předmět se zabývá funkcí lidského organismu za fyziologických podmínek. Studenti jsou vedeni k osvojení a k užívání odborné terminologie. Prohlubuje znalosti žáků z anatomie člověka. Tvoří základ pro pochopení diagnostických, léčebných a ošetrovatelských postupů.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- student zná složení živé hmoty
- objasní vývoj, řízení a funkci lidského organismu
- demonstruje na modelech stavbu, uložení a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav
- student chápe organismus jako funkční celek, uvědomuje si vztahy jednotlivých orgánů a orgánových soustav
- osvojil si odborné názvosloví
- chápal význam předmětu pro studium ošetrovatelství a byl připraven osvojené poznatky aplikovat v praxi
- demonstruje na modelech stavbu, uložení a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav

9.2.3 Rámcový rozpis učiva

- Fyziologie buňky, funkční morfologie tkání,
- Fyziologie svalové tkáně
- Fyziologie srdce a krevního oběhu
- Fyziologie krve
- Fyziologie lymfatického systému
- Fyziologie imunitního systému
- Fyziologie dýchacího ústrojí, fyziologie dýchání
- Fyziologie trávicího systému, fyziologie trávení a vstřebávání
- Fyziologie močového ústrojí, pohlavní ústrojí muže
- Fyziologie ledvin, acidobazická rovnováha tělesných tekutin
- Fyziologie pohlavního ústrojí ženy
- Oplození, vývoj embrya a plodu, placenta, fyziologie těhotenství
- Fyziologie kůže
- Fyziologie velkých žláz s vnitřní sekrecí, hormonální regulace organismu
- Termoregulace
- Fyziologie nervové činnosti
- Fyziologie smyslových orgánů

9.2.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- testy

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, řízené samostudium

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.2.5 Literatura

KITTNAR, O. *Lékařská fyziologie*. Praha: Grada 2011, ISBN 978-80-247-3068-4

MOUREK, J. *Fyziologie: učebnice pro studenty zdravotnických oborů*. 2. dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 222 s. ISBN 978-80-247-3918-2.

NOVÁKOVÁ, Z. ROMAN, R. a kol. *Praktická cvičení z fyziologie*. 2. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 118 s. ISBN 978-80-210-4391-6.

PETŘEK, J. *Základy fyziologie člověka*, Praha: Grada 2019, ISBN 978-80-271-2208-0

SILBERNAGEL, S., DESPOPOULOS, A. *Atlas fyziologie člověka*. 6. vydání. Grada, 2004, ISBN 978-80-247-0630-6

TROJAN, S. *Lékařská fyziologie*. Praha: Grada 2008, ISBN 80-244-0512-5

9.3 Odborná latinská terminologie

9.3.1 Anotace

Předmět je řazen k teoretickým předmětům. Jazykovým cílem je seznámit studenty se základní latinskou gramatikou a odbornou latinskou terminologií. Studenti tak získají odbornou slovní zásobu a přehled o struktuře latinské gramatiky, což je potřebné pro studium dalších odborných předmětů a pro porozumění odbornému zdravotnickému projevu.

9.3.2 Cíle

Po absolvování tohoto předmětu zná student latinské (řecko-latinské) termíny v oblasti anatomie a umí je správně používat. Umí správně odhadnout a odvodit neznámé termíny, rozumí základním principům latinské gramatiky, čte s porozuměním latinský text, umí přeložit složitější text z latiny do češtiny a jednodušší text z češtiny do latiny, dokáže se orientovat ve skladbě latinské věty, je schopen přesného, konkrétního a logického vyjadřování.

9.3.3 Rámcový rozpis učiva

- Latinská abeceda, délka slabik, přízvuk
- Latinská výslovnost
- Tvarosloví
- Substantiva I.-V. deklinace
- Slovesa I.-IV. konjugace (aktivum, pasivum, přítomný a minulý čas),
- Sloveso „esse“ a jeho složeniny
- Adjektiva I.-III. deklinace, participium prézenta
- Numeralia základní (1-1000), řadové (1-20), podílné a násobné
- Latinské préfixy a sufixy, kompozita
- Práce s odborným textem např. recept, diagnóza (překlady z latiny do češtiny a z češtiny do latiny)
- Návčik používání latinských výrazů v odborné komunikaci

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Postupy a metody výuky

Gramatická cvičení, cvičení na opakování slovní zásoby, práce s odbornými texty, řízené samostudium

9.3.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky ve všech obdobích
- průběžné hodnocení během studijního období

9.3.5 Literatura

BYDŽOVSKÝ, J. *Latina pro zdravotníky*. Třebíč : nakl. Radek Veselý, 2010. 80 s. ISBN 9788086376387

KÁBRT, J. *Jazyk latinský I*. 3. vyd. Praha : Informatorium/Avicenum, 1993. 144 s. ISBN 80-85427-39-7

KÁBRT, J. *Jazyk latinský II*. Praha : Informatorium/Avicenum, 1994. 200 s. ISBN 80-85427-40-0

KÁBRT, J. *Latinsko-český slovník*. 3. vyd. Praha : SPN, 1991. 484 s. ISBN 80-04-26000-4

KUCHARSKÝ P., QUITT, Z. *Česko-latinský slovník*. 1. vyd. Praha : SPN, 1992. 901 s. ISBN 80-04-16903-1

LISOVÝ, I., MIDŽIČOVÁ, J. *Variae historiae antiquae*. 1. vyd. České Budějovice: Biskupské gymnázium České Budějovice, 1997. 116 s. ISBN 80-86074-01-3

SEINEROVÁ, V. *Latina, úvod do latinské terminologie*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2007. 104 s. ISBN 978-807168-999-7

9.4 Farmakologie

9.4.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje informace v oblasti farmakokinetiky a farmakodynamiky. Seznamuje studenty se skupinami léčivých přípravků, jejich formami a zásadami podávání. Informuje o interakci léčivých přípravků.

9.4.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- zná lékové skupiny
- dokáže rozlišit hlavní a vedlejší, žádoucí a nežádoucí účinky léků
- orientuje se v způsobech aplikace léků a léčiv
- je schopen edukace pacienta/klienta ve způsobech užívání léků
- chápe způsoby zacházení u vybraných skupin léků, které vyžadují speciální zacházení

9.4.3 Rámcový rozpis učiva

- úvod do farmakoterapie, pojmy

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- způsoby aplikace léků a jejich účinky
- farmakokinetika a farmakodynamika
- speciální farmakoterapie

9.4.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.4.5 Literatura

DREHER, Jan. *Psychofarmakoterapie: stručně, jasně, přehledně*. Přeložil Leoš LANDA. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0133-7.

HYNIE, S. *Farmakologie v kostce*. Praha: Triton 2001. ISBN 80-7254-1818.

LÜLLMANN, Heinz, Klaus MOHR a Lutz HEIN. *Barevný atlas farmakologie*. Vyd. 4., české. Ilustroval Jürgen WIRTH, přeložil Maxmilián WENKE. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3908-3.

MAREK, V. *Farmakoterapie vnitřních nemocí*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-2470-8396.

MARTÍNKOVÁ, Jiřina. *Farmakologie pro studenty zdravotnických oborů*. 2., zcela přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-247-4157-4.

NEJEDLÁ, Marie. *Klinická propedeutika pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4402-5.

ŠVIHOVEC, Jan, Jan BULTAS, Pavel ANZENBACHER, Jaroslav CHLÁDEK, Jan PŘÍBORSKÝ, Jiří SLÍVA a Martin VOTAVA, ed. *Farmakologie*. Ilustroval Miroslav BARTÁK. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-247-5558-8.

9.5 Patologie a patologická fyziologie

9.5.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Zprostředkuje studentům obecné poznatky o patologických procesech probíhajících v jednotlivých tkáních, orgánech, orgánových soustavách a organismu. Zahrnuje oblast patologické anatomie a patologické fyziologie.

9.5.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- vysvětlí zevní a vnitřní příčiny nemocí
- vysvětlí pojmy nekróza, gangréna, atrofie, hypertrofie, hyperplazie. Vysvětlí podstatu vzniku konkrémentů a patologických pigmentací
- popíše a charakterizuje obecné známky zánětu, charakterizuje specifický a nespecifický zánět
- uvede klasifikaci nádorů, objasní pojem prekanceróza
- vysvětlí změny v organismu při poruchách jednotlivých tkání, orgánů a orgánových soustav

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.5.3 Rámcový rozpis učiva

- Patologie, patologie a patofyziologie v systému lékařských věd a oborů, metody patologie
- Nemoc a její příčiny
- Regresivní změny
- Zánět
- Infekce a imunita
- Progresivní změny
- Nádory
- Nemoci krve a krevetvorby
- Nemoci srdce a cév
- Patologie dýchacího ústrojí
- Patologie zažívacího ústrojí
- Patologie ledvin a vývodných cest močových
- Nemoci a poruchy žláz s vnitřní sekrecí
- Nemoci pohybového ústrojí
- Patologie nervového systému

9.5.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.5.5 Literatura

BÁRTOVÁ, J. *Přehled patologie*. Praha: Karolinum, 2015. ISBN 9788024627458

BÁRTOVÁ, J. *Patologie pro bakaláře*. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0794-8

MAČÁK, J. – MAČÁKOVÁ, J. *Patologie*. 2. doplněné vydání. Praha: Grada Avicenum, 2012. ISBN 978-80-247-3530-6.

POVÝŠIL, C., ŠTEINER, I. a kol. *Speciální patologie*. Praha: Galen, 2007. ISBN 978-80-7262-494-2

SILBERNAGEL, S. – LANG, F. *Atlas patofyziologie člověka*. Praha: Grada Avicenum, 2000. ISBN 80-7169-968-3

9.6 Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena

9.6.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Studenti se seznámí s nejdůležitějšími obecnými vlastnostmi mikroorganismů. Předmět poskytne základní strukturu poznatků z bakteriologie, virologie, parazitologie, mykologie. Studenti se seznámí se zásadami bezpečnosti práce na rizikovém pracovišti, získají podrobné znalosti o zásadách správného odběru a zaslání infekčního materiálu, seznámí se s nejdůležitějšími laboratorními mikrobiologickými vyšetřovacími metodami. Imunologie seznamuje se základními poznatky v oblasti imunologie, imunity organismu a očkování. Dále seznamuje studenty se základními imunologickými technikami, vyšetřeními a léčbou.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.6.2 Cíle předmětu

Poskytnout studentům ucelené informace z mikrobiologie, imunologie a epidemiologie. Objasnit nejdůležitější mikrobiologická a imunologická vyšetření. Student se seznámí s bezpečností práce zdravotnického personálu. Po absolvování předmětu by měli studenti být schopni demonstrovat a prakticky aplikovat získané znalosti, důsledně dodržovat principy bariérového režimu při ošetřování pacientů, podporovat zavádění nových nemocničních programů a individuálních opatření v rámci prevence šíření infekcí, znát zásady správného odběru a zasílání infekčního materiálu. Studenti budou znát i rizika vzniku nemocí z povolání.

Cílové kompetence studenta

- definuje a charakterizuje význam mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygieny a vliv těchto oborů na veřejné zdraví
- analyzuje klasifikaci mikroorganismů
- používá odbornou terminologii
- zná anatomické a fyziologické bariéry, které představují ochranu organismu proti působení mikroorganismů
- identifikuje jedince s rizikem nákazy
- definuje rozdíl mezi specifickou a nespecifickou obranou
- zná riziko a prevenci nozokomiálních nákaz
- edukuje pacienty a jejich rodinné příslušníky ve smyslu ochrany a podpory zdraví
- dodržuje principy bariérového režimu při ošetřování pacientů

9.6.3 Rámcový rozpis učiva

- Definice a náplň oborů mikrobiologie: bakteriologie, virologie, parazitologie, mykologie, imunologie, epidemiologie, hygieny
- Mikroorganismy – základní charakteristika
- Odběr biologického materiálu, zásady při odběru, zasílání materiálu, způsoby vyšetření infekčního materiálu
- Možnosti terapie infekčních chorob
- Proces šíření nákazy, infekční onemocnění – jejich charakteristika a diagnostika
- Nákazy: alimentární, respirační, kontaktní, profesionální a protiepidemiologická opatření
- Nozokomiální nákazy, příčiny, druhy, prevence vzniku, bariérové řešení nozokomiálních nákaz
- Imunita, imunitní systém, očkování, poruchy imunity
- Veřejné zdraví a jeho ochrana, prevence infekčních a neinfekčních onemocnění, preventivní a běžný hygienický dozor, legislativa
- Ekologie životního prostředí
- Nemoci z povolání

Postupy výuky: přednášky, demonstrace, cvičení, seminář, diskuze, práce s informacemi

9.6.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- splnění 80 % docházky v daném období

9.6.5 Literatura:

HAMPLOVÁ L. a kol. *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena*. Praha: Triton 2015. ISBN 978-80-7387-934-1.

SCHINDLER, J. *Mikrobiologie pro studenty zdravotnických oborů*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4771-2.

Právní předpisy České republiky

TUČEK, M. a kol. *Hygiena a epidemiologie*. 2. doplněné vydání. Praha: UK Karolinum, 2018. ISBN 978-80-2463-933-8.

9.7 Základy biofyziky

9.7.1 Anotace

Jedná se o teoreticko-praktický předmět. Cílem je seznámit studenty se základy biofyziky a praktickým využitím získaných vědomostí pro diagnostiku a léčbu. Dalším postupným cílem je znát výhody a omezení používaných přístrojů a metod a jejich biologické účinky na člověka.

9.7.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- má ucelenou představu o vlastnostech atomů, molekul a organických polymerů
- má ucelenou představu o biofyzice a zvláště biomechanice člověka
- umí vysvětlit účinky fyzikálních faktorů na lidský organizmus
- zná principy činnosti srdce, dýchacího ústrojí a svalů
- ovládá základy smyslového vnímání
- je dopodrobna seznámen a umí vysvětlit principy ultrazvukových a endoskopických metod
- zná principy radiologických diagnostických a léčebných metod
- umí vysvětlit princip měření krevního a nitroočního tlaku
- je seznámen s principy radiační ochrany a umí je i aktivně použít

9.7.3 Rámcový rozpis učiva

- Struktura a vlastnosti atomů a molekul
- Důležité biopolymery
- Biomechanika pohybového systému
- Biomechanika dýchání
- Biofyzika krevního oběhu
- Biofyzika smyslového vnímání
- Elektrické vlastnosti tkání, akční potenciály a jejich šíření
- Srdeční a mozková činnost
- Léčebné využití elektrického proudu
- Tělesná teplota a její regulace, termometrie
- Fyzikální základy sonografických metod
- Fyzikální základy radiologických vyšetřovacích a léčebných metod
- Účinky fyzikálních faktorů-gravitace, tlaku, tepla a záření na lidský organizmus

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Zákon o mírovém využití jaderné energie - část zaměřená na ochranu pacientů a personálu
- Principy ochrany při jaderné havárii

9.7.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.7.5 Literatura

BENEŠ, Jiří, KYMPLOVÁ, Jaroslava, VÍTEK, František. *Základy fyziky pro lékařské a zdravotnické obory*. Praha: Grada, 1. vydání, 2015 ISBN-13: 978-80-247-4712-5, ISBN-10:80-247-4712-X

NAVRÁTIL Leoš, ROSINA Jozef. *Medicínská biofyzika*. Grada, 2. vydání, zcela přepracované a doplněné, 2019. ISBN-13: 978-80-271-0209-9, ISBN-10:80-271-0209-X

9.8 Základy biochemie

9.8.1 Anotace

Jedná se o teoreticko-praktický předmět. Cílem je seznámit studenty se základy biochemie. Důraz je kladen na metabolické pochody ve zdravém i nemocném organismu a na porozumění otázkám souvisejícím s vnitřním prostředím a acidobazickou rovnováhou. Nedílnou součástí je teoretické i praktické seznámení se základním přístrojovým a IT vybavením moderních oddělení klinické biochemie. Metody a techniky odběru biologického materiálu jsou převážnou součástí cvičení v laboratořích.

9.8.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- dobře se orientuje v teoretických základech humánní klinické biochemie
- umí vysvětlit základy metabolismu výše uvedených skupin
- orientuje se v biochemických základech nejdůležitějších civilizačních chorob
- má přehled o soustavě jednotek SI a umí využívat soubor referenčních hodnot a metody odběru biologického materiálu

9.8.3 Rámcový rozpis učiva

- Stručný souhrn základů obecné a organické chemie
- Aminokyseliny a bílkoviny
- Sacharidy a polysacharidy
- Lipidy
- Vitaminy
- Enzymy
- Hormony
- Nukleové kyseliny
- Metabolismus jednotlivých výše jmenovaných skupin

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Patobiochemie jednotlivých výše jmenovaných skupin
- Vnitřní prostředí a jeho změny
- Nejdůležitější civilizační choroby a biochemie
- Soustava jednotek SI a referenční hodnoty

9.8.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.8.5 Literatura

KLOUDA, Pavel. *Základy biochemie*, 3. vydání. Pavko, 2013. ISBN-13:978-80-86369-16-7

KOOLMAN, Jan. *Barevný atlas biochemie*, překlad 4. vydání. Praha: GRADA, 2012. ISBN-13:978-80-247-2977-0

LEDVINA, Miroslav, STOKLASOVÁ, Alena, CERMAN, Jaroslav. *Biochemie pro studující medicíny I + II*. Praha: Galen, Karolinum, 2011. ISBN-13:978-80-246-1414-4

MATOUŠ, Bohuslav et al. *Základy lékařské chemie a biochemie*. Praha: Galen, 2010. ISBN-13: 978-80-86369-16-7

9.9 Základy genetiky

9.9.1 Anotace

Předmět Genetika je koncipován jako teoretický. Studenti se seznámí se základními principy genetiky, dědičnosti na úrovni molekul, buněk a organismů s důrazem na lidskou genetiku. Součástí předmětu jsou informace o genealogických a cytologických vyšetřeních.

Výuka je realizována formou interaktivních přednášek, diskusí, samostatného studia odborné literatury s výstupem, exkurze do cytologické laboratoře.

9.9.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- porozumí základním principům genetiky na všech úrovních organismů,
- je schopen vysvětlit aplikace genetiky a metody využívané v lékařství
- zná genealogické vyšetření a jeho význam
- orientuje se ve způsobech odběru materiálu k cytologickému vyšetření

9.9.3 Rámcový rozpis učiva

- Vznik a vývoj mendelovské genetiky. Princip segregace a kombinace.
- Vztahy mezi alelami.
- Chromozomové a genotypové určení pohlaví, dědičnost genů vázaných na pohlaví
- Mitotická segregace a rekombinace,
- Mikrostruktura chromozomů, karyotypy, změny v počtu a struktuře chromozomů
- Genové mutace a mutageny

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Základy genealogie, indikace chromosomálního vyšetření
- Cytologické vyšetření a jeho význam

9.9.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma ve všech obdobích

9.9.5 Literatura:

BRDIČKA, Radim, DIDDEN, William. *Genetika v klinické praxi V*. Praha: Galén, 1. vydání, 2018. ISBN-13:978-80-7492-331-9

KOČÁREK, E. *Genetika*. 2. vydání. Praha: Scientia, 2008. ISBN-13:978-80-86960-36-4

NEČÁSEK, J., CETL, I. *Obecná genetika*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979.

OTOVÁ, B., MIHALOVÁ, R., VYMLÁTIL, J. I. *Základy biologie a genetiky (Vývoj a růst člověka)*. Praha: Karolinum 2006 (skriptum pro bakalářské studium). ISBN 978-80-2461-709-1.

PRITCHARD DORIAN, J., BRUCE KORF, R. *Základy lékařské genetiky*. Praha: Galén 2007. ISBN 978-80-7262-449-2.

SIMMONS Michael J.SNUSTAD D. Peter. *Genetika*. MU Brno, 2. vydání, aktualizované, 2017 ISBN-13:978-80-210-8613-5

9.10 Hematologie a transfúzní lékařství

9.10.1 Anotace

Předmět je teoreticko-praktický. Cílem je seznámit studenty se základy hematologie a transfúzního lékařství nejenom po teoretické stránce. Nedílnou součástí výuky je i laboratorní praxe. Důraz je kladen i na seznámení s transfúzními přípravky a jejich výrobou a skladování. Důraz je kladen i na transfúzní i potransfúzní komplikace.

9.10.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- zná základní hematologická a imuno hematologická vyšetření
- je obeznámen s nežádoucími účinky a komplikacemi hemoterapie
- zná postupy náběrů na hematologická a imuno hematologická vyšetření a umí je provést
- je obeznámen se základní laboratorní technikou jak hematologické, tak imuno hematologické laboratoře

9.10.3 Rámcový rozpis učiva

- Základní terminologie a úvod do problematiky
- Topologie červené a bílé řady i trombocytů
- Poruchy krvetvorby a srážení krve
- Odběry vzorků a laboratorní hematologická vyšetření
- Hemoterapie, indikace a nežádoucí účinky

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Propedeutika transfuzního lékařství
- Základní imunohematologická vyšetření, antigeny, protilátky a krevní skupiny
- Předtransfúzní vyšetření a transfuze
- Diagnostika transfúzních a potransfúzních komplikací
- Podrobné seznámení s hematologickou a transfúzní laboratoří

9.10.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.10.5 Literatura

FÁBRYOVÁ, Viera. *Imunohematológia a transfúzna medicína pre prax*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4391-2.

HAFERLACH, Torsten. *Kapesní atlas hematologie: překlad 6., přepracovaného vydání*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4787-3.

CHARVÁT, Jiří. *Žilní vstupy: dlouhodobé a střednědobé*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5621-9.

PENKA a kol. *Hematologie a transfúzní lékařství I a II*. Praha: Grada 2011 a 2012. ISBN 978-80-247-3459-0, 978-80-247-3460-6.

ŘEHÁČEK, Vít a Jiří MASOPUST. *Transfúzní lékařství*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4534-3.

9.11 Klinická propedeutika

9.11.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Studenti jsou seznámeni s technikou fyzikálního vyšetření a s hodnocením celkového zdravotního stavu člověka, rozpoznají příznaky signalizující odchylky od zdravého vývoje. Zahrnuje informace o příznacích a symptomatologii systémových onemocnění a moderních diagnostických a vyšetřovacích metodách v klinických oborech medicíny.

9.11.2 Cíle

Poskytnout studentům ucelené informace o symptomatologii systémových onemocněních, moderních vyšetřovacích metodách. Student se seznámí s informacemi z oblasti monitoringu subjektivních a objektivních příznaků chorob a bude schopen rozlišit odchylky od zdraví, posoudit aktuální stav nemocného člověka prostřednictvím základních metod fyzikálního a laboratorního vyšetření včetně endoskopických a zobrazovacích metod. Cílem je též vést studenta k tomu, aby vnímal pacienta jako celostní osobnost s komplexním přístupem.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Cílové kompetence studenta

- přistupuje k pacientovi celostně
- rozpozná patologické příznaky
- používá odbornou terminologii
- umí demonstrovat fyzikální vyšetření pacienta a zhodnotit jeho aktuální stav
- umí edukovat pacienta eventuelně rodinného příslušníka o principu vyšetření, průběhu a nutnosti spolupráce pacienta
- je schopen monitorovat pacienta během vyšetření a vést náležitou dokumentaci včetně rizik komplikací
- dodržuje zásady asepse a prevence nozokomiálních nákaz
- komunikuje s pacientem a týmem zdravotníků
- dodržuje zásady péče o zdraví pacienta a svoje

9.11.3 Rámcový rozpis učiva

- Úloha diplomované všeobecné sestry při monitorování subjektivních a objektivních příznaků nemoci
- Posouzení zdravotního stavu, anamnéza, fyzikální vyšetření pacienta sestrou
- Vyšetřovací metody- laboratorní, endoskopické, punkce, biopsie
- Diagnostické postupy a metody v kardiologii
- Diagnostické postupy a metody v pneumologii
- Diagnostické postupy a metody v gastroenterologii
- Diagnostické metody v nefrologii
- Diagnostické metody v hematologii
- Komunikace s pacientem a týmem zdravotníků

Doporučené postupy výuky: přednášky, demonstrace, cvičení, seminář, diskuze, práce s informacemi

9.11.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.11.5 Literatura

HOLUBEC, Luboš. *Klinická propedeutika v klinických a interních oborech*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0671-5.

CHROBÁK, Ladislav. *Propedeutika vnitřního lékařství: nové, zcela přepracované vydání doplněné testy*. 2. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1309-0.

NEJEDLÁ, Marie. *Fyzikální vyšetření pro sestry*. 2., přeprac. vyd. Praha: Grada, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4449-0.

NEJEDLÁ, Marie. *Klinická propedeutika pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4402-5.

TŘEŠKA, Vladislav. *Propedeutika vybraných klinických oborů*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0239-8.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

VELEMÍNSKÝ, Miloš. *Klinická propedeutika*. 6. vyd. V Českých Budějovicích: Jihočeská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2012. ISBN 978-80-7394-360-8.

9.12 Zobrazovací metody a radiační ochrana

9.12.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty s odbornou činností a náplní oborů: radiodiagnostika, radiologie, radioterapie a nukleární medicína včetně ošetrovatelské péče, mezioborové spolupráce a radiační ochrany.

9.12.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- zná a umí vysvětlit biologické účinky ionizujícího záření a možnosti ochrany
- charakterizuje zobrazovací metody z hlediska jejich principu a významu pro diagnostické a léčebné účely
- zná přístrojovou techniku
- zná zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při používání radiologických, diagnostických a léčebných metod
- zná základní druhy opatření k ochraně zdraví obyvatelstva při úniku radioaktivních látek i možnosti improvizované ochrany
- umí vysvětlit traumatologický plán

9.12.3 Rámcový rozpis učiva

- radiologie jako medicínský obor
- biologické účinky ionizujícího záření, první pomoc, možnosti a principy radiační ochrany
- základy fyziky ionizujícího záření, vlastnosti rtg záření, tvorba rtg obrazu
- přístroje klasické rentgenologie
- kontrastní látky, angiologická vyšetření, intervence, příprava pacienta, klienta
- principy a indikace vyšetření počítačovou tomografií, postprocesingové
- metody- rekonstrukce obrazu 2D, 3D , příprava pacienta, klienta
- principy ultrasonografických vyšetření a jejich aplikace, příprava pacienta, klienta
- principy a indikace vyšetření magnetickou rezonancí, příprava pacienta, klienta
- radionuklidová diagnostika
- osteodenzitometrie
- dokumentace vedená na pracovištích se zdrojem ionizujícího záření
- ochrana zdraví obyvatelstva při úniku radioaktivních látek (radiační ochrana)

Doporučené postupy výuky: přednášky, cvičení, seminář, diskuze, řízené samostudium, multimediální technika

9.12.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.12.5 Literatura

HEŘMAN, Miroslav. *Základy radiologie*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2014. ISBN 978-80-244-2901-4.

HUŠÁK, Václav. *Radiační ochrana pro radiologické asistenty*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2350-0.

MALÍKOVÁ, Hana. *Základy radiologie a zobrazovacích metod*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2019. ISBN 978-80-246-4036-5.

NEKULA, Josef. *Klinická radiologie: skriptum*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2014. ISBN 978-80-7464-564-8.

SÚKUPOVÁ, Lucie. *Radiační ochrana při rentgenových výkonech - to nejdůležitější pro praxi*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0709-4.

9.13 Ochrana a podpora veřejného zdraví

9.13.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoretický. Vychází z cílů národního programu zdraví. Poskytuje stěžejní informace o hygieně a epidemiologii při ochraně a podpoře veřejného zdraví, o předcházení vzniku, šíření a omezení výskytu infekčních onemocnění, o hromadně se vyskytujících onemocněních, nemocech podmíněných prací a jiných významných poruchách zdraví. Seznamuje studenta s obecnou epidemiologií a epidemiologickými metodami práce, prevencí nozokomiálních nákaz, problematikou drogové závislosti – s jejími riziky, prevencí a léčbou a následnou péčí při závislosti.

9.13.2 Cíle

Cílem předmětu je seznámit studenty se zdravotními programy v ČR, jejich tvorbou a řízením. Základními požadavky na hygienu v oblasti výživy, dětí a mladistvých, hygienu práce včetně bezpečnosti práce všeobecné sestry. Student se též seznámí s obecnou epidemiologií a nejčastějšími přenosnými nemocemi v České republice. V oblasti drogové závislosti je cílem uvědomění si škodlivosti návykových látek na zdraví jejich uživatelů a společenskoekonomických důsledků. Cílem je i využít osobních zkušeností studentů získaných v průběhu praktického vyučování a schopnosti aplikovat poznatky v praxi.

Cílové kompetence studenta

- zná činnosti a opatření k zabránění šíření onemocnění, prevenci ohrožení zdraví
- identifikuje jedince s rizikem nákazy
- zná riziko nozokomiálních nákaz
- edukuje pacienty a jejich rodinné příslušníky ve smyslu ochrany a podpory zdraví
- zná rizika nemocí z povolání
- zná rizika spojená s drogovou závislostí

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- umí pracovat s informacemi o zdravotním stavu obyvatel v České republice

9.13.3 Rámcový rozpis učiva

- Zdravotní programy, jejich význam, tvorba a řízení
- Metody a formy podpory veřejného zdraví
- Hygiena výživy
- Hygiena dětí a mladistvých
- Hygiena práce, zdravotnických zařízení
- Základy epidemiologie, infekční a neinfekční onemocnění
- Nejčastější přenosná onemocnění a jejich prevence v České republice
- Návykové látky, jejich vliv na zdraví uživatelů a společenskoekonomické důsledky

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, samostudium, práce s informacemi

9.13.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- prezentace
- seminární práce v rozsahu 5 stran, aktivita

9.13.5 Literatura

DUDOVÁ, J. *Právo na ochranu veřejného zdraví*. 1. vydání. 2011. 420 stran. ISBN 978-80-7201-854-3

HAMPLOVÁ, L. *Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví*. Praha: Grada Publishing a.s., 2019. 132 stran. ISBN 978-80-271-0568-7

258/2000 Sb., Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění účinném k 1. 1. 2018

9.14 Zdravotní gramotnost

9.14.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek s důrazem na nejnovější vědecky ověřené poznatky týkající se zdravotní gramotnosti ve vztahu k podpoře zdraví. Poskytuje studentům ucelený přehled o standardním rozsahu zdravotní gramotnosti pro pacienty. Soustřeďuje se na získání znalostí o efektivních edukačních a intervenčních strategiích zdravotní gramotnosti. Umožňuje jim osvojení si kompetencí pro provádění edukací u pacientů všech věkových a sociálních skupin v oblasti životního stylu, redukce nevhodných návyků, péče o (domácí) prostředí, prevence nemocí, ošetrovatelské péče a bezpečného chování. Uvádí do problematiky agrese, zneužívání, péče o osoby se specifickými potřebami, balneologie.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.14.2 Cíle

Předmět má přiblížit studentům důležitou úlohu zdravotní gramotnosti v životě každého člověka od narození do smrti. Má naučit studenta přijmout aktivní roli edukátora při péči o pacienta jako neoddělitelnou součást ošetrovatelské péče a významně se tak podílet na vytváření zdravotně gramotné společnosti. Cílem předmětu je získat vědomosti a dovednosti z oblasti problematiky zdravotní gramotnosti a edukace v různých věkových a sociálních skupinách. Okrajově studentům přiblížit problematiku násilí, komunikace a péče o osoby se specifickými potřebami se zaměřením na edukaci a balneologie.

Cílové kompetence studenta

- objasní pojem zdraví a jeho význam v hodnotovém systému jedince a společnosti
- zná vnitřní i vnější determinanty zdraví, umí vysvětlit zásadní význam životního stylu
- chápe pojem zdravotní gramotnost (ZG) a její význam pro jednotlivce i populaci a orientuje se v problematice ZG
- je obeznámen se standardy pro zvýšení ZG Národní sítě podpory zdraví pro jednotlivé věkové skupiny (prevence nemocí, životní styl, omezení nevhodných návyků vč. zneužívání a závislostí, péče o prostředí, ošetrovatelské péče a bezpečné chování)
- rozumí základním pojmům v edukaci a chápe význam edukačního procesu v ošetrovatelské praxi jako nástroje zvyšování ZG pacientů
- ovládá techniky profesionální komunikace
- dokáže dle zásad vytvořit edukační proces u pacienta na zadané téma
- zná zásady komunikace při péči o osoby se specifickými potřebami
- rozumí pojmům násilí, agrese, týrání, trest, jejich druhům a formám, zná zásady chování k viníkovi i oběti násilí v rámci své profese
- student má základní orientační poznatky z důležitého medicínského oboru balneologie, které využije v edukaci pacientů

9.14.3 Rámcový rozpis učiva

- Pojem zdraví, determinanty zdraví, význam zdravotní výchovy, podpora zdraví
- Program WHO Zdraví 2020
- Zdravotní gramotnost, vymezení, význam, cílové skupiny, metody
- Standardy zdravotní gramotnosti vytvořené Národní sítí podpory zdraví pro jednotlivé věkové skupiny
- Edukace, vymezení základních pojmů
- Edukační proces, druhy a zásady komunikace, osobnost edukátora
- Definice a formy násilí, oběti násilí
- Chování zdravotníka k agresorovi a oběti
- Problematika násilí na pracovišti, ve zdravotnictví
- Problematika komunikace a péče o osoby se specifickými potřebami
- Základy balneologie

Základní formy výuky: přednášky a cvičení

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.14.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání.
- splnění 80% docházky na přednášky a cvičení
- vypracování seminární práce

9.14.5 Literatura:

HAŠKOVCOVÁ, H.: *Manuálek o násilí*. 1. vydání. Brno: NCO NZO, 2004. 83 s. ISBN 80-7013-397-X

HOLČÍK, J.: *Systém péče o zdraví a zdravotní gramotnost: k teoretickým základům cesty ke zdraví*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5239-0.

HOLČÍK, J.: *Zdravotní gramotnost a její role v péči o zdraví: k teoretickým základům cesty ke zdraví*. 1. vyd. Brno: MSD, 2009. 149 s. ISBN 978-80-7392-089-0.

JANDOVÁ, D.: *Základy balneologie*. Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, Vinařská 6, 603 00 Brno ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví ČR, Brno 2014, 1. vydání, 45s. ISBN 978-80-7013-573-0.

JUŘENÍKOVÁ, P.: *Zásady edukace v ošetrovatelské praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 80 s. ISBN

KOL. AUTORŮ: *Základy speciální pedagogiky*. 1. vyd. Olomouc: UP v Olomouci, Pedagogická fakulta, 2006. ISBN 80-244-1479-1.

POKORNÁ, A., DOLANOVÁ, D.: *Management nežádoucích událostí ve zdravotnictví: metodika prevence, identifikace a analýza*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2019. 248 s. Sestra. ISBN 97778-80-271-0720-9.

SVĚŘÁKOVÁ, M.: *Edukační činnost sestry*. 1. vyd. Praha: Galén, 2012. 64 s. ISBN 978-80-7262-845-2.

ODBORNÉ ČLÁNKY

KAAS J, STASKOVÁ V, ŠULISTOVÁ R. *The concept of health literacy in contemporary nursing*. Kontakt 2016; 18(4): e219–e223;

<http://dx.doi.org/10.1016/j.kontakt.2016.10.001>

ŠEDOVI, L., OLÍŠAROVÁ, V., KIMMER, D., MARTINEK, L.: *Podpora zdraví a udržení aktivního životního stylu v kontextu prevence civilizačních chorob*. Studia Kinanthropologica 2013;14(3):225–31.

INTERNETOVÉ ZDROJE

<http://nszp.cz/zdravotni-gramotnost>

<http://zdravotnigramotnost.cz>

9.15 Výživa a dietetika

9.15.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoretický. Seznamuje studenty se základy zdravé výživy, alternativními způsoby výživy a poruchami příjmu potravy. Poskytuje informace o vlivu výživy na zdravotní stav jedince.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.15.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- umí charakterizovat základní složky potravy
- orientuje se v základní terminologii v oblasti výživy
- umí rozlišit základní výživové nároky jedince s ohledem na věk, pohlaví a zdravotní stav, definuje základní druhy léčebných diet
- orientuje se v alternativních způsobech výživy, dokáže rozlišit a charakterizovat poruchy příjmu potravy.

9.15.3 Rámcový rozpis učiva

- Odborná terminologie v oblasti výživy
- Základní složky potravy:
 - složení stravy a význam základních složek na organismus
 - vitamíny, stopové a minerální prvky
 - tekutiny
 - glykemický index potravin
- Alternativní způsoby výživy
 - racionální a alternativní výživa – vymezení pojmů
 - vegetariánství, veganství, dělená strava, výživa dle krevních skupin a další druhy diet
 - odlišnosti a tradice ve způsobu výživy u jiných kultur
 - poruchy příjmu potravy u dětí a dospělých
- Výživa nemocných
 - vliv výživy na zdravotní stav nemocného člověka
 - hodnocení stavu výživy nemocného
 - dietetika – základní druhy léčebných diet
 - speciální diety
 - parenterální výživa
- Výživa dospělých
 - energetické požadavky na výživu v závislosti na pohlaví
 - odlišnosti ve výživě u seniorů, příčiny malnutrice ve stáří
 - výživa ženy v těhotenství
 - problematika obezity u dospělých
- Výživa dětí
 - význam kojení
 - umělá výživa u dětí
 - odlišnosti výživy u dětí v jednotlivých obdobích vývoje
 - dětská obezita

Základní formy výuky: přednášky, semináře, cvičení

9.15.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.15.5 Literatura

KASPER, H. *Výživa v medicíně a dietetika*. překlad. 11. vydání. Grada, 2015. 592 stran. ISBN 978-80-247-4533-6

LUKÁŠ, K. a kol. *Gastroenterologie a hepatologie pro zdravotní sestry*. Grada, 2011. 288 stran. elektronická verze v PDF. ISBN 978-80-247-6694-2

VRÁNOVÁ, D. *Chronická onem. a doporuč. výž. opatření*. 1. vydání. 2013. 184 stran. ISBN 978-80-7263-788-1

Internetový zdroj:

SATINSKÝ, I., HAVEL, E. a kol. *Klinická výživa v chirurgii 2018 – doporučení ESPEN s konsenzuálním hlasováním pracovní skupiny SKVIMP* – dostupné z:

<http://www.skvimp.cz/soubory/Doporu%C4%8Den%C3%AD-SKVIMP-V%C3%BD%C5%BEiiva-v-chirurgii-2018.pdf>

9.16 Rehabilitační ošetřovatelství

9.16.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů ošetřovatelství a rozšiřuje teoretické poznatky a praktické dovednosti z fyzioterapie, která je nezbytnou součástí podpory zdraví a prevence vzniku komplikací při onemocnění. Těžiště leží v prevenci imobilizačního syndromu. Studenti budou schopni identifikovat nutnost spolupráce s fyzioterapeutem, zjišťovat jednotlivé intervence stanovené fyzioterapeutem v rámci komplexní ošetřovatelské péče a společně s fyzioterapeutem hodnotit jejich efekt.

9.16.2 Cíle

Cílem předmětu je získat informace o základech rehabilitačního ošetřovatelství. Student bude schopen aplikovat základy rehabilitačního ošetřovatelství u hospitalizovaných pacientů. Dále student získá poznatky o základech fyzioterapie, balneoterapie a léčebné rehabilitace.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace a dovednosti uvedeném obsahu
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- zná zásady rehabilitačního ošetřovatelství
- ovládá polohování nemocných, pasivní a aktivní kondiční cvičení, dechová cvičení
- edukuje k samoobsluze
- zvládá manipulaci s pacientem a jeho vertikalizaci

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- nacvičuje s nemocným kondiční chůzi s využitím kompenzačních pomůcek
- provádí prevenci imobilizačního syndromu
- studenti budou schopni poskytovat základní rehabilitační ošetrovatelskou péči hospitalizovaným pacientům
- získávat informace a pracovat s nimi – studovat odbornou literaturu, sledovat nové poznatky a trendy v oboru
- budou schopni využívat základní terminologický odborný slovník ve vztahu k poskytování rehabilitační ošetrovatelské péče
- budou se umět orientovat v související odborné literatuře a budou schopni identifikovat problémy pacienta a na jejich základě aplikovat ve spolupráci s fyzioterapeutem rehabilitační ošetrovatelskou diagnózu, cíle a intervence
- student dokáže vhodně edukovat klienty v problematice prevence imobilizačního syndromu
- umí vhodně komunikovat s pacientem
- dokáže adekvátně řešit problémové situace
- pracovat s odbornou dokumentací
- angažuje se ve prospěch pacientů, projevuje empatii, tak i toleranci
- při výkonech respektuje obecně závazné normy ošetrovatelských postupů a využívány nejnovější poznatky v oboru
- respektuje sociokulturní odlišnosti, nepodléhá předsudkům
- jedná v souladu s etickými, právními a společenskými principy

9.16.3 Rámcový rozpis učiva

- Úvod do rehabilitačního ošetřování, historie, základy rehabilitačního ošetrovatelství
- Léčebná, sociální a pracovní rehabilitace
- Role diplomované všeobecné sestry při rehabilitaci nemocných, pasivní a aktivní rehabilitace
- Zásady polohování, používání pomůcek při periferních a centrálních parézách, plégiiích, amputacích, stavech po úrazech a operacích
- Nácvik dechové rehabilitace
- Nácvik sedu
- Nácvik vertikalizace
- Nácvik chůze
- Nácvik sebeobsluhy

9.16.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- testy

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, řízené samostudium, práce s odbornou literaturou

9.16.5 Literatura

JANDOVÁ, D. *Balneologie*. GRADA. 2008. 440s. ISBN 978-80-247-2820-9.

KOLÁŘ, P et.al.. *Rehabilitace v klinické praxi*. Praha: Galén, 2017. ISBN 978-80-7262-657-1

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

KUBÍČEK, M. A KOL. *MLéčebná rehabilitace v ortopedii a revmatologii*. Raabe 2018. ISBN 978-80-7496-312-4.

MALOŇ - FRIEDLOVÁ, K. *Bazální stimulace pro ošetřující, terapeutky, logopedy a speciální pedagogy*. Praha: Asociace poskytovatelů sociálních služeb 2018. ISBN 978-80-90-70-53-1-9

PFEIFFER, J. *Neurologie v rehabilitaci*. Praha :Grada publishing, a.s. 2008. ISBN 978-80-247-1135-4.

PODĚBRADSKÁ R. *Komplexní kineziologický rozbor*. Praha: Grada Publishing, a.s.2018. ISBN 978-80-241-0874-9.

PODĚBRADSKÝ, J., PODĚBRADSKÁ, R. *Fyzikální terapie*. Grada 2009. 218 s. ISBN 978-80-247-2899-5.

SMOLÍKOVÁ, L. *Léčebná rehabilitace v pediatrii*. Raabe 2018. ISBN 978-80-7496-313-1.

STORCK, U. *Technika masáže v rehabilitaci*. Praha: Grada 2010. 192 s. ISBN 978-80-247-2663-2.

ŠVESTKOVÁ, O. a kol. *Rehabilitace motoriky člověka*. Praha: Grada 2017. ISBN 978-80-271-0084-2.

VOTAVA, J. *Ucelená rehabilitace osob se zdravotním postižením*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. 207 s. ISBN 80-246-0708-5.

WITTINGER, H. *Manuál lymfodrenáže podle dr. Voddena*. Grada 2013. 176s. ISBN 978-80-247-4084-3.

9.17 První pomoc

9.17.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Poskytuje vědomosti a dovednosti pro poskytování předlékařské první pomoci. Seznamuje studenty se zásadami poskytování první pomoci při různých zdravotních stavech. Součástí předmětu je osvojení znalostí v oblasti medicíny katastrof, neodkladné péče a krizového managementu

9.17.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- dokáže analyzovat vzniklou situaci a rozhodnout o jejím řešení
- umí posoudit aktuální zdravotní stav a závažnost postižení dle algoritmu pro poskytování první pomoci
- je schopen zahájit neodkladnou resuscitaci a ošetřit zraněného v bezvědomí
- umí použít AED
- dokáže poskytnout první pomoc při poranění kostí, kloubů a měkkých částí těla
- je schopen orientovat se v problematice mimořádných událostí
- chápe význam integrovaného záchranného systému

9.17.3 Rámcový rozpis učiva

- Rozdělení první pomoci a IZS
- Historie poskytování první pomoci

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Orientace na místě nehody a třídění raněných
- Transport a polohy raněných osob
- Obvazová technika
- Poranění kostí a kloubů, břicha, pánve
- Krvácení
- Resuscitace – nepřímá srdeční masáž, použití AED, dýchání z plic do plic
- Dušení, tonutí, bezvědomí, křeče, šok, mdloba
- Poruchy oběhového systému, srdeční zástava, astmatický záchvat
- Mozkolebeční poranění, poranění páteře a míchy
- Poranění hrudníku
- Akutní stavy v těhotenství
- Akutní stavy u dětí
- Hromadné neštěstí, katastrofy, radiační ochrana

Základní formy výuky: přednášky, cvičení, modelové situace, nácvik a demonstrace praktických dovedností

9.17.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.17.5 Literatura

BERÁNKOVÁ, M., FLEKOVÁ, A., HOLZHAUSEROVÁ, B. *První pomoc*. Informatorium. ISBN 978-80-7333-054-5

BULÍKOVÁ, T.: *Medicína katastrof*. Osveta, 2011. ISBN 978-80-8063-361-5

BYDŽOVSKÝ, J. *První pomoc*. 2. přepracované vydání. Praha : Grada, 2004. ISBN 978-80-247-0680-1

BYDŽOVSKÝ, J. *Předlékařská první pomoc*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-2334-1

KELNAROVÁ, J, SEDLÁČKOVÁ, J., TOUFAROVÁ, J., VÁŇOVÁ, J., ČÍKOVÁ, Z. *První pomoc II*. Praha: Grada 2013, ISBN 978-80-247-4200-7

KELNAROVÁ, J, TOUFAROVÁ, J., VÁŇOVÁ, J., ČÍKOVÁ, Z. *První pomoc I*. Praha: Grada 2012, ISBN 978 – 80-247-4199-4

LEISEK, J.: *První pomoc* (2. vydání). Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2090-9

MÁLEK, J., DVOŘÁK, A., KNOR, J. a kol. *První pomoc*. Praha: 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze 2012

PÁRAL, J.: *Malý atlas obvazových technik*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2255-9

POKORNÝ, J.: *Lékařská první pomoc – Druhé, doplněné a přepracované vydání*. Galén, 2010. ISBN 978-807-2663-228

Česká resuscitační rada[online]. Dostupné z: <http://www.resuscitace.cz/>

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.18 Ošetrovatelství

9.18.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoretický základ předmětu Ošetrovatelství. Systémově vymezuje ošetrovatelství jako moderní vědní disciplínu s vlastní filosofií, hodnotovým systémem, předmětem zkoumání, teoretickými modely, standardní terminologií, klasifikačními systémy a metodologií. Seznamuje s historickým vývojem ošetrovatelství u nás a ve světě, s multikulturní dimenzí ošetrovatelské péče o individuální potřeby člověka, rodiny a komunity, s hlavními úkoly a funkcemi ošetrovatelství ve společnosti a se současnými trendy progresivního vývoje, jenž souvisí se zvyšováním efektivity zdravotnických systémů a se zajišťováním kvality péče o zdraví populace.

9.18.2 Cíle

Cílem studijního předmětu je seznámit studenty se základní filosofií, historickým vývojem a koncepcí ošetrovatelství, odbornou terminologií, koncepčními modely ošetrovatelství a jednotlivými fázemi ošetrovatelského procesu v klinické praxi.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- charakterizuje ošetrovatelství jako vědní disciplínu
- používá odbornou ošetrovatelskou terminologii
- umí vysvětlit podstatu ošetrovatelských teorií a koncepčních modelů a jejich využití v praxi
- objasní ošetrovatelský proces (stanovení problémů a definování diagnóz, stanovení cílů a ošetrovatelských činností, realizaci a vyhodnocení účinnosti péče).
- charakterizuje profesi ošetrovatelství – úlohy, funkce, role, činnosti a kompetence všeobecné sestry.
- dovede pracovat v multidisciplinárním týmu, přijímat odpovědnost za vlastní činnost i činnost ostatních členů týmu
- umí přizpůsobit ošetrovatelskou péči jednotlivcům, rodinám a komunitám jednotlivých minoritních skupin
- je obeznámen s historickým vývojem ošetrovatelství
- znát koncepci ošetrovatelství v ČR
- rozumí a využívá základní terminologii ošetrovatelství
- je schopen porozumět a vysvětlit úkol ošetrovatelského procesu v ošetrovatelství
- zná a charakterizuje jednotlivé fáze ošetrovatelského procesu

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- je obeznámen se základními koncepčními modely ošetrovatelství a jejich aplikaci v ošetrovatelském procesu, získané vědomosti bude aplikovat v klinické praxi
- znát vývoj vzdělávání sester
- znát základní principy výzkumu v ošetrovatelství
- umí zjistit a hodnotit kvalitu ošetrovatelské péče
- na základě získaných vědomostí je student schopen vytvořit ošetrovatelský plán v péči o jednotlivé pacienty/klienty a charakterizuje jejich specifické potřeby

9.18.3 Rámcový rozpis učiva

Charakteristika oboru ošetrovatelství. Mezinárodní a evropská hlediska rozvoje ošetrovatelství. Zdraví, nemoc. Holistické teorie vzniku nemoci. Index zdraví, ochrana zdraví sestry. Profesionální role a funkce sestry. Ošetrovací jednotka - struktura, vybavení, organizace práce na ošetrovací jednotce. Příjem nemocného. Kategorie lidských potřeb a jejich uspokojování. Charakteristika ošetrovatelského procesu, jeho význam, fáze a cíle. Ošetrovatelská anamnéza - zdroje a způsoby získávání informací, ošetrovatelská diagnostika. Plánování ošetrovatelské péče, hodnocení jako poslední fáze ošetrovatelského procesu. Ošetrovatelský proces v péči o tělesnou aktivitu a soběstačnost klienta. Lůžko, pomůcky doplňující lůžko. Imobilizační syndrom a jeho prevence. Ošetrovatelský proces v péči o tělesnou hygienu a proleženiny klienta. Exkurze na ošetrovací jednotku s cílem demonstrace předneseného. Ošetrovatelský proces v péči o výživu a hydrataci klienta. Ošetrovatelský proces v péči o vyprazdňování moče a stolice klienta. Ošetrovatelský proces v péči o dýchání. Ošetrovatelská dokumentace. Normy a standardy ošetrovatelské péče. Ošetrovatelský proces v péči o odpočinek a spánek.

Ošetrovatelský proces při zajištění potřeby sebepojetí a sebeúcty. Ošetrovatelský proces při umírání, péče o zemřelé. Ošetrovatelský proces sexuálních potřeb. Transkulturní ošetrovatelství. Jednotlivé typy modelů ošetrovatelské péče. Stres, zátěžové situace v ošetrovatelském procesu.

9.18.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- testy

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, řízené samostudium, seminární práce, skupinová práce

9.18.5 Literatura

JUŘENÍKOVÁ, Petra. *Zásady edukace v ošetrovatelské praxi*. Praha: Grada, 2010. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-2171-2.

KUTNOHORSKÁ, Jana. *Historie ošetrovatelství*. Praha: Grada, 2010. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3224-4.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

KUTNOHORSKÁ, Jana. *Multikulturní ošetrovatelství pro praxi*. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4413-1.

PAVLÍKOVÁ, Slavomíra. *Modely ošetrovatelství v kostce*. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1211-3.

PLEVOVÁ, Ilona. *Ošetrovatelství I. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0888-6.

TRACHTOVÁ, Eva, Gabriela TREJTNAROVÁ a Dagmar MASTILIAKOVÁ. *Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu*. Vyd. 3., nezměn. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2013. ISBN 978-80-7013-553-2.

ZELÉNÍKOVÁ, Renáta a Lucie SIKOROVÁ. *Ošetrovatelský proces a dokumentování: studijní opora*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2013. ISBN 978-80-7464-242-5.

ZÍTKOVÁ, Marie, Andrea POKORNÁ a Erna MIČUDOVÁ. *Vedení nových pracovníků v ošetrovatelské praxi: pro staniční a vrchní sestry*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5094-1.

9.19 Ošetrovatelský proces a potřeby člověka

9.19.1 Anotace

Předmět je nezbytnou součástí teorie ošetrovatelství. Umožňuje studentům pochopit hlavní úkol profesionální ošetrovatelské praxe, jímž je zajištění a uspokojení životních potřeb pacienta/klienta, rodiny a komunity. Seznamuje s klasifikacemi lidských potřeb podle různých oborů a autorů a zaměřuje se na reakce a projevy neuspokojených potřeb u osob zdravých, nemocných, u osob se zdravotním postižením a umírajících. Dále se zaměřuje na procvičování jednotlivých fází ošetrovatelského procesu.

9.19.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- rozumí pojmu a významu holismus a podstatě holistického pohledu na člověka, umí vysvětlit holistickou teorii
- umí vypracovat ošetrovatelský proces: shromáždit anamnestická data, diagnostikovat potřeby nemocného/klienta, stanovit cíle ošetrovatelské péče, vypracovat ošetrovatelský plán, realizovat jednotlivé intervence a zhodnotit výsledky péče
- chápe celý komplex bio-psycho-sociálních potřeb pacienta/klienta
- na základě individuality nemocného dokáže v rámci svých pravomocí aktivně uspokojit jeho základní životní potřeby
- je schopen porozumět lékařské terminologii a využívat NIS pro práci s ošetrovatelskou dokumentací
- chápe význam týmové spolupráce a dokáže být aktivním členem ošetrovatelského a zdravotnického týmu
- zvládá edukaci a komunikaci s rodinou nemocného v mezích svých kompetencí
- umí se chovat empaticky a rozpoznat projevy potřeb u zdravých a nemocných různých věkových kategorií, u osob se zdravotním postižením i u umírajících

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.19.3 Rámcový rozpis učiva

- Holismus – pojem, podstata holistického pohledu na člověka, holistické teorie vzniku nemoci
- Funkční model zdraví M. Gordon, typologie a definice
- Lidské životní potřeby ve zdraví a nemoci – hierarchie, Maslow, Chaloupková, Bártlová
- Ošetrovatelský proces – charakteristika, fáze: sběr dat, hodnocení bio-psycho-sociálních a spirituálních potřeb pacienta/klienta
- Ošetrovatelská diagnostika, formulace diagnóz, práce s NANDA ošetrovatelskou diagnostikou
- Vymezení ošetrovatelských cílů dle naléhavosti
- Plánování ošetrovatelské péče, intervence
- Realizace plánovaných intervencí, vedení dokumentace
- Hodnocení efektu ošetrovatelské péče
- Návčik práce s ošetrovatelskou dokumentací NIS
- Zásady týmové spolupráce v rámci zdravotnického a ošetrovatelského týmu a její návčik
- Spolupráce s rodinou, komunikace a edukace

Doporučené postupy výuky: přednášky, cvičení s použitím modelových situací, samostatná práce studentů v nekontaktních hodinách (vypracování problémových úkolů na základě kazuistik, seminární práce) - řízené samostudium.

9.19.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.19.5 Literatura

HERDMAN, T. Heather a Shigemi KAMITSURU, ed. *Ošetrovatelské diagnózy: definice & klasifikace ...* Přeložil Pavla KUDLOVÁ. Praha: Grada, 2010. ISBN isbn:978-80-247-5412-3

KOPÁČIKOVÁ, Mária, Lada CETLOVÁ a Jaroslav STANČIAK. *Ošetrovatelský proces a potřeby pacientů/klientů*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2012. ISBN 978-80-87035-51-1.

ŠAMÁNKOVÁ, Marie. *Lidské potřeby ve zdraví a nemoci: aplikované v ošetrovatelském procesu*. Praha: Grada, 2011. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3223-7

TÓTHOVÁ, Valérie. *Ošetrovatelský proces a jeho realizace. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-785-9.

TRACHTOVÁ, Eva, Gabriela TREJTNAROVÁ a Dagmar MASTILIAKOVÁ. *Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu*. Vyd. 3., nezměn. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2013. ISBN 978-80-7013-553-2.

TRACHTOVÁ, Eva. *Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu: učební texty pro vyšší zdravotnické školy, bakalářské a magisterské studium, specializační studium sester*. Vydání: čtvrté rozšířené. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2018. ISBN 978-80-7013-590-7.

ZELENÍKOVÁ, Renáta a Lucie SIKOROVÁ. *Ošetrovatelský proces a dokumentování: studijní opora*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2013. ISBN 978-80-7464-242-5.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.20 Ošetrovatelské postupy

9.20.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Obsah předmětu tvoří jádro profesionálních dovedností všeobecných sester a patří ke komplexu základních odborných předmětů. Na základě teoretických znalostí učí ošetrovatelskou techniku výkonů a postupy ošetrovatelských intervencí. Důraz je kladen na dodržování postupů lege artis ve shodě s nejnovějšími vědeckými poznatky a rozvojem technologií. Jednotlivé ošetrovatelské postupy a techniky jsou vyučovány ve shodě s principy ošetrovatelského procesu a holistického pojmání ošetrovatelské péče.

9.20.2 Cíle

Cílem předmětu je poskytnout studentům vědomosti a dovednosti potřebné pro provádění ošetrovatelských činností. Získané vědomosti a dovednosti studenti aplikují v klinické praxi.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace a dovednosti uvedeném obsahu
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- zpracuje ošetrovatelskou anamnézu na základě získaných informací
- adekvátně řeší problémové situace
- umí používat ošetrovatelskou dokumentaci
- prakticky ovládá výkony spadající do náplně všeobecné sestry
- odůvodní zvolený ošetrovatelský postup u klienta/ pacienta
- pracuje samostatně, bezpečně a přesně, dodržuje zásady profylaxe a asepsy
- zabezpečuje a řeší uspokojování bio-psycho-sociálních potřeb pacienta/klienta
- umí zacházet se zdravotnickými prostředky
- zná a dodržuje zásady BOZP
- adekvátně řeší problémové situace
- identifikuje aktuální a potenciální potřeby pacientů/klientů
- používá zdravotnickou dokumentaci
- aktivizuje klienta/pacienta ke spolupráci
- využívá znalosti ošetrovatelského procesu
- studenti budou schopni poskytovat základní ošetrovatelskou péči osobám s poruchou zdraví ve všech oblastech denní aktivity.
- budou schopni využívat základní terminologický odborný slovník ve vztahu k poskytování ošetrovatelské péče
- budou se umět orientovat v související odborné literatuře a budou schopni identifikovat problémy nemocného a na jejich základě formulovat ošetrovatelskou diagnózu

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- komunikovat s klientem
- pracovat s odbornou dokumentací
- při výkonech respektuje obecně závazné normy ošetrovatelských postupů a využívány nejnovější poznatky v oboru

9.20.3 Rámcový rozpis učiva

- Péče o prostředí klienta, ošetrovací jednotka a její vybavení, klasifikace základních ošetrovacích jednotek
- Péče o nemocniční lůžko, pomocná zařízení lůžka
- Vyšetřovací a léčebné polohy
- Prevence nozokomiálních nákaz, bariérový systém ošetrovatelské péče, dezinfekce, sterilizace
- Zdravotnická dokumentace
- Péče o hygienu dětí a dospělých
- Ošetření klienta s proleženinami, opruzeninami, prevence
- Sledování fyziologických funkcí
- Péče o výživu dětí a dospělých
- Povinnosti sestry při vyprazdňování moče a stolice u dětí a dospělých
- Péče o odpočinek a spánek u dětí a dospělých
- Péče o pohodlí klienta
- Mobilita klienta, zajištění tělesné a duševní aktivity, rehabilitační ošetrovatelství, koncept bazální stimulace
- Příjem, překlad, propuštění klienta
- Vizita
- Péče o tělo zemřelého
- Perorální aplikace léků
- Místní aplikace léků
- Oxygenoterapie
- Parenterální aplikace léků
- Infuzní terapie
- Transfuze
- Odběr biologického materiálu
- Chirurgické ošetrovatelské postupy
- Péče o rány, management ošetrování ran
- Péče o klienta se stomií, management ošetrování stomií

9.20.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- testy

Doporučené postupy výuky: cvičení v odborné učebně spojená s nezbytným výkladem, semináře, práce s odbornou literaturou, klinická praktická výuka, řízené samostudium

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.20.5 Literatura

BEZDIČKOVÁ, Marcela a Lenka SLEZÁKOVÁ. *Ošetřovatelství v chirurgii II*. Praha: Grada, 2010. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3130-8.

ČOUPKOVÁ, Hana a Lenka SLEZÁKOVÁ. *Ošetřovatelství v chirurgii I*. Praha: Grada, 2010. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3129-2.

HERDMAN, T. Heather a Shigemi KAMITSURU, ed. *Ošetřovatelské diagnózy: definice & klasifikace ...* Přeložil Pavla KUDLOVÁ. Praha: Grada, 2010. ISBN isbn:978-80-247-5412-3.

MIKŠOVÁ, Zdeňka, Marie FROŇKOVÁ a Marie ZAJÍČKOVÁ. *Kapitoly z ošetřovatelské péče*. Aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1443-4.

ŠAFRÁNKOVÁ, Alena a Marie NEJEDLÁ. *Interní ošetřovatelství*. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1148-6.

VYTEJČKOVÁ, Renata, Petra SEDLÁŘOVÁ, Vlasta WIRTHOVÁ, Iva OTRADOVCOVÁ a Lucie KUBÁTOVÁ. *Ošetřovatelské postupy v péči o nemocné III: speciální část*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3421-7.

VYTEJČKOVÁ, Renata. *Ošetřovatelské postupy v péči o nemocné I: obecná část*. Praha: Grada, 2011. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3419-4.

VYTEJČKOVÁ, Renata. *Ošetřovatelské postupy v péči o nemocné II: speciální část*. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3420-0.

9.21 Výzkum v ošetřovatelství

9.21.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a předpokládá aplikaci znalostí a dovedností získaných v ostatních ošetřovatelských a humanitních předmětech. Předpokládá určitou úroveň základům kritického schopnosti kreativity. Naučí studenty základům kritického vědeckého myšlení: pochopení potřeby a významu vědeckého přístupu v ošetřovatelské praxi. Naučí je základním krokům výzkumného procesu, výběru vhodných metod, zpracování a vyhodnocování výsledků.

9.21.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- umí vysvětlit přínos výzkumu v ošetřovatelství
- umí vymezit možné oblasti výzkumu v ošetřovatelství
- zná zásady kvalitativního a kvantitativního výzkumu
- umí definovat výzkumný problém
- umí formulovat hypotézy, výzkumné otázky
- zná techniky sběru dat
- umí interpretovat výsledky výzkumu
- umí zpracovat cíl výzkumu
- umí připravit a realizovat výzkum
- umí prezentovat výsledky výzkumu

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- umí se zapojit do výzkumného ošetrovatelského projektu

9.21.3 Rámcový rozpis učiva

- Charakteristika vědeckého výzkumu
- Možnosti diplomované všeobecné sestry podílet se na vědeckém výzkumu
- Historie ošetrovatelského výzkumu
- Základní dělení a druhy výzkumu
- Metodologie výzkumu, etapy výzkumné práce
- Realizace výzkumu - stanovení problému, cíle, hypotéz, výzkumných otázek, příprava techniky sběru dat, výzkumný vzorek, interpretace výsledků výzkumu
- Prezentace výsledků výzkumné činnosti
- Etické principy vědecké práce v ošetrovatelství

9.21.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- zpracování a prezentace výsledků výzkumu

9.21.5 Literatura

BARTLOVA, S., SADILEK, P., TOTHOVA, V. *Výzkum a ošetrovatelství*. Vyd. 2., Brno: Narodni centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2008, 185 s. ISBN 9788070134672

FARKAŠOVÁ, D. *Výzkum v ošetrovatelství*. Martin: Osveta, 2011, 87 s. ISBN 9788080632298

HENDL, J. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. 4. rozš. vyd. Praha: Portal, 2012, 734 s. ISBN 978-80-262-0200-4.

KUTNOHORSKÁ, J. *Výzkum v ošetrovatelství*. Praha: Grada 2010. ISBN 978-80-247-3224-4

MAZALOVÁ, L. *Kapitoly z výzkumu v ošetrovatelství*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 2016. ISBN 978-80-244-5085-8

NANDA international. *Ošetrovatelské diagnózy, definice a klasifikace 2012-2014*. Grada 2013. ISBN 978-80-247-4328-8.

VÖRÖSOVÁ, G., SOLGAJOVÁ, A., ARCHALOUSOVÁ, A. *Ošetrovatelská diagnostika v práci sestry*. Praha: Grada 2017, ISBN : 978-80-247-5538-0

9.22 Komunitní péče

9.22.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Je zaměřen na zdraví lidí v komunitě. Studenti pochopí smysl pojmu „komunita“, její hlavní sociální funkce v uspokojování potřeb lidí a její hierarchii: jedinec-rodina-obvod-město-kraj-stát-národ-svět. Uvědomí si nutnost zdravého společenského a přírodního prostředí v komunitě pro život jednotlivců a jejich rodin. Seznámí se s ošetrovatelskou péčí ve vlastním přirozeném prostředí klienta/pacienta.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.22.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- orientuje se v problematice ošetrovatelství v komunitní péči v ČR
- dokáže specifikovat ošetrovatelské modely aplikované v komunitní péči a hospicové péči
- umí popsat rozvoj domácí a hospicové péče u nás a ve světě
- popíše formy a spektrum poskytovaných služeb v domácí péči
- zná postupy přijetí klienta do domácí péče, včetně právních a ekonomických podmínek
- chápe způsoby vedení dokumentace

9.22.3 Rámcový rozpis učiva

- ošetrovatelství v primární péči v ČR
- rozvoj komunitní péče v ČR a v zahraničí
- ošetrovatelské modely aplikované v komunitní péči
- cílové skupiny komunitní péče
- etické a právní aspekty poskytovatelů komunitní péče
- management domácí péče
- práce s klienty v domácí péči – příprava a průběh návštěv
- hospicová péče u nás a ve světě
- péče o klienta v terminálním stádiu – péče o mrtvé tělo
- ošetrovatelský proces u klienta/pacienta v hospicové, komunitní a domácí péči (zhodnocení a posouzení zdravotního stavu, stanovení aktuálních a potencionálních ošetrovatelských diagnóz, plán ošetrovatelské péče, realizace a vyhodnocení)

Základní formy výuky: přednášky, cvičení, semináře

9.22.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.22.5 Literatura

HELMEROVÁ, I. a kol. *Dlouhodobá péče - geriatrické aspekty a kvalita péče*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2015. 176 stran. ISBN 978-80-247-5439-0

JAROŠOVÁ, D. *Úvod do komunitního ošetrovatelství*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 100 stran. elektronická verze v PDF. ISBN 978-80-247-6542-6

KÖNIG, J., ZEMLIN, C. *100 chyb při péči o lidi s demencí*. 1. vydání. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1184-6

SIKOROVÁ, L. *Dětská sestra v primární a komunitní péči*. 1. vydání Praha: Grada Publishing a.s., 2012. 184 stran. ISBN 978-80-247-3592-4

9.23 Transkulturní ošetrovatelství

9.23.1 Anotace

Předmět se zabývá kulturou minoritních skupin. Zdůrazňuje transkulturní přístup sestry v ošetrovatelském procesu.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.23.2 Cíle

Zprostředkovat studentům multikulturní ošetrovatelství jako součást holistického přístupu k nemocnému a schopnost naplnit potřeby nemocného/klienta v ošetrovatelském procesu. Zdůraznit respektování kulturních práv, jako součást práv pacientů minoritních obyvatel při poskytování ošetrovatelské péče.

Cílové kompetence studenta

- dokáže naplnit potřeby nemocných z jiného kulturního či etnického prostředí
- zná odlišnosti a specifické požadavky cizinců na ošetrovatelskou péči
- chápe kulturní chování klienta
- umí získat informace o kultuře nemocného

Postupy výuky: Přednášky, semináře, cvičení s využitím multimediálních prostředků

9.23.3 Rámcový rozpis učiva

- Základní pojmy v transkulturním ošetrovatelství
- Multikulturní přístupy
- Holismus
- Multikultura a sestry
- Etické zásady ošetrovatelské multikulturní péče
- Specifika transkulturní komunikace v ošetrovatelské péči
- Kulturně shodná péče
- Ošetrovatelský proces v rámci transkulturního ošetrovatelství

9.23.4 Literatura

HÁJEK, M. a BAHBOUH: *Muslimský pacient – principy diagnostiky, terapie a komunikace*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2016. ISBN 978-80-241-5631-8

HEŘMANOVÁ, J.: *Etika v ošetrovatelské praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. 200 stran. ISBN 978-80-247-3469-9

KUTNOHORSKÁ, J.: *Multikulturní ošetrovatelství: pro praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. 160 s. ISBN 978-80-247-4413-1

RABOVSKÁ, S.: *Multikulturní přístup pro pomáhající profese*. 1. vyd. Bratislava: Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžběty, 2010. ISBN 978-80-83786-02-6

ZELENÍKOVÁ, R.: *Transkulturní ošetrovatelství: studijní opora*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2014. 73 s. ISBN 978-80-7464-549-5

9.24 Etika v ošetrovatelství

9.24.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoretický. Uvádí do problematiky zdravotnické etiky a jejího vztahu k jednání zdravotníků v podmínkách klinické praxe. Seznamuje studenty s nejdůležitějšími etickými kodexy, které se týkají zdravotní a ošetrovatelské péče o člověka od narození do smrti,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

dále etickými problémy a dilematy. Pomáhá studentům najít a formulovat vlastní etická východiska a schopnost je obhájit.

9.24.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- zná a umí vysvětlit základní pojmy etiky
- má přehled o vývoji etiky jako samostatné vědní disciplíny a etiky ve zdravotnické profesi
- má souhrnný přehled o etických společenských normách a etických normách v práci zdravotníka
- je schopen diskutovat o obsahu a uplatňování etických kodexů v praxi s použitím vlastní zkušenosti z dosavadní zdravotnické praxe
- respektuje jedinečnost lidského jedince s ohledem na jeho individualitu
- vnímá závažné etické problémy ve zdravotnické praxi (např. poškozování pacienta zdravotníkem, etika umírání, ochrana práv a důstojnosti pacienta, ...) a v kontextu získaných vědomostí o nich diskutuje
- zná a respektuje etická a morální specifika rozdílných kultur a náboženství

9.24.3 Rámcový rozpis učiva

- Etika - vědní obor, vývoj, základní pojmy, význam v ošetrovatelské praxi
- Základní etické hodnoty a principy v práci sestry - role sestry
- Etické normy v ošetrovatelském povolání - faktory určující etické chování sestry (odpovědnost, povinnost, spolupráce), etický kodex sestry, mravní kultura osobnosti
- Ochrana lidských práv a důstojnost nemocného - povinnost mlčenlivosti, práva pacientů
- Poškození pacienta zdravotníkem
- Etika umírání a smrti
- Aktuální etické problémy v ošetrovatelském povolání - eutanazie, thanatologie, transplantologie, asistovaná reprodukce, interrupce, sterilizace, problematika obětí domácího násilí, etické a morální aspekty v rozdílných kulturách, respektování hodnot, víry, různá úroveň emancipace
- Etické principy předcházení konfliktů - umění jednat s lidmi, sebeovládání
- Problematika ošetrovatelského výzkumu a Helsinská deklarace pro biomedicínský výzkum

9.24.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky ve všech obdobích
- prezentace a argumentace samostatné práce na zadané téma

9.24.5 Literatura

HAŠKOVCOVÁ, H. PAVLICOVÁ, J. *Ošetrovatelství: ideály a realita v ambulantní péči*. Praha: Galén, 2013. 122 s. ISBN 978-80-7492-063-9

HEŘMANOVÁ, J. A KOL. *Etika v ošetrovatelské praxi*. Praha : Grada Publishing a.s., 2012. 200 s. ISBN 978-80-247-3469-9

PTÁČEK, R., BARTŮNĚK, P. A KOL. *Etika a komunikace v medicíně*. Praha : Grada Publishing a.s., 2011. 528 s. ISBN 978-80-247-3976-2

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

PTÁČEK, R., BARTŮNĚK, P. A KOL. *Etické problémy medicíny na prahu 21. století*. Praha : Grada Publishing a.s., 2014. 520 s. ISBN 978-80-247-5471-0

PTÁČEK, R., BARTŮNĚK, P., MACH, J. A KOL. *Lege artis v medicíně*. Praha : Grada Publishing a.s., 2013. 232 s. ISBN 978-80-247-5126-9

VENGLÁŘOVÁ, M. A KOL. *Supervize v ošetrovatelské praxi*. Praha : Grada Publishing a.s., 2013. 104 s. ISBN 978-80-247-4082-9

VITOŇ, J., VELEMÍNSKÝ, M. *Etický aspekt komunikace v pediatrii a v kontaktu s umíráním a smrtí*. Praha : Triton, 2015. 152 s. ISBN 978-80-247-5788-9

9.25 Ošetrovatelská péče v interních oborech

9.25.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Charakterizuje klinické stavy v interním lékařství z hlediska ošetrovatelského managementu a potřeb klientů změněných v souvislosti s interními chorobami, jejich etiologií, symptomatologií a diagnostiku při onemocněních dýchacího ústrojí, oběhového ústrojí, nemocích krve, zažívacího traktu, ledvin a močových cest, poruchách metabolismu a výživy, endokrinologických onemocněních, onemocněních pohybového aparátu, imunologicky podmíněných chorobách, akutních otravách, infekčních onemocněních. Seznamuje se specifikami diagnostiky oboru, medicínského a ošetrovatelského managementu nemocných v interních oborech. Teoretickou část tvoří přednášky z oblasti medicínské, praktickou část cvičení v oblasti ošetrovatelské.

9.25.2 Cíle

Cílem předmětu je získat vědomosti a dovednosti pro individualizaci ošetrovatelského managementu u nemocných s chorobami spadající do oblasti interního lékařství prostřednictvím ošetrovatelského procesu. V oblasti teorie je cílem zprostředkovat studentům znalosti v etiologii chorob, symptomatologii, diagnostice a terapii včetně stavů vyžadujících intenzivní péči. V oblasti praktických cvičení je cílem zaměřit se na potřeby nemocných s daným onemocněním, umět zhodnotit stav nemocného a zvolit vhodné ošetrovatelské intervence. Předmět řeší i dopad nemoci na život pacienta a jeho rodiny.

Cílové kompetence studenta

- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku a terapii vybraných skupin onemocnění u pacienta na základě celostního vnímání pacienta
- zná charakteristické příznaky akutních onemocnění jednotlivých orgánů, orgánových soustav i organismu jako celku u pacienta
- je schopen pozorovat a hodnotit fyziologické funkce a jejich změny v závislosti na akutním stavu pacienta

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- při sledování pacienta uplatňuje přímé pozorování i přístrojovou techniku z hlediska komplexního vnímání pacienta
- popíše vyšetřovací metody vztahující se ke konkrétnímu onemocnění, zná postup přípravy pacienta k vyšetření a pečování o pacienta po vyšetření
- realizuje ošetrovatelský proces u klienta/pacienta v celé šíři komplexnosti
- je schopen odebrat ošetrovatelskou anamnézu, formulovat ošetrovatelské diagnózy, stanovit cíle ošetrovatelské péče u pacienta a naplánovat strategie a intervence nutné k jejich vyřešení – administrativně zaznamenat
- je schopen zhodnotit stav klienta/pacienta, vyhodnotit plnění stanovených cílů ošetrovatelské péče u pacienta a předávat informace dalším členům zdravotnického týmu a spolupracovat v rámci týmu zdravotníků
- je schopen edukovat klienta/pacienta v závislosti na základním onemocnění a na věku
- je schopen vyrovnávat se se zátěžovými situacemi a adekvátně je řešit při zachování vlastního zdraví
- zná a respektuje právní a etické a společenské normy ve vztahu ke klientům/pacientům s interními, onkologickým a přenosnými chorobami a ke klientům v intenzivní péči
- zvládá komunikaci s klientem/pacientem, vzhledem k základní diagnóze, věku a dalších individualit v komplexním přístupu k člověku
- orientuje se v psychosociální a etické problematice u klienta/ pacienta
- orientuje se v život zachraňujících výkonech pacienta
- diskutuje o specifických problémech pacienta/klienta v oblasti psychické, sociální a spirituální
- popíše hygienicko-epidemiologická opatření v prevenci přenosných chorob
- podílí se na prevenci chorob v interních oborech
- podílí se na výzkumu v oblasti interních oborů

9.25.3 Rámcový rozpis učiva

1. Medicínský management

Patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u pacientů s onemocněním ve vnitřním lékařství s celostním přístupem k pacientovi:

- onemocnění dýchacího systému pacienta
- onemocnění srdce a cév pacienta
- onemocnění trávicího systému pacienta
- onemocnění ledvin a močových cest pacienta
- onemocnění krve a krevetvorby pacienta
- onemocnění pohybového systému pacienta
- onemocnění žláz s vnitřní sekrecí pacienta
- akutní stavy ve vnitřním lékařství – náhlé stavy, akutní otravy
- šok u pacienta
- respirační insuficience a umělá plicní ventilace u pacienta
- septický stav pacienta
- syndrom získaného selhání imunity u pacienta

Alternativní možnosti terapie ve vnitřním lékařství

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Všechna onemocnění pacienta jsou vnímána a řešena v rámci holistického přístupu k pacientovi

2. Ošetrovatelský management

- posouzení aktuálního stavu klienta/pacienta v závislosti na základní diagnóze
- aktuální a potenciální potřeby, stanovení ošetrovatelské diagnózy
- cíl ošetrovatelské péče u pacienta
- realizace ošetrovatelského procesu u pacienta
- vyhodnocení ošetrovatelského procesu u pacienta a administrativa
- komplexní ošetrovatelská péče o pacienty se specifickými problémy v rámci zaměření na jednotlivé orgánové soustavy s důrazem na psychosomatické chápání onemocnění
- zvláštnosti ošetrovatelství v intenzivní péči
- ošetrovatelské intervence u specifických diagnostických a léčebných postupů v intenzivní péči, alternativní způsoby monitorování fyziologických funkcí
- zhodnocení a posouzení aktuálního stavu, aktuální a potenciální ošetrovatelské diagnózy, plánování ošetrovatelské péče, realizace, vyhodnocení
- psychosociální problematika, edukace

Doporučené postupy výuky: přednášky, cvičení, seminář, diskuze, semináře v podmínkách klinické praxe procvičování dovedností, demonstrace, simulace reálných situací, exkurze

9.25.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.25.5 Literatura

KAPOUNOVÁ, G.: *Ošetrovatelství v intenzivní péči*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. Elektronická verze ve formátu PDF. ISBN 978-80-247-6986-8

NAVRÁTIL, L. a kol.: *Vnitřní lékařství pro nelékařské zdravotnické obory*. 2., zcela přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2017. 560 s. ISBN 978-80-271-0210-5, ISBN pro PDF formát 978-80-271-9081-9

PLEVOVÁ, I. a kol.: *Ošetrovatelství I*. 2., přepracované vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2018. 288 s. ISBN 978-80-271-0888-6

PLEVOVÁ, I. a kol.: *Ošetrovatelství II*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 224 s. ISBN 978-80-247-3558-0

PLEVOVÁ, I. a kol.: *Ošetrovatelství III*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 288 s. ISBN 978-80-247-3557-3

ŠAFRÁNKOVÁ, A., NEJEDLÁ, M.: *Interní ošetrovatelství I*. vyd. 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. Elektronická verze ve formátu PDF. ISBN 978-80-247-6915-8

ŠAFRÁNKOVÁ, A., NEJEDLÁ, M.: *Interní ošetrovatelství II*. vyd. 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. Elektronická verze ve formátu PDF. ISBN 978-80-247-6866-3

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.26 Ošetrovatelská péče v chirurgických oborech

9.26.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Zaměřuje se na klinický stav a onemocnění v chirurgických oborech z hlediska ošetrovatelské péče. Charakterizuje klinické stavy, jejich etiologii, příznaky, diagnostiku a léčbu v oblastech břišní, hrudní, cévní a plastické chirurgii, kardiochirurgii, urologii, neurochirurgii, ortopedii a traumatologii a při popáleninách. Nedílnou součástí předmětu jsou základy anesteziologie.

9.26.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- rozumí zaměření chirurgických oborů a orientuje se v metodách, které obor využívá v praxi
- umí používat a rozumí odborné terminologii chirurgických oborů
- zná základní vyšetřovací metody v chirurgii, přípravu pacienta/klienta a péči po vyšetření
- popíše postupy a způsoby podání anestezie
- objasní příčiny, příznaky, diagnostiku a léčbu u vybraných skupin chirurgických onemocnění
- dokáže zrealizovat ošetrovatelský proces u pacienta/klienta s chirurgickým onemocněním
- je schopen provádět život zachraňující výkony
- podílí se na rehabilitaci a edukaci pacienta/klienta po chirurgických výkonech
- zná a respektuje právní, etické a společenské normy ve vztahu k pacientům/klientům v oblasti chirurgické a intenzivní péče

9.26.3 Rámcový rozpis učiva

- Chirurgická propedeutika
 - předoperační příprava a pooperační péče, speciální chirurgická příprava k operačním výkonům, monitoring FF po výkonech
 - pooperační komplikace
 - anestezie a analgezie, chirurgické rány, asepse a antisepse
 - infekce v chirurgii
- Patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u základních skupin chirurgických onemocnění:
 - krku a štítné žlázy
 - hrudníku a mléčné žlázy
 - břicha
 - ledvin a močových cest
 - srdce a cévního systému
 - končetin a skeletu
 - náhlé příhody břišní
- Ortopedie
- Onkologie
- Neurochirurgie
- Transplantologie

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Zvláštnosti ošetrovatelství v intenzivní péči

Základní formy výuky: přednášky a cvičení

9.26.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.26.5 Literatura

BEZDIČKOVÁ, Marcela a Lenka SLEZÁKOVÁ. *Ošetrovatelství v chirurgii II*. Praha: Grada, 2010. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3130-8.

FERKO, Alexander, Zdeněk ŠUBRT a Tomáš DĚDEK, ed. *Chirurgie v kostce*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-1005-1.

JINDROVÁ, Barbora, Martin STRÍTESKÝ a Jan KUNSTÝŘ. *Praktické postupy v anestezii*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5612-7.

KRŠKA, Zdeněk. *Techniky a technologie v chirurgických oborech: vybrané kapitoly*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3815-4.

MÁLEK, Jiří. *Praktická anesteziologie*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5632-5.

WENDSCHE, Peter, Andrea POKORNÁ a Ivana ŠTEFKOVÁ. *Perioperační ošetrovatelská péče*. Praha: Galén, c2012. ISBN 978-80-7262-894-0.

WICHISOVÁ, Jana. *Sestra a perioperační péče*. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3754-6.

ZEMAN, Miroslav a Zdeněk KRŠKA. *Chirurgická propedeutika*. 3., přeprac. a dopl. vyd. [i.e. 4. vyd.]. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3770-6.

9.27 Ošetrovatelská péče v ortopedii a traumatologii

9.27.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko- praktický. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Zaměřuje se na specifickou problematiku ortopedických chorob. Definuje etiologii, patogenezi, klinický obraz, diagnostické metody, léčbu a komplikace daných onemocnění. Z hlediska traumatologie se předmět soustředí především na zhodnocení celkového stavu pacienta, poskytování první pomoci, léčbu a specifika ošetrovatelské péče u pacientů s traumatem.

9.27.2 Cíle

Cílem předmětu je získat znalosti a dovednosti pro poskytování komplexní a individuální ošetrovatelské péče u pacientů s onemocněním pohybového aparátu a dále u pacientů s traumatem.

9.27.3 Cílové kompetence studenta:

- rozumí zaměření daných oborů

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- umí využívat odbornou terminologii vztahující se k těmto oborům
- má komplexní přehled o diagnostických metodách využívaných v ortopedii a traumatologii
- objasní etiologii a léčbu vybraných ortopedických onemocnění
- dokáže realizovat ošetrovatelský proces u pacienta s ortopedickým onemocněním
- je schopen poskytnout první pomoc u pacientů s traumatem
- prokazuje znalosti v oblasti prevence a léčby traumatu
- dokáže realizovat ošetrovatelský proces u pacienta s traumatem

9.27.4 Rámcový rozpis učiva:

- vyšetřovací metody v ortopedii
- předoperační příprava a pooperační péče u ortopedických operačních výkonů
- vrozené vady pohybového aparátu
- získané vady pohybového aparátu
- zánětlivá onemocnění v ortopedii
- amputační výkony
- choroby svalů a šlach vznikajících z přetížení
- onkologická onemocnění v ortopedii
- rehabilitační léčba
- ortopedická protetika
- epidemiologie traumatu a mechanismy úrazu
- charakteristika polytraumat
- první pomoc, diagnostika, terapie a ošetrovatelská péče u pacientů s poraněním:
 - pohybového systému
 - mozku a míchy
 - hrudníku
 - břicha
- popáleniny:
 - první pomoc
 - terapie a specifika ošetrovatelské péče
 - význam plastické chirurgie v léčbě popálenin

Základní formy výuky: přednášky, cvičení, prezentace seminárních prací, diskuze

9.27.5 Požadované výstupy k hodnocení:

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80% docházky v daném období

9.27.6 Literatura

ČECH, Oldřich, Pavel DOUŠA a Martin KRBEC. *Traumatologie pohybového aparátu, pánve, páteře a paklouby: Traumatology of the musculoskeletal system, pelvis, spine and nonunions*. Praha: Galén, [2016]. ISBN 978-80-7492-266-4.

DUNGL, Pavel. *Ortopedie*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4357-8.

FERKO, Alexander, Zdeněk ŠUBRT a Tomáš DĚDEK, ed. *Chirurgie v kostce*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-1005-1.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

GALLO, Jiří. *Ortopedie pro studenty lékařských a zdravotnických fakult*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-2486-6.

Ortopedická protetika: odborný časopis Federace ortopedických protetiků technických oborů. Praha: Federace ortopedických protetiků technických oborů, 1999. ISSN 1212-6705.

SOSNA, Antonín. *Základy ortopedie*. Praha: Triton, 2001. ISBN 80-7254-202-8.

TŘEŠKA, Vladislav. *Traumatologie břicha a retroperitonea*. Plzeň: Nava, 2013. ISBN 978-80-7211-435-1.

VESELÝ, Radek. *Perioperační péče o pacienta v traumatologii*. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2011. ISBN 978-80-7013-539-6.

VODIČKA, Josef. *Traumatologie hrudníku*. Praha: Galén, [2015]. ISBN 978-80-7492-168-1.

WENDSCHE, Peter a Radek VESELÝ. *Traumatologie*. Praha: Galén, [2015]. ISBN 978-80-7492-211-4.

ZEMAN, Miroslav a Zdeněk KRŠKA. *Chirurgická propedeutika*. 3., přeprac. a dopl. vyd. [i.e. 4. vyd.]. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3770-6.

9.28 Ošetrovatelská péče v neurologii

9.28.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů u klinického ošetrovatelství. Seznamuje s klinickými stavy z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněním, které postihují nervový systém a které výrazně ovlivňují kvalitu života člověka. Informuje rovněž o multidisciplinárním přístupu a odlišnostech individuální péče v oblasti různých forem zdravotní péče.

9.28.2 Cíle

Cílem je získat vědomosti a dovednosti potřebné pro poskytování individuální ošetrovatelské péče prostřednictvím ošetrovatelského procesu u klientů/pacientů s neurologickým onemocněním. Studenti získají přehled o nejčastějších vyšetřovacích metodách v oboru, jejich rizicích a náročnosti pro pacienta, seznámí se s klinickým obrazem, průběhem, prognózou neurologických onemocnění. Pozornost se rovněž věnuje sociálním důsledkům některých onemocnění a etickým aspektům v přístupu k těmto pacientům i novým trendům ve zdravotně-sociální péči.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace a dovednosti uvedeném obsahu
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Cílové kompetence studenta

- zná principy vyšetřovacích metod a dokáže osvětlit jejich podstatu
- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku, terapii a ošetrovatelskou péči neurologického onemocnění
- zná specifické terapeutické postupy a metody léčby
- zpracuje a realizuje ošetrovatelský plán u pacienta s neurologickým onemocněním na základě zadané kazuistiky
- je schopen zjistit ošetrovatelskou anamnézu, formulovat ošetrovatelské diagnózy, stanovit cíle ošetrovatelské péče a naplánovat ošetrovatelské intervence
- je schopen zhodnotit celkový stav pacienta a vyhodnotit splnění ošetrovatelských cílů
- je schopen adekvátně edukovat pacienta o léčbě, léčebném režimu
- je schopen poskytnout radu pacientovi s neurologickým onemocněním v problematice rehabilitačních služeb a kompenzačních pomůcek
- studenti budou schopni poskytovat základní ošetrovatelskou péči pacientům s neurologickým onemocněním
- získávat informace a pracovat s nimi – studovat odbornou literaturu, sledovat nové poznatky a trendy v oboru
- budou schopni využívat základní terminologický odborný slovník ve vztahu k poskytování ošetrovatelské péče
- budou se umět orientovat v související odborné literatuře a budou schopni identifikovat problémy pacienta a na jejich základě formulovat ošetrovatelskou diagnózu, cíle a intervence
- umí vhodně komunikovat s pacientem a dalšími zdravotnickými pracovníky
- dokáže adekvátně řešit problémové situace
- pracovat s odbornou dokumentací
- angažuje se ve prospěch pacientů, projevuje empatii, tak i toleranci
- při výkonech respektuje obecně závazné normy ošetrovatelských postupů a využívány nejnovější poznatky v oboru
- respektuje sociokulturní odlišnosti, nepodléhá předsudkům
- jedná v souladu s etickými, právními a společenskými principy

9.28.3 Rámcový rozpis učiva

- Medicínský management:
 - Patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u základních skupin onemocnění
 - Charakteristika oboru
 - Neurologická propedeutika – anatomie a fyziologie nervového systému, specifické terapeutické postupy.
 - Příznaky a projevy poruch nervového systému
 - Nemoci postihující mozek a míchu
 - Cévní mozkové příhody
 - Záchvatovité onemocnění
 - Demyelinizační onemocnění
 - Roztroušená mozkomíšní skleróza
 - Parkinsonova nemoc
 - Dětská mozková obrna
 - Úrazy mozku a míchy
 - Neuroinfekce

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Neuromuskulární onemocnění
- Nemoci postihující periferní nervový systém
- Demence
- Nové trendy zdravotně-sociální péče o klienty s neurologickým onemocněním
- Ošetrovatelský management
 - Význam ošetrovatelské péče v neurologii
 - Specifika ošetrování neurologických pacientů
 - Zvláštnosti ošetrovatelské péče u pacientů s neuroinfekcemi a úrazy mozku a míchy, rehabilitační péče
 - Příprava nemocných a základy péče o pacienty po neurochirurgických výkonech
 - Zhodnocení a posouzení aktuálního zdravotního stavu u výše uvedených diagnóz
 - Stanovení aktuálních a potenciálních potřeb, ošetrovatelských diagnóz, cílů a intervencí
 - Vyhodnocení ošetrovatelských plánů
 - Edukační činnost a specifická ošetrovatelská péče sester u pacientů s neurologickým onemocněním

9.28.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- zpracování kazuistiky u pacienta s neurologickým onemocněním

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, řízené samostudium, práce s odbornou literaturou

9.28.5 Literatura

MÁDLOVÁ, I. a kol. *Pravidla pro ošetrování pacienta s CMP*. Praha, ČAS 1998

PFEIFFER, J. *Neurologie v rehabilitaci*. GRADA, 2006. ISBN 978-80-247-1135-5

SEIDL, Z. *Neurologie*. GRADA, 2008. 978-80-247-2733-2.

SEIDL, Z., OBENBERGER, J. *Neurologie pro studium v praxi*. GRADA, 2004. ISBN 80-247-0623-7.

TYRLÍKOVÁ, I. *Neurologie pro sestry*. Brno, IDVPZ 1999. ISBN 80-7013-287-6.

9.29 Ošetrovatelská péče v pediatrii

9.29.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Seznamuje studenty s vývojem zdravého i nemocného dítěte, s péčí o zdraví dítěte, prevencí onemocnění a nemocemi dětského věku v celém spektru klinických oborů. Důkaz je kladen na odlišnosti individuálních potřeb dětí a způsob jejich uspokojování, výchovy dětí, prevence, diagnostiky a léčby onemocnění, včetně odlišnosti multidisciplinární péče v oblasti

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

ambulantní, jednodenní i lůžkové péče, včetně péče o děti do 3 let věku v zařízeních kolektivní péče.

9.29.2 Cíle

Cílem předmětu je získat vědomosti a dovednosti pro poskytování komplexní a individuální ošetrovatelské péče prostřednictvím ošetrovatelského procesu u dětí a dospívajících. Cílem přednášek z pediatrie je seznámení studentů s problematikou léčebné a preventivní péče v oboru. Student se seznámí s organizací pediatrické péče, bude znát standardní diagnostické procedury a testy u jednotlivých klinických stavů dítěte a dokáže je aplikovat do praxe.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace a dovednosti v uvedeném oboru
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- zná a umí zhodnotit psychomotorický vývoj dítěte
- zná specifika dětského stravování a uplatňuje zásady správné výživy u dětí a mladistvých
- popíše vyšetřovací metody a dokáže je vysvětlit dítěti, mladistvému a příbuzným
- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku a terapii základních skupin onemocnění se zaměřením k věkovým zvláštnostem
- ošetřuje samostatně děti až do 18 let věku v rámci ošetrovatelského procesu
- je schopen zajistit ošetrovatelskou anamnézu a vytvořit ošetrovatelský plán
- je schopen adekvátně zhodnotit celkový stav dítěte, vyhodnotit splnění cílů ošetrovatelské péče a předávat informace dalším členům zdravotnického týmu
- umí vhodným způsobem vést dětského klienta k dodržování léčebného režimu a provádí vhodné výchovné zaměření
- popíše hygienicko-epidemiologická opatření v prevenci přenosných chorob
- studenti budou schopni poskytovat základní ošetrovatelskou péči dětem a mladistvým s poruchou zdraví ve všech oblastech denní aktivity.
- budou schopni využívat základní terminologický odborný slovník ve vztahu k poskytování ošetrovatelské péče
- budou se umět orientovat v související odborné literatuře a budou schopni identifikovat problémy dítěte a na jejich základě formulovat ošetrovatelskou diagnózu, cíle a intervence
- umí vhodně komunikovat s dítětem i s jeho rodiči
- pracovat s odbornou dokumentací
- angažuje se ve prospěch dětí, projevuje empatii, tak i toleranci
- při výkonech respektuje obecně závazné normy ošetrovatelských postupů a využívány nejnovější poznatky v oboru
- respektuje sociokulturní odlišnosti, nepodléhá předsudkům
- jedná v souladu s etickými, právními a společenskými principy

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.29.3 Rámcový rozpis učiva

- Medicínský management:
 - dětské lékařství-historie a význam
 - organizace péče o dítě
 - prevence v pediatrii
 - základy legislativy v péči o dítě, charta práv dítěte
 - spolupráce s rodinou nemocného dítěte
 - akutně a chronicky nemocné dítě
 - růst a vývoj dítěte - hodnocení psychomotorického vývoje
 - hodnocení základních fyziologických funkcí
 - vyšetřovací metody v pediatrii
 - základy farmakoterapie v pediatrii
 - novorozenec fyziologický, patologický
 - nejčastější vrozené vady
 - genetické poradenství
 - onemocnění všech orgánových systémů se zaměřením na zvláštnosti dětského věku
 - akutní stavy v pediatrii
 - Patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u základních skupin onemocnění
 - dýchacího systému – zvláštnosti u kojenců, příznaky respiračních chorob v dětském věku, onemocnění vrozená, zánětlivá, nádorová, funkční a traumatologická u dítěte a dospívajícího
 - zažívacího systému – onemocnění vrozená, zánětlivá, metabolická, onkologická, traumatická, funkční a alergologická u dítěte do 18ti let věku
 - choroby krevní – červené, bílé krevní řady, krvácivé choroby u dítěte a dospívajícího
 - choroby srdce a oběhového systému- VVV
 - nemoci ledvin a močových cest
 - poruchy žláz s vnitřní sekrecí
 - poruchy vnitřního prostředí
 - onemocnění CNS – vrozené, zánětlivé, onkologické a traumatické
 - onemocnění kůže
 - poruchy zraku, sluchu a řeči u dětí
 - přenosné choroby
 - náhlé příhody v dětském věku
- Ošetrovatelský management
 - výživa-poruchy výživy
 - základy dietologie-výživa kojenců - přirozená a umělá.
 - posouzení aktuálního stavu klienta/pacienta v závislosti na základní diagnóze
 - aktuální a potenciální potřeby, stanovení ošetrovatelské diagnózy
 - cíl ošetrovatelské péče
 - realizace ošetrovatelského procesu
 - vyhodnocení
 - výchovné zaměstnání u dětí

9.29.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- splnění 80 % docházky v daném období
- testy
- seminární práce – zpracování kazuistiky u zadaného dítěte

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, řízené samostudium, práce s odbornou literaturou

9.29.5 Literatura

FENDRYCHOVÁ, Jaroslava a Ivo BOREK. *Intenzivní péče o novorozence*. Vyd. 2., přeprac. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2012. ISBN 978-80-7013-547-1.

HELLBRÜGGE, Theodor. *Prvních 365 dní v životě dítěte: psychomotorický vývoj kojence*. Praha: Grada, 2010. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3457-6.

KLÍMA, Jiří. *Pediatric pro nelékařské zdravotnické obory*. Praha: Grada Publishing, 2016. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5014-9.

SEDLÁŘOVÁ, P. a kol. *Základní ošetrovatelská péče v pediatrii*. Grada, 2008. 240 s. ISBN 978-80-247-1613-8

SIKOROVÁ, L. *Potřeby dítěte v ošetrovatelském procesu*. Grada, 2011. 208 s. ISBN 978-80-247-3593-1

SLEZÁKOVÁ, L. a kol. *Ošetrovatelství v pediatrii*. Grada, 2010, 292s. ISBN 978-80-247-3286-2

9.30 Ošetrovatelská péče v gynekologii a porodnictví

9.30.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Seznamuje studenty s péčí o zdraví ženy podle jejího věku. Charakterizuje klinické stavy gynekologických onemocnění z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněním, jejich etiologii, symptomatiku, diagnostiku a léčbu. Dále seznamuje studenty s diagnostikou těhotenství a preventivní péčí o těhotnou ženu a s porodem. Důraz je kladen na odlišnosti individuálních potřeb žen a jejich uspokojování podle věku, včetně zdravého sexuálního života. Seznamuje s odlišnostmi multidisciplinární péče v oblasti různých forem zdravotních služeb.

9.30.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- popíše jednotlivé druhy vyšetřovacích metod a dokáže je adekvátně vysvětlit pacientce/klientce různého věku
- na základě znalosti z anatomie, fyziologie a patologie rodidel rozumí patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostice a terapii základních skupin gynekologických onemocnění a patologických stavů v porodnictví

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- realizuje komplexní ošetrovatelský proces u nemocné s gynekologickým onemocněním, respektem k její osobnosti
- realizuje komplexní ošetrovatelský proces u ženy v porodnictví, respektuje multikulturní specifika – vedení dokumentace
- je schopen dostatečně a srozumitelně edukovat ženu o potřebné sebepěči v oblasti zdravého sexuálního života, prevence přenosu pohlavních chorob, v problematice těhotenství a porodu
- umí vysvětlit lékařské, etické a právní aspekty péče o ženu s onkologickým onemocněním

9.30.3 Rámcový rozpis učiva

- Medicínský management:
 - Poruchy anatomie a fyziologie rodidel
 - Vyšetřovací metody, druhy, etický a multikulturní aspekt
 - Základní skupiny gynekologických onemocnění – záněty a sexuálně přenosné choroby, onkologická onemocnění
 - Plánované rodičovství – lékařské, etické a právní aspekty
 - Antikoncepční metody
 - Interrupce, sterilizace muže a ženy, asistovaná reprodukce
 - Fyziologie a patologie těhotenství a porodu
 - Fyziologie a patologie šestinedělí
 - Akutní stavy v gynekologii a v porodnictví
 - Alternativní přístupy v porodnictví
- Ošetrovatelský management
 - Posouzení aktuálního stavu klienta/pacienta na základě lékařské diagnózy
 - Vytvoření komplexního ošetrovatelského procesu – potřeby, ošetrovatelské diagnózy, cíle oš. péče, plánování, realizace ošetrovatelských intervencí a zhodnocení výsledků ošetrovatelské péče

Doporučené postupy výuky: přednášky, cvičení s použitím modelových situací, diskuze na základě zkušeností z praktické výuky v klinické praxi, řízené samostudium (zpracování seminární práce), vypracování kazuistiky z gynekologie, z porodnictví

9.30.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80% docházky v daném období

9.30.5 Literatura

HÁJEK, Zdeněk, Evžen ČECH a Karel MARŠÁL. *Porodnictví*. 3., zcela přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4529-9.

MACKŮ, František a Evžen ČECH. *Porodnictví pro střední zdravotnické školy*. Praha: Informatorium, 2002. ISBN 80-86073-92-0.

MAREČKOVÁ, J., JAROŠOVÁ, D. *NANDA domény v posouzení a diagnostické fázi ošetrovatelského procesu*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2005. ISBN 80-7368-058-0.

PLEVOVÁ, Ilona. *Ošetrovatelství I. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0888-6.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

PLEVOVÁ, Ilona. *Ošetřovatelství II*. Praha: Grada, 2011. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3558-0.

ROZTOČIL, Aleš a Pavel BARTOŠ. *Moderní gynekologie*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-2832-2.

SLEZÁKOVÁ, Lenka, Martina ANDRÉSOVÁ, Petra KADUCHOVÁ, Monika ROUČOVÁ a Eva STAROŠTÍKOVÁ. *Ošetřovatelství v gynekologii a porodnictví. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0214-3.

9.31 Ošetrovatelská péče v psychiatrii

9.31.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Seznamuje s klinickými stavy z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněními, které postihují nervový systém a které výrazně ovlivňují kvalitu života člověka. Informuje rovněž o multidisciplinárním přístupu a odlišnostech individuální péče v oblasti různých forem zdravotní péče.

9.31.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- umí definovat známé příčiny duševních onemocnění
- zná principy vyšetřovacích metod v psychiatrii a dokáže vysvětlit jejich podstatu a zátěž pro klienta
- dokáže objasnit patofyziologii, symptomatologii a terapii základních duševních onemocnění
- umí vysvětlit podstatu krizové intervence,
- zná možnosti domácí péče o klienta s duševním onemocněním
- zná sociální služby pro klienta s duševním onemocněním
- zná právní aspekty (možnosti a omezení) péče o duševně nemocné
- realizuje ošetrovatelský proces u klienta s duševním onemocněním
- umí poskytnout krizovou intervenci
- umí zpracovat ošetrovatelskou anamnézu, formulovat ošetrovatelské diagnózy, stanovit ošetrovatelský cíl, naplánovat ošetrovatelskou intervenci a realizovat ji, vyhodnotit splnění cíle
- dokáže předávat informace dalším členům zdravotnického týmu
- umí edukovat klienta, popřípadě i jeho rodinu a sociální okolí

9.31.3 Rámcový rozpis učiva

- Základní pojmy z psychopatologie
- Patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u základních skupin psychiatrických onemocnění
- Organicky podmíněné duševní poruchy
- Duševní poruchy a poruchy chování vyvolané užíváním psychoaktivních látek
- Schizofrenní poruchy a schizofrenie
- Afektivní poruchy

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Poruchy příjmu potravy
- Poruchy osobnosti
- Neurotické poruchy
- Vybrané diagnózy, kasuistiky - potřeby klienta, stanovení ošetrovatelské diagnózy, cíl ošetrovatelské péče, realizace ošetrovatelského procesu, vyhodnocení
- Právní a etické aspekty péče o duševně nemocné

9.31.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80% docházky v daném období
- kasuistika

9.31.5 Literatura

ČEŠKOVÁ, E., PŘIKRYL, R. *Praktická psychiatrie*. Praha: Maxdorf, 2013. 143 s. ISBN 9788073453169

DUŠEK, Karel a Alena VEČEŘOVÁ-PROCHÁZKOVÁ. *Diagnostika a terapie duševních poruch*. 2., přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4826-9.

LÁTALOVÁ, K. *Agresivita v psychiatrii*. Praha: Grada, 2013. 240 s. ISBN 978-80-247-4454-4

MALÁ, E., PAVLOVSKÝ, P. *Psychiatrie. Učebnice pro zdravotní sestry a další pomáhající profese*. Praha: Portál s. r. o., 2010. 144 s. ISBN 9788073677237

PETR, Tomáš a Eva MARKOVÁ. *Ošetrovatelství v psychiatrii*. Praha: Grada, 2014. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4236-6.

RABOCH, J. a kol. *Psychiatrie*. Praha: Karolinum, 2012. 468 s. ISBN 9788024619859

9.32 Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii

9.32.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Pojednává o významu primární a sekundární onkologické prevenci, o etiologických a predispozičních faktorech a o statistickém výskytu jednotlivých druhů nádorových onemocnění. Informuje o odlišnostech a charakteru pracovišť zabývajících se léčbou a péčí o onkologické pacienty/klienty. Poskytuje informace o problematice onkologických onemocnění z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb člověka, které jsou změněné v souvislosti s onkologickým onemocněním.

9.32.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- orientuje se v základních vyšetřovacích metodách a umí vysvětlit jejich podstatu
- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku a terapii onkologických onemocnění

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- dokáže aplikovat ošetrovatelský proces o onkologicky nemocného pacienta/klienta do praxe
- umí edukovat pacienta/klienta s onkologickým onemocněním
- umí edukovat rodinu pacienta/klienta s onkologickým onemocněním
- je schopen psychické podpory a motivace pacienta/klienta s onkologickým onemocněním

9.32.3 Rámcový rozpis učiva

- základní členění nádorů
- etiologie vzniku zhoubných nádorů, klasifikace TNM
- diagnostika, prevence nádorových onemocnění
- léčba nádorů – chirurgická a konzervativní
- psychické a sociální problémy
- ošetrovatelská péče u nemocných v terminálním stádiu
- paliativní péče
- organizace onkologické péče v ČR

Základní formy výuky: přednášky a cvičení

9.32.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.32.5 Literatura

ABRAHÁMOVÁ, J., VORLÍČKOVÁ, H., VORLÍČEK, J. *Klinická o onkologie pro sestry*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3742-3.

ADAM, Zdeněk, Jeroným KLIMEŠ, Luděk POUR, Zdeněk KRÁL, Alice ONDERKOVÁ, Aleš ČERMÁK a Jiří VORLÍČEK. *Maligní onemocnění, psychika a stres: příběhy pacientů s komentářem psychologa*. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2539-5.

BUŽGOVÁ, Radka. *Paliativní péče ve zdravotnických zařízeních: potřeby, hodnocení, kvalita života*. Praha: Grada, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5402-4.

FRONKOVÁ, M., MIKŠOVÁ, Z., ZAJÍČKOVÁ, M. *Kapitoly z ošetrovatelské péče II*. Praha: Grada, 2005. ISBN 978-80-247-1443-1.

PLEVOVÁ, Ilona. *Ošetrovatelství II*. Praha: Grada, 2011. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3558-0.

ŽALOUDEK, J. *Vyhnete se rakovině*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2307-5.

9.33 Ošetrovatelská péče v oftalmologii

9.33.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Rozšiřuje medicínské poznatky v oblasti klinického ošetrovatelství. Důraz je kladen na preventivní péči o zrak a zabránění vzniku vážnějšího zrakového postižení. Dále seznamuje s klinickými stavy z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

pacientů zaměřených v souvislosti s očním onemocněním a seznamuje studenty s odlišnostmi multidisciplinární péče o nemocné a zrakově postižené.

9.33.2 Cíle

Cílem předmětu je získat vědomosti a dovednosti pro poskytování komplexní a individuální ošetrovatelské péče prostřednictvím ošetrovatelského procesu u pacientů s onemocněním zraku. Cílem přednášek z oftalmologie je seznámení studentů s problematikou léčebné a preventivní péče v oboru. Pozornost je rovněž věnována psychosociálním problémům člověka s oftalmologickým onemocněním a etickým aspektům ošetrovatelské péče o tyto pacienty.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace a dovednosti
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- zná principy vyšetřovacích metod a dokáže osvětlit jejich podstatu
- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku, terapii a ošetrovatelskou péči oftalmologických onemocnění
- zná specifické terapeutické postupy a metody léčby
- zpracuje a realizuje ošetrovatelský plán u pacienta s oftalmologickým onemocněním na základě zadané kazuistiky
- je schopen zjistit ošetrovatelskou anamnézu, formulovat ošetrovatelské diagnózy, stanovit cíle ošetrovatelské péče a naplánovat ošetrovatelské intervence
- je schopen zhodnotit celkový stav pacienta a vyhodnotit splnění ošetrovatelských cílů
- je schopen adekvátně edukovat pacienta o léčbě, léčebném režimu
- je schopen poskytnout radu pacientovi s oftalmologickým onemocněním v problematice kompenzačních pomůcek a poradenských center
- studenti budou schopni poskytovat základní ošetrovatelskou péči pacientům s onemocněním zraku.
- budou schopni využívat základní terminologický odborný slovník ve vztahu k poskytování ošetrovatelské péče
- budou se umět orientovat v související odborné literatuře a budou schopni identifikovat problémy pacienta a na jejich základě formulovat ošetrovatelskou diagnózu, cíle a intervence
- umí vhodně komunikovat s pacientem se smyslovým handicapem a dalšími zdravotnickými pracovníky
- dokáže adekvátně řešit problémové situace
- pracovat s odbornou dokumentací
- angažuje se ve prospěch pacientů, projevuje empatii, tak i toleranci
- při výkonech respektuje obecně závazné normy ošetrovatelských postupů a využívány nejnovější poznatky v oboru

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- respektuje sociokulturní odlišnosti, nepodléhá předsudkům
- jedná v souladu s etickými, právními a společenskými principy

9.33.3 Rámcový rozpis učiva

- Medicínský management:
 - patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u základních skupin onemocnění
 - oftalmologická propedeutika – anatomie a fyziologie zrakového ústrojí, vyšetřovací metody v oftalmologii (tonometrie, gonioskopie, perimetrie, HRT...), specifické terapeutické postupy v oftalmologii, oftalmologický screening
 - vrozené vady oka
 - zánětlivá onemocnění oka
 - refrakční vady, astigmatismus a nemoci okohybných svalů a nervů, ortoptická činnost
 - traumata oka a jejich následky, kompenzace
 - katarakta, glaukom, chirurgie v oblasti očního bulbu
 - slabozrakost a slepota, sociální a pracovní důsledky choroby
 - oční změny u systémových onemocnění
 - neurooftalmologie
- Ošetrovatelský management
 - zhodnocení a posouzení aktuálního zdravotního stavu u výše uvedených diagnóz
 - stanovení aktuálních a potenciálních potřeb, ošetrovatelských diagnóz, cílů a intervencí
 - vyhodnocení ošetrovatelských plánů
 - edukační činnost a specifická ošetrovatelská péče sester u pacientů s onemocněním oka

9.33.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

Doporučené postupy výuky - přednášky, semináře, řízené samostudium, práce s odbornou literaturou.

9.33.5 Literatura

BENEŠ, Pavel. *Zraková postižení: behaviorální přístupy při edukaci s pomůckami*. Praha: Grada, 2019. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-2110-6.

BRÍMOVÁ, P. *Ošetrovatelská péče v oční chirurgii*. NCO NZO, 2013,1. Vydání. ISBN 978-80-7013-552-5

HORNOVÁ, J. *Oční propedeutika*. Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4087-4

KOLARČÍK, Lukáš, Václav DEDEK a Michal PTÁČEK. *Průručka pro sestry v oftalmologii*. Praha: Grada Publishing, 2016. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5458-1.

KOLARČÍK, Lukáš, Václav DEDEK a Michal PTÁČEK. *Průručka pro sestry v oftalmologii*. Praha: Grada Publishing, 2016. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5458--1.

NOVÁKOVÁ, I. *Ošetrovatelství ve vybraných oborech*. Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3422-4

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.34 Ošetrovatelská péče v ORL

9.34.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Rozšiřuje medicínské poznatky z oblasti klinického ošetrovatelství. Důraz je kladen na preventivní péči o sluch a zabránění vzniku vážnějšího sluchového postižení. Dále seznamuje s klinickými stavy z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněním a seznamuje studenty s odlišnostmi multidisciplinární péče o nemocné s poruchami sluchu a onemocněním sluchových orgánů v rámci ambulantních a lůžkových zdravotních služeb.

9.34.2 Cíle

Hlavním cílem výuky otorinolaryngologie je seznámit studenty s aplikovanou anatomíí hlavy a krku, naučit je základy diagnostiky, diferenciální diagnostiky a léčby chorob ušních nosních a krčních a ošetrovatelské péči o tyto nemocné. Pozornost je rovněž věnována psychosociálním problémům člověka s otorinolaryngologickým onemocněním a etickým aspektům ošetrovatelské péče o tyto pacienty.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace a dovednosti
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- zná principy vyšetřovacích metod a dokáže osvětlit jejich podstatu
- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku, terapii a ošetrovatelskou péči otorinolaryngologického onemocnění
- zná specifické terapeutické postupy a metody léčby
- zpracuje a realizuje ošetrovatelský plán u pacienta s otorinolaryngologickým onemocněním na základě zadané kazuistiky
- je schopen zjistit ošetrovatelskou anamnézu, formulovat ošetrovatelské diagnózy, stanovit cíle ošetrovatelské péče a naplánovat ošetrovatelské intervence
- je schopen zhodnotit celkový stav pacienta a vyhodnotit splnění ošetrovatelských cílů
- je schopen adekvátně edukovat pacienta o léčbě, léčebném režimu
- je schopen poskytnout radu pacientovi s otorinolaryngologickým onemocněním v problematice kompenzačních pomůcek a poradenských center
- studenti budou schopni poskytovat základní ošetrovatelskou péči pacientům s otorinolaryngologickým onemocněním
- budou schopni využívat základní terminologický odborný slovník ve vztahu k poskytování ošetrovatelské péče

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- budou se umět orientovat v související odborné literatuře a budou schopni identifikovat problémy pacienta a na jejich základě formulovat ošetrovatelskou diagnózu, cíle a intervence
- umí vhodně komunikovat s pacientem se smyslovým handicapem a dalšími zdravotnickými pracovníky
- dokáže adekvátně řešit problémové situace
- pracovat s odbornou dokumentací
- angažuje se ve prospěch pacientů, projevuje empatii, tak i toleranci
- při výkonech respektuje obecně závazné normy ošetrovatelských postupů a využívány nejnovější poznatky v oboru
- respektuje sociokulturní odlišnosti, nepodléhá předsudkům
- jedná v souladu s etickými, právními a společenskými principy

9.34.3 Rámcový rozpis učiva

- Medicínský management:
 - patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u základních skupin onemocnění
 - otorinolaryngologická propedeutika – anatomie a fyziologie sluchového, rovnovážného ústrojí a spánkové kosti, vyšetřovací metody v otorinolaryngologii, specifické terapeutické postupy.
 - zánětlivá onemocnění v otorinolaryngologii (onemocnění hrtanu, hltanu, středouší, nosu a vedlejších nosních dutin)
 - oční a nitrolební komplikace při onemocněních paranazálních dutin, časná identifikace a řešení
 - endoskopie v otorhinolaryngologii
 - základní chirurgické výkony v ORL
 - předoperační, perioperační a pooperační péče
 - pooperační komplikace a jejich řešení
 - dětská otorhinolaryngologie
 - nejčastější ORL onemocnění v dětském věku, odlišnosti od dospělých
 - chirurgické výkony v dětské otorhinolaryngologii
 - život ohrožující stavy v dětském věku
 - diferenciální diagnostika akutní laryngitidy a epiglottitidy
 - nádorová onemocnění v otorinolaryngologii
 - péče o pacienty s tracheostomií
 - sociální aspekty onkologických onemocnění hlavy a krku
 - poruchy hlasu a řeči (tvorba hlasu a řeči), poruchy mluvidel
 - poruchy sluchu, hluchota
 - poruchy sluchově rovnovážného ústrojí
 - úrazy a cizí tělesa v otorinolaryngologii, epistaxe
 - vzdělávání a pracovní uplatnění neslyšících, znaková řeč
 - první pomoc a ošetřování pacientů po úrazech obličeje a rinochirurgických výkonech
- Ošetrovatelský management
 - význam ošetrovatelské péče v otorhinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku
 - specifika ošetřování pacientů v ORL
 - zvláštnosti ošetrovatelské péče u pacientů s otologickými problémy, peri- a pooperační péče
 - příprava nemocných a základy péče o pacienty po endoskopických výkonech

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- hlavní specifika při ošetřování pacientů po otorhinolaryngologických operacích
- zhodnocení a posouzení aktuálního zdravotního stavu u výše uvedených diagnóz
- stanovení aktuálních a potenciálních potřeb, ošetrovatelských diagnóz, cílů a intervencí
- vyhodnocení ošetrovatelských plánů
- edukační činnost a specifická ošetrovatelská péče sester u pacientů s otorinolaryngologickým onemocněním
- ošetrovatelské postupy v ORL u dětí.

9.34.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- testy

Doporučené postupy výuky - přednášky, semináře, řízené samostudium, práce s odbornou literaturou.

9.34.5 Literatura

HAHN, Aleš. *Otorinolaryngologie a foniatrie v současné praxi*. 2., doplněné a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-0572-4.

HYBÁŠEK, I. *Ušní, nosní a krční lékařství*. Galén, 1999. 220 s. ISBN 80-7184-949-9

KUCHYNKOVÁ, Zdeňka. *Dětská otolaryngologie: nejčastější situace v ambulantní praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-4177-2.

NEJEDLÁ, Marie. *Klinická propedeutika pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4402-5.

NOVÁKOVÁ, I. *Ošetrovatelství ve vybraných oborech*. Grada, 2011. 240 s. ISBN 978-80-247-3422-4

PŘIKRYLOVÁ, Lucie a Lenka SLEZÁKOVÁ. *Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy*. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4342-4.

ŠLAPÁK, Ivo, FLORIÁNOVÁ, P. *Kapitoly z otorhinolaryngologie a foniatrie*. Brno: Paido, 1999. 85 s. ISBN 80-85931-67-2

9.35 Ošetrovatelská péče v dermatovenerologii

9.35.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Seznamuje studenty s klinickými stavy z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněními postihujícími kůži a pohlavní orgány a seznamuje studenty s odlišnostmi multidisciplinární péče v rámci ambulantních a lůžkových zdravotních služeb

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.35.2 Cíle

Cílem předmětu je získat vědomosti a dovednosti potřebné pro poskytování individuální ošetrovatelské péče prostřednictvím ošetrovatelského procesu u klientů/pacientů s dermatovenerologickým onemocněním. Pozornost se rovněž věnuje psychosociálním problémům člověka s dermatovenerologickým onemocněním a etickým aspektům ošetrovatelské péče o tyto pacienty, zvláště vytvoření bezpředsudkového přístupu k těmto pacientům. Studenti se rovněž seznámí s problematikou prevence a depistáže dermatovenerologického onemocnění.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace a dovednosti uvedeném obsahu
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- zná principy vyšetřovacích metod a dokáže osvětlit jejich podstatu
- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku, terapii a ošetrovatelskou péči dermatovenerologických onemocnění
- zná specifické terapeutické postupy a metody léčby, včetně aplikace fyzikálních metod léčby
- zpracuje a realizuje ošetrovatelský plán u pacienta s dermatovenerologickým onemocněním na základě zadané kazuistiky
- je schopen zjistit ošetrovatelskou anamnézu, formulovat ošetrovatelské diagnózy, stanovit cíle ošetrovatelské péče a naplánovat ošetrovatelské intervence
- je schopen zhodnotit celkový stav pacienta a vyhodnotit splnění ošetrovatelských cílů
- je schopen adekvátně edukovat pacienta o léčbě, léčebném režimu
- je schopen zajistit bariérovou péči a snížit tak riziko přenosu infekce
- je schopen edukovat ke změně chování klienta s nakažlivým dermatovenerologickým onemocněním
- studenti budou schopni poskytovat základní ošetrovatelskou péči pacientům s dermatovenerologickým onemocněním
- získávat informace a pracovat s nimi – studovat odbornou literaturu, sledovat nové poznatky a trendy v oboru
- budou schopni využívat základní terminologický odborný slovník ve vztahu k poskytování ošetrovatelské péče
- budou se umět orientovat v související odborné literatuře a budou schopni identifikovat problémy pacienta a na jejich základě formulovat ošetrovatelskou diagnózu, cíle a intervence
- umí vhodně komunikovat s pacientem
- dokáže adekvátně řešit problémové situace
- pracovat s odbornou dokumentací
- angažuje se ve prospěch pacientů, projevuje empatii, tak i toleranci

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- při výkonech respektuje obecně závazné normy ošetrovatelských postupů a využívány nejnovější poznatky v oboru
- respektuje sociokulturní odlišnosti, nepodléhá předsudkům
- jedná v souladu s etickými, právními a společenskými principy

9.35.3 Rámcový rozpis učiva

- Medicínský management:
 - Patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u základních skupin onemocnění
 - Charakteristika oboru
 - Dermatovenerologická propedeutika – anatomie a fyziologie kůže, epidermální bariérový komplex, protektivní funkce kůže, specifické terapeutické postupy užívané v dermatologii
 - Pyodermie, virová, mykotická a parazitární onemocnění kůže
 - Dermatitidy a ekzematická onemocnění – klinický obraz, léčba akutního a chronického ekzémového onemocnění
 - Psoriasis vulgaris
 - Kožní névy, prekancerózy a nádorová onemocnění kůže
 - Poruchy trofiky kožního krytu na dolních končetinách
 - Onemocnění mazových žláz
 - Sexuálně přenosná onemocnění
- Ošetrovatelský management
 - Význam ošetrovatelské péče v dermatovenerologii
 - Specifika ošetrování pacientů s kožním onemocněním
 - Zvláštnosti ošetrovatelské péče u pacientů s dermatovenerologickým onemocněním
 - Zhodnocení a posouzení aktuálního zdravotního stavu u výše uvedených diagnóz
 - Stanovení aktuálních a potenciálních potřeb, ošetrovatelských diagnóz, cílů a intervencí
 - Vyhodnocení ošetrovatelských plánů
 - Edukační činnost a specifická ošetrovatelská péče sester u pacientů s dermatovenerologickým onemocněním

9.35.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- testy
- zpracování kazuistiky u pacienta s dermatovenerologickým onemocněním

Postupy výuky - Přednášky, semináře, řízené samostudium, práce s odbornou literaturou

9.35.5 Literatura

DITRICHOVÁ, D. *Repetitorium dermatovenerologie*. Epava. 2002. ISBN 978-80-86297-07-1.

NEJEDLÁ, Marie. *Klinická propedeutika pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4402-5.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

NOVÁKOVÁ, I. *Ošetrovatelství ve vybraných oborech*. GRADA. 2011. ISBN 978-80-247-3422-4.

PLEVOVÁ, Ilona. *Ošetrovatelství I. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0888-6.

PLEVOVÁ, Ilona. *Ošetrovatelství II*. Praha: Grada, 2011. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3558-0.

RÖCKEN, Martin, Martin SCHALLER, Elke SATTLER a Walter H. C. BURGDORF. *Kapesní atlas dermatologie*. Přeložil Marta CETKOVSKÁ, přeložil Pavel CHALOUPKA. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0106-1.

ŠTORK, J. *Dermatovenerologie*. Galén. 2008. 502 s. ISBN 978-80-7262-371-6.

9.36 Ošetrovatelská péče ve stomatologii

9.36.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoretický. Rozšiřuje medicínské poznatky v oblasti profesionálního klinického ošetrovatelství v oblasti péče o dutinu ústní. Seznamuje studenty s preventivní péčí ve stomatologii u dětí a dospělých a nejčastějšími klinickými stavy a onemocněními dutiny ústní

9.36.2 Cíle

Cílem předmětu je získat vědomosti a dovednosti potřebné pro poskytování individuální ošetrovatelské péče prostřednictvím ošetrovatelského procesu u klientů/pacientů se stomatologickým onemocněním.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace a dovednosti uvedeném obsahu
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- prezentovat sebe a svou práci, účastnit se odborné diskuse

Cílové kompetence studenta

- zná principy vyšetřovacích metod, dokáže osvětlit jejich podstatu a připravit pacienta na vyšetření
- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku a terapii základních stomatologických onemocnění
- zpracuje a realizuje ošetrovatelský plán u pacienta se stomatologickým onemocněním na základě zadané kazuistiky
- je schopen zjistit ošetrovatelskou anamnézu, formulovat ošetrovatelské diagnózy, stanovit cíle ošetrovatelské péče a naplánovat ošetrovatelské intervence
- je schopen zhodnotit celkový stav pacienta a vyhodnotit splnění ošetrovatelských cílů
- je schopen adekvátně edukovat pacienta o léčbě, léčebném režimu

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- studenti budou schopni poskytovat základní ošetrovatelskou péči pacientům se stomatologickým onemocněním
- získávat informace a pracovat s nimi – studovat odbornou literaturu, sledovat nové poznatky a trendy v oboru
- budou schopni využívat základní terminologický odborný slovník ve vztahu k poskytování ošetrovatelské péče
- budou se umět orientovat v související odborné literatuře a budou schopni identifikovat problémy pacienta a na jejich základě formulovat ošetrovatelskou diagnózu, cíle a intervence
- studenti dokáží vhodně edukovat klienty v problematice prevence zubního kazu
- umí vhodně komunikovat s pacientem
- dokáže adekvátně řešit problémové situace
- pracovat s odbornou dokumentací
- angažuje se ve prospěch pacientů, projevuje empatii, tak i toleranci
- při výkonech respektuje obecně závazné normy ošetrovatelských postupů a využívány nejnovější poznatky v oboru
- respektuje sociokulturní odlišnosti, nepodléhá předsudkům
- jedná v souladu s etickými, právními a společenskými principy

9.36.3 Rámcový rozpis učiva

- Medicínský management:
 - Patofyziologie, etiologie, symptomatologie, diagnostika a terapie u základních skupin onemocnění
 - Charakteristika oboru
 - Vývojové vady ve stomatologii
 - Zánětlivá onemocnění v dutině ústní
 - Nádorová onemocnění
 - Úrazy čelistí a zubů
 - Zubní kaz
 - Parodontologie
 - Ošetrovatelský proces u klientů se stomatologickým onemocněním
- Ošetrovatelský management
 - Zhodnocení a posouzení aktuálního stavu u výše uvedených diagnóz
 - Aktuální a potenciaální potřeby, ošetrovatelské diagnózy
 - Cíl ošetrovatelské péče
 - Plánování, edukační plán
 - Realizace
 - Vyhodnocení

9.36.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- testy
- zpracování kazuistiky u pacienta se stomatologickým onemocněním

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, řízené samostudium, práce s odbornou literaturou.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.36.5 Literatura

DOSTÁLOVÁ, T., SEYDLOVÁ, M. *Stomatologie*. GRADA 2008. ISBN 978-80-247-2700-4. 196 s.

MAZÁNEK, Jiří. *Stomatologie pro dentální hygienistky a zubní instrumentářky*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-4865-8.

MAZÁNEK, Jiří. *Zubní lékařství: propedeutika*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3534-4.

NEJEDLÁ, Marie. *Klinická propedeutika pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4402-5.

NOVÁKOVÁ, I. *Ošetrovatelství ve vybraných oborech*. GRADA. 2011. ISBN 978-80-247-3422-4.

SLEZÁKOVÁ, Lenka, Markéta HRUŠKOVÁ, Petra KADUCHOVÁ, Irena PŘIVŘELOVÁ, Eva STAROŠTÍKOVÁ a Eva VŠETIČKOVÁ. *Stomatologie I: pro SZŠ a VOŠ*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5826-8.

9.37 Ošetrovatelská péče v infekčním lékařství

9.37.1 Anotace předmětu

Předmět je koncipován jako teoreticko- praktický. Zaměřuje se na pacienty všech věkových skupin, kteří jeví klinické či laboratorní známky infekčního onemocnění. Soustřeďuje pozornost na včasnou identifikaci infekčního onemocnění, zásady bariérové ošetrovatelské péče a povinnou izolaci u vybraných onemocnění. Seznamuje studenty se zvláštnostmi posouzení potřeb jedinců s infekčním onemocněním tak, aby byli schopni poskytovat kvalitní ošetrovatelskou péči v úzké spolupráci s rodinou pacienta.

9.37.2 Cíle

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními infekčními nemocemi se zaměřením na infekční agens, epidemiologii, příznaky, průběh onemocnění, dále diagnostiku, léčbu. Student se též seznámí se specifiky ošetrovatelské péče o pacienty s infekčním onemocněním. V oblasti ošetrovatelské péče se předmět zaměřuje na principy bariérového ošetřování pacientů, hygienický režim pracoviště. Student se seznámí s novými poznatky v oblasti prevence nozokomiálních nákaz.

Cílové kompetence studenta

- Zná infekční agens dle míry biologického rizika
- Zná základní infekční nemoci dle orgánových systémů
- Edukuje pacienty a jejich rodinné příslušníky o zásadách správné bariérové péče
- Umí použít v praxi zásady v péči o pacienty s infekčním onemocněním
- Respektuje a rozumí pravidlům režimových opatření
- Orientuje se v rizicích nozokomiálních nákaz
- Umí prakticky předcházet vzniku nozokomiálních nákaz

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.37.3 Rámcový rozpis studia

- Epidemiologické aspekty infekčních onemocnění
- Laboratorní diagnostika infekčních onemocnění
- Přehled infekčních nemocí dle orgánových systémů, příznaky, průběh, diagnostika
- Způsoby léčby, její správná aplikace a vedlejší účinky
- Všeobecné a konkrétní zásady v péči o pacienty s infekčním onemocněním
- Specifické rysy ošetřování pacientů s infekčním onemocněním
- Ošetrovatelské postupy a intervence u život ohrožujících stavů v infekčním lékařství
- Režimová opatření na infekčních pracovištích včetně principů bariérového ošetřování pacientů s infekčním onemocněním
- Povinná izolace u vybraných onemocnění
- Specifická bariérová péče dle stupně biologického rizika
- Prevence nozokomiálních nákaz

9.37.4 Požadované výstupy k hodnocení

- Obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- Splnění 80% docházky v daném období
- Seminární práce

9.37.5 Literatura

ČERNÝ, Z. et al. *Infekční nemoci – Jak pečovat o pacienty s infekčním onemocněním*. Brno: NCONZO, 2008, 284 s. ISBN 978-80-7013-480-1. 3

MAĐAR R, PODSTATOVÁ R, ŘEHOŘOVÁ J., *Prevence nozokomiálních nákaz v klinické praxi*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2006, první vydání, ISBN 80-247-1673-9

ROZSYPAL, H., HOLUB, M., KOSÁKOVÁ, M., *Infekční nemoci ve standardní a intenzivní péči*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2197-5.

STAŇKOVÁ, Marie, Vilma MAREŠOVÁ a Jiří VANIŠTA. *Repetitorium infekčních nemocí*. Praha: Triton, 2008. ISBN 978-80-7387-056-0.

STREITOVÁ, D., ZOUBKOVÁ R. *Septické stavy v intenzivní péči: ošetrovatelská péče*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5215-0.

9.38 Ošetrovatelská péče v geriatrii

9.38.1 Anotace

Předmět je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Seznamuje studenty s involučními změnami, zdravotním stavem a onemocněními ve vyšším věku z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb seniorů změněných v souvislosti s onemocněním. Důraz je kladen na odlišnosti individuálních potřeb lidí vyšších věkových skupin a způsob jejich uspokojování, včetně odlišnosti multidisciplinární péče o seniory v oblasti ambulantních a lůžkových zdravotních služeb.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.38.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- rozumí základním pojmům stáří, gerontologie a geriatric
- specifikuje involuční změny v oblasti fyzické, psychické a sociální
- objasní patofyziologii, etiologii, symptomatologii, diagnostiku a terapii vybraných skupin onemocnění u geriatrického pacienta v rámci celostního pojetí
- dokáže rozeznat a uspokojit specifické potřeby geriatrického pacienta v závislosti na jeho osobnosti a zdravotním stavu
- je schopen pozorovat a hodnotit fyziologické funkce a jejich změny v závislosti na akutním stavu geriatrického pacienta
- je schopen komplexně realizovat ošetrovatelský proces u pacienta/klienta vyššího věku: stanoví ošetrovatelskou anamnézu, ošetrovatelskou diagnózu, stanoví cíle ošetrovatelské péče, plánuje ošetrovatelskou péči a intervence, zhodnotí efekt poskytované péče a vede příslušnou ošetrovatelskou dokumentaci
- umí poradit při zajištění zdravotních a sociálních služeb pro seniory

9.38.3 Rámcový rozpis učiva

- Stáří, gerontologie, geriatric
- Biologické, psychické a sociální aspekty stárnutí
- Zvláštnosti chorob ve stáří
- Specifika potřeb geriatrického pacienta
- Ošetrovatelská problematika u geriatrického pacienta s onemocněním interního charakteru
- Ošetrovatelská problematika u geriatrického pacienta s chirurgickým onemocněním
- Ošetrovatelská problematika u geriatrického pacienta s onemocněním respiračního systému
- Zvláštnosti ošetrovatelství v intenzivní péči
- Zvláštnosti edukace pacienta/klienta v geriatric
- Hodnotící a měřicí techniky geriatrické ošetrovatelské praxe
- Zdravotní a sociální služby pro seniory

Postupy výuky – přednášky, cvičení – řešení kazuistik z klinické geriatrické praxe, semináře v podmínkách klinické praxe, demonstrace, procvičování dovedností, simulace reálných situací, řízené samostudium (zpracování seminární práce), prezentace a argumentace samostatné práce na zadané téma.

9.38.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.38.5 Literatura

ČEVELA, R. a kol. *Sociální gerontologie*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. ISBN 978-80-247-3901-4

HAŠKOVCOVÁ, H. *Fenomén stáří*. 2. vydání. Praha: Havlíček Brain Team, 2010. ISBN 978-80-87109-19-9

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

CHULER, M., OSTER, P. *Geriatric od A do Z pro sestry*. 1. české vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 336 stran. ISBN 978-80-247-3013-4

KABELKA, L.: *Geriatrická paliativní péče a komunikace*. 2. přepracované a doplněné vydání. 2018. 344 stran. ISBN 978-80-204-5049-4

KALVACH, Z., ZADÁK, Z., JIRÁK, R. a kol.: *Geriatric a gerontologie*. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 164 stran. elektronická verze v PDF. ISBN 978-80-247-7038-3

POKORNÁ, A. a kol.: *Ošetrovatelství v geriatricii*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. 202 stran. ISBN 978-80-247-4316-5. elektronická verze v PDF. ISBN 978-80-247-8769-5

9.39 Intenzivní ošetrovatelská péče

9.39.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Vychází z předmětů klinického ošetrovatelství. Předmět studenty seznamuje se základy intenzivní péče, zvláštnostmi ošetrovatelského procesu u akutních stavů. V rámci předmětu se studenti seznámí s organizačním zajištěním intenzivní péče, etickými problémy, zásadami intenzivního ošetrování na JIP a ARO zejména v souvislosti s ošetrovatelskou péčí o pacienty se selháváním základních životních funkcí (dýchání, krevní oběh, vědomí, vnitřní prostředí, polytraumatismus).

9.39.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- orientuje se v základních vyšetřovacích metodách na JIP a ARO
- chápe základní principy monitoringu fyziologických funkcí
- dokáže aplikovat ošetrovatelský proces u pacienta/klienta na JIP a ARO
- je schopen psychicky podpořit rodinu pacienta/klienta na JIP a ARO
- umí manipulovat se základními přístroji a pomůckami potřebnými k zajištění a sledování základních životních funkcí pacienta/klienta
- zvládne rozlišit patologické hodnoty základních životních funkcí, které bezprostředně ohrožují pacienta/klienta na životě
- je schopen zahájit KPR dle platných doporučení
- podílí se na rehabilitačních činnostech u pacientů/klientů s poruchou vědomí a při vědomí

9.39.3 Rámcový rozpis učiva

- monitoring v intenzivní péči (CNS, dýchací systém, kardiovaskulární systém, GIT, tělesná teplota)
- výživa v intenzivní péči
- infekce na JIP a ARO
- ošetrování nemocného s bolestí
- komunikace s pacientem/klientem
- prevence syndromu vyhoření u sester v intenzivní péči
- specifika ošetrovatelského managementu u pacienta/klienta s onemocněním CNS, dýchacího systému, kardiovaskulárního systému, GIT a močového systému
- bazální stimulace

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Základní formy výuky: přednášky a cvičení

9.39.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.39.5 Literatura

BALL, CH. M., PHILLIPS, R. S. *Akutní medicína do kapsy*, 2004, ISBN 978-80-247-0928-4.

BARTŮNĚK, P., JURÁSKOVÁ, D., HECZKOVÁ, J., NALOS, D. *Vybrané kapitoly z intenzivní péče*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-4343-1.

FREI, J. a kol. *Akutní stavy pro nelékaře*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2015. ISBN 978-80-261-0498-8.

KAPOUNOVÁ, G. *Ošetrovatelství v intenzivní péči*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1830-9.

KRŠKA, Z., ZEMAN, M. *Chirurgická propedeutika*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3770-6.

MÁLEK, J. *Praktická anesteziologie*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3642-6.

STREITOVÁ, D., ZOUBKOVÁ, R. a kol. *Septické stavy v intenzivní péči*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5215-0.

TRACHTOVÁ, E. a kol. *Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu*. Brno: NCO NZO, 2018. ISBN 978-80-7013-590-7.

9.40 Paliativní péče

9.40.1 Anotace

Předmět je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Je koncipován jako praktický celek a úzce navazuje na předmět „Ošetrovatelská péče o nemocné s onkologickými chorobami“. Seznamuje studenty s novými službami a typy zařízení, která spadají do oblasti následné péče, v nichž je poskytována individuální ošetrovatelská péče nevléčitelně nemocným a umírajícím. Studenty vede k pochopení hospicové péče, která zajišťuje nemocným důstojné umírání, smíření a klidnou smrt, včetně opory jejich nejbližším příbuzným.

9.40.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- charakterizuje a rozumí problematice paliativní péče
- chápe filozofii hospicového hnutí
- vysvětlí důvody a možnosti poskytování paliativní péče ve zdravotnickém, sociálním a hospicovém zařízení a v domácím prostředí
- umí rozpoznat symptomy umírání a smrti

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- správně vyhledává a je schopen/a aplikovat nejvhodnější způsoby v ošetřování nevyлéčitelně nemocného pacienta
- identifikuje aktuální i potencionální potřeby umírajících včetně spirituálních s ohledem na věkové zvláštnosti
- je schopen/a účinně v rámci svých kompetencí mírnit utrpení a bolest pacienta/klienta vhodnými technikami
- dokáže vypracovat plán ošetrovatelské péče u pacienta/klienta v terminálním stádiu
- vhodně komunikuje s nevyлéčitelně nemocnými a jeho rodinnými příslušníky

9.40.3 Rámcový rozpis učiva

- Základní definice a východiska paliativní péče, úvod do problematiky
- Umírání, smrt, příprava na smrt, duchovní a spirituální péče
- Etická problematika v péči o pacienta/klienta v pokročilém a terminálním stádiu nemoci
- Symptomy pokročilých stádií nemoci a možnosti jejich tlumení
- Léčba a ovlivnění bolesti
- Potřeby umírajících, zvláštnosti s ohledem na věk pacienta/klienta
- Specifické ošetrovatelské postupy u nemocných v terminálním stádiu
- Péče o pacienty umírající na jednotce intenzivní péče
- Existenciální a psychická tíseň umírajícího a blízkých
- Komunikace s pacientem/klientem a jeho rodinou v rámci pokročilého terminálního onemocnění
- Hospicová péče, její typy, indikace hospicové péče

Postupy výuky – přednášky, cvičení s použitím modelových situací, brainstorming, diskuze, odborná stáž v zařízení hospicové péče

9.40.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.40.5 Literatura

AMERY, J. *Opravdu praktický průvodce dětskou paliativní péčí pro doktory a zdravotní sestry kdekoli na světě*. 1. vydání. Cesta domů, 2016. 516 stran. ISBN 978-80-88126-34-8

BUŽGOVÁ, R., SIKOROVÁ, L. *Dětská paliativní péče*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2019. 240 stran. ISBN 978-80-271-0584-7

HALIFAXOVÁ, J. *Bytí v umírání – rozvíjení soucitu a překonávání strachu v přítomnosti smrti*. 1. české vydání. Maitrea, 2015. 244 stran. ISBN 978-80-7500-118-4

KABELKA, L. *Geriatrická paliativní péče a komunikace*. 2. přepracované a doplněné vydání. 2018. 344 stran. ISBN 978-80-204-5049-4

KOLEKTIV AUTORŮ: *Paliativní péče 3. tisíciletí*. 1. vydání. JOKL, 2014. 72 stran. ISBN 978-80-905419-7-4

9.41 Cizí jazyk

Název předmětu: Anglický jazyk, Německý jazyk

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.41.1 Anotace

Doplnit a prohloubit systém jazykového vzdělání, rozvíjet jazykové znalosti získané na střední škole na úroveň B 2 (popř. C 1) podle SERR. Získat jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence lingvistické, sociolingvistické, pragmatické a strategické se zaměřením na odbornou, zdravotnickou a ošetrovatelskou tematiku.

Vytvořit předpoklady pro pohotové a bezproblémové používání jazyka při výkonu povolání, komunikaci s pacientem, klientem, jeho rodinou, spolupracovníky a ostatním zdravotnickým personálem, pro práci s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka a pro další vzdělávání a růst ve zvoleném oboru.

Kultivovat celkový osobní projev studenta, chování a vystupování ve vztahu k cizincům, usnadnit přístup k informacím, a tím umožnit vyšší mobilitu absolventa a jeho uplatnění na trhu práce v zahraničí.

9.41.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- zná a umí používat slovní zásobu včetně vybrané frazeologie obecné i specifické pro daný obor v rozsahu komunikačních situací a tematických okruhů
- zná vybrané jevy morfologické a syntaktické
- ovládá způsoby slovo tvorby typické pro obohacování slovní zásoby v odborném jazyce a vybrané jevy v oblasti stylistiky
- používá osvojené jazykové prostředky v souvislých výpovědích a celcích v souladu s komunikačním záměrem
- vhodně reaguje na partnerovy podněty, odhaduje významy neznámých výrazů, používá kompenzační vyjadřování, pracuje se slovníkem (překládovým, výkladovým), jazykovými příručkami a jinými informačními zdroji
- zvládá modelové situace při práci v nemocnicích a ostatních zdravotnických zařízeních
- rozumí hlavním myšlenkám přiměřeně náročných odborných textů, rozliší základní a rozšiřující informace
- odvodí významy neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, znalosti tvorby slov, internacionalismů a kontextu
- rozumí zdravotnické dokumentaci vedené ve studovaném jazyce
- volně reprodukuje přečtený /vyslechnutý odborný text, pochopí hlavní myšlenky, pořídí výtah, sestaví resumé
- logicky a jasně strukturuje písemný projev, napíše osnovu, rozvrhne téma, hlavní body a myšlenky

9.41.3 Rámcový rozpis učiva

- Problematika zdraví a zdravého životního stylu, edukace pacienta
- Systém zdravotnictví v jednotlivých anglicky/německy mluvících zemích
- Lidské tělo – anatomie a fyziologie
- Zásady první pomoci

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Ošetřovatelství jako vědní obor – historie, výzkum
- Profese sestry – příprava, pracovní náplň, role sestry v multidisciplinárním týmu
- Práva pacientů
- Komunikace s pacientem
- Ošetřovatelský proces – ošetřovatelská anamnéza, diagnózy
- Plán, realizace, hodnocení ošetřovatelské péče
- Ošetřovatelská péče o nemocné ve vnitřním lékařství, chirurgii, v akutní péči
- Ošetřovatelská péče o nemocné v gynekologii, pediatrii
- Ošetřovatelská péče o nemocné v geriatrii a domácí péči
- Ošetřovatelské modely, filozofická východiska
- Multikulturní ošetřovatelství

9.41.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky ve všech obdobích

9.41.5 Literatura

BAUMRUKOVÁ, I. *English in Nursing*. Baumruková nakl., 2018, ISBN 978-80-907205-0-3

BULDOV, S. *Angličtina pro zdravotní sestry*. Informatorium, 2005, ISBN 978-80-7333-018-7

DRESSLER, S. *Kapesní anglicko-český medicínský slovník*. Grada, 2018, ISBN 978-80-247-5591-5

FIRNHABER-SENSEN, U. RODI, M. *Deutsch im Krankenhaus*. Langenscheidt, 2013, ISBN 9783126061797

KARASOVÁ, E. *Němčina pro zdravotní sestry*. Informatorium, 2005, ISBN 80-7333-027-X

KOLEKTIV AUTORŮ. *Anglická konverzace u lůžka nemocného*. Grada, 2018, ISBN 978-80-271-0200-6

KOLEKTIV AUTORŮ. *Německá konverzace u lůžka nemocného*. Grada, 2018, ISBN 978-80-271-0211-2

MOKROŠOVÁ, I. BAŠTÁŘOVÁ, L. *Němčina pro lékaře*. Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2127-9

MOKROŠOVÁ, I. *Německo-český/česko-německý lékařský slovník*. Grada, 2002, ISBN 978-80-247-0218-6

MURRAY, J. *English in Medical Practice*. Leda, 2009, ISBN 978-80-7335-178-6

PARKINSON, J. BROOKER, CH. *Angličtina pro sestry. Manuál pro praxi*. Grada, 2005, ISBN 978-80-247-1282-6

REBITZKI, K. *Erfolgreich in der Pflege*. Cornelsen Verlag, 2011, EAN 9783060203796

9.42 Základy filosofie

9.42.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoretický základ pro vytvoření hodnotového systému v ošetřovatelství. Uvádí do problematiky filozofie a jejího vztahu k vědě, vědění, hodnocení

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

a jednání. Objasňuje základní pojmy vztahující se k holistickému pojetí člověka, rodiny a společnosti.

9.42.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- umí vymezit předmět studia filosofie
- orientuje se ve filosofických teoriích z historického hlediska
- chápe filosofii sociální práce v kontextu dané doby; chápe filosofii současné sociální práce
- umí vymezit základní směry filozofie a dokáže vhodně argumentovat

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- poskytnout studentům informace o významu filosofie v současném světě a o zdrojích filosofického poznání
- motivovat studenty k samostatnému vyhledávání různých zdrojů informací z oboru filozofie a schopnosti s nimi pracovat., tj. kriticky o nich přemýšlet, zaujímat vlastní názory a postoje
- vést ke schopnosti argumentace prezentacemi vlastních prací
- vést ke schopnosti profesionálního chování k lidem a jednání v rámci profese

9.42.3 Rámcový rozpis učiva

- Filozofie jako vědní disciplína
- Řešení základní filozofické otázky, problém bytí
- Gnoseologie, teorie poznání, kategorie
- Filozofie jako ucelený světový názor
- Filozofie Řecka, středověku, renesance, osvícenství
- Filozofie v 19. století
- Filozofické směry 20. století

9.42.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- prezentace vlastního kritického názoru na zadané otázky

9.42.5 Literatura

ANZENBACHER, Arno. *Úvod do filosofie*. Praha: Portál 2010. 378 s. ISBN 978-80-7367-727-5

GAARDER, J. *Sofiin svět*. Praha: Albatros, 2012. 448 s. ISBN

978-80-00-02895-8

JANÁČKOVÁ, Z. *Kniha filosofie*. Praha: Universum, 2013. 352 s. ISBN 978-80-242-3912-

5

NESVADBA, Petr. *Slovník základních pojmů z filosofie*. 1. vydání. Praha: Fortuna, 1999. 152 s. ISBN 80-7168 – 627-1

ROONEY, A. *Příběh filosofie*. Praha: Omega, 2017. 222 s. ISBN 9788073905811

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

SOKOL, Jan. *Malá filosofie člověka a slovník filosofických pojmů*. Praha: Vyšehrad, 2010. 368s. ISBN 978-80-7429-056-5

SOKOL, Jan. *Člověk jako osoba. Filosofická antropologie*. Praha: Vyšehrad, 2016. 304 s. ISBN 9788074296826

STÖRIG, Hans Joachim. *Malé dějiny filosofie*. 8. vydání. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2007. 653 s. ISBN 978-80-7195-206-0

VANĚK, Jiří. *Filosofie v kultuře západní tradice*. 1. vydání. Praha: ARSCI, 2013. 272 s. ISBN 978-80-7420-036-6

9.43 Základy sociologie

9.43.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoretický. Objasňuje základní sociologické pojmy, teorie a výzkum. Vede ke komplexnímu a všestrannému nazírání na jevy a procesy ve společnosti ve vztahu k ošetrovatelství. Studenti se seznámí se základními kategoriemi sociologie, se sociologickými perspektivami zdraví a nemoci a jejich analýzou, s metodami a technikami sociologického výzkumu a možnostmi jejich využití při studiu a v profesní praxi. Získají poznatky o sociálních vztazích v rodině a profesní skupině.

9.43.2 Cíle

Cílem předmětu sociologie je, aby si student osvojil historický přehled vývoje sociologického myšlení, aby uměl využívat základní sociologické kategorie. Dále zprostředkovat studentům informace o historickém vývoji oboru tak, aby se orientovali ve společenském vývoji, ve struktuře společnosti a v současných problémech společnosti ve vztahu k profesní orientaci a zmapovat postavení sociologie v systému společenských věd.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- motivovat studenty k potřebě studia předmětu sociologie
- vést studenty k mapování společnosti a společenských problémů
- předávat studentům vhodnými didaktickými metodami teoretické poznatky v oboru v rámci rozsahu studijních osnov (viz rámcový rozpis učiva)
- podněcovat u studentů aktivitu a tvořivý přístup při tvorbě samostatných prací a při obhajování vlastního názoru na zadané otázky
- vést studenty k účinnému vyhledávání dat a schopnosti s nimi pracovat a orientovat se i v datech získaných sociologickým výzkumem
- vést studenty k pochopení metodologických postupů sociologického zkoumání
- naučit studenty využívat sociologických poznatků v jiných předmětech a rovněž při řešení konkrétních úkolů

Cílové kompetence studenta

- umí vymezit předmět studia a správně používá sociologickou terminologii

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- chápe sociologii jako vědu a umí poznatky využít v oblasti zdravotní péče
- má přehled o metodách sběru dat, dovede používat metody a techniky sociologického výzkumu v praxi a umí interpretovat získané výsledky, umí zaujmout vlastní postoj k různým otázkám společenského života
- rozumí struktuře společnosti, umí objasnit sociální jevy a procesy, umí vhodně argumentovat
- je schopen využít sociologické znalosti při práci s klienty ve zdravotnické praxi

9.43.3 Rámcový rozpis učiva

- Vznik sociologie, předmět, cíle a postavení v systému věd
- Metody a techniky výzkumu a využití v praxi
- Historický přehled světových osobností v sociologii
- Česká sociologie, vývoj a osobnosti
- Společnost, vznik a historické typy
- Společenská determinace, normy, hodnoty, kontrola
- Společenské skupiny, role, konflikt
- Aplikovaná sociologie

9.43.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- prezentace vlastního kritického názoru na zadané otázky

9.43.5 Literatura

HAVLÍK, R. *Úvod do sociologie*. Praha: Karolinum 2015. 132 s. ISBN 9788024628431

KELLER, J. *Úvod do sociologie*. 5. vydání. Praha: nakladatelství Slon, 2011. ISBN 978-80-8642-939-7.

KOLEKTIV: *Kniha sociologie*. Praha: Universum 2016. 352 s. ISBN 978-80-242-5395-4

KŘÍŽOVÁ, E. *SOS – sociologie pro pomáhající profese*. Praha: Karolinum 2017. 176 s. ISBN 978-80-2463-650-4

MATOUŠKOVÁ, ŠMÍDOVÁ, O., TOLLAROVÁ, B., ČADA, K. *Po stopách moci v nemoci: O morálce, moci a komunikaci v českém zdravotnictví*. Praha: Slon 2017. 238 s. ISBN 978-80-7419-250-0

MATULAY, S., BÁRTLOVÁ, S. *Sociologie zdraví, nemoci a rodiny*. Osveta: Martin 2009. 242 s. ISBN 978-80-8063-306-6

PETRUSEK, M. *Společnost a kultura*. Praha: OPS 2012. 190 s. ISBN 978-80-904956-5-4

PETRUSEK, M. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1998

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.44 Obecná psychologie

9.44.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Jeho cílem je orientovat studenty v psychologické terminologii v normě i patopsychologii, psychologii osobnosti a rozšířit dovednosti adekvátní deskripce psychických jevů. Základní funkce daného předmětu je orientující, rozšiřující a vytvářející hlavní základ pro pochopení dalších psychologických předmětů.

9.44.2 Cíle

Cílem je seznámit studenty s předmětem studia obecné psychologie, předat základní informace o zákonitostech fungování lidské psychiky a pomoci pochopit základní pojmy vědního oboru. Studenti získají přehled o psychických jevech, porozumí zákonitostem lidského poznávání, učení, paměti, pochopí podstatu motivace, emocí a volných procesů.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat studentům informace o vědním oboru
- motivovat studenty k samostatnému vyhledávání různých zdrojů informací z oboru a schopnosti s nimi pracovat
- vést studenty k pochopení zákonitostí lidské psychiky
- vést ke schopnosti profesionálního chování k lidem a jednání v rámci profese

Cílové kompetence studenta

- umí vymezit předmět studia obecné psychologie
- orientuje se v základních determinantech lidské psychiky
- chápe důležitost znalosti základních otázek psychologie pro současné pojetí sociální práce
- umí vymezit základní psychické procesy a zná jejich stručnou charakteristiku

9.44.3 Rámcový rozpis učiva

- Úvod do obecné psychologie
- Postavení psychologie v systému věd
- Předvědecké období psychologie
- Fylogeneze lidské psychiky
- Vývoj nervové soustavy
- Základní činitelé determinující lidskou psychiku
- Funkce psychiky
- Vědomí a nevědomí
- Kognitivní procesy
- Vnímání – počítky, vjemy,
- Pozornost
- Představivost a fantazie
- Myšlení a řeč
- Paměť a učení
- Emoce a volní vlastnosti

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Charakter člověka

9.44.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky ve všech obdobích
- prezentace a argumentace samostatné práce na zadané téma

9.44.5 Literatura

ATKINSON, J. *Psychologie*. 2. přepracované vydání. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-640-3.

HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2015. 776 s. ISBN 978-80-262-0873-0

HOEKSEMA - S. NOLE; FREDRICKSON, B. L., LOFTUS, G. R., WAGENAAR, W. A. *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0083-3.

HUNT, M. *Dějiny psychologie*. Praha: Portál 2015. 712 s. ISBN 978-80-262-0898-3

NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*. Praha: 1997

NAKONEČNÝ, M. *Obecná psychologie*. Praha: Triton 2016. 664 s. ISBN 978-80-7387-929-7

NAKONEČNÝ, M. *Lexikon psychologie*. Praha: Vodňář 2013. 660 s. ISBN 9788074390562

VÁGNEROVÁ, M. *Obecná psychologie*. Praha: Karolinum 2016. 416 s. ISBN 9788024632681

9.45 Vývojová psychologie

9.45.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Podává informace o ontogenezi vývoje psychiky a vývoji psychosociálních potřeb jedince od narození až do smrti, které směřuje ke kvalitnějšímu pochopení chování nemocného, k pochopení jeho potřeb i problémů, které nemoc přináší jemu i jeho rodině. Řeší problematiku psychologie nemocných jedinců všech věkových skupin.

9.45.2 Cíle

Cílem je seznámit studenty s vývojovými fázemi lidského života, pochopit význam odborných pojmů, umět pochopit psychické vývojově podmíněné zvláštnosti v souvislosti s daným sociálním prostředím.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat studentům informace o vědním oboru
- motivovat studenty k samostatnému vyhledávání různých zdrojů informací z oboru a schopnosti s nimi pracovat.
- vést studenty k pochopení zákonitostí jednotlivých vývojových období
- vést k profesionálnímu chování k dětem a lidem různých věkových skupin a zvláštností v rámci profese

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Cílové kompetence studenta

- umí vymezit předmět studia vývojové psychologie
- orientuje se v různých pojetích životního cyklu člověka
- chápe důležitost znalosti fází jednotlivých vývojových etap života člověka
- umí zhodnotit průběh daného vývojového období v rámci seminární práce

9.45.3 Rámcový rozpis učiva

- Fylogeneze a ontogeneze lidské psychiky
- Procesy učení a zrání
- Periodizace vývoje člověka
- Charakteristika jednotlivých vývojových fází psychiky člověka
- Období prenatální a jeho zvláštnosti
- Období perinatální
- Postnatální období, rozdělení a charakteristika
- Vývojové krize stanovení normality průběhu
- Duševní, tělesný a pohybový vývoj v jednotlivých vývojových obdobích
- Péče o děti, hry pro děti
- Neuropsychický záznam
- Metodiky práce s dětmi
- Náročné životní situace u dospělých
- Péče o duševní zdraví
- Odolnost k zátěži

9.45.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky ve všech obdobích
- zpracování seminární práce

9.45.5 Literatura

ATKINSON, J. *Psychologie*. 2. přepracované vydání. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-640-3.

FARKOVÁ, M. *Dospělost a její variabilita*. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. 136 s. ISBN 9788024724805

HOEKSEMA - S. NOLE; FREDRICKSON, B. L., LOFTUS, G. R., WAGENAAR, W. A. *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0083-3.

THOROVÁ, K. *Vývojová psychologie*. Praha: Portál 2014. 424 s. ISBN 978-80-262-0714-6

LANGMAIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.

MACEK, P. *Adolescence*. Praha: Portál 1999

STUART-HAMILTON. I. *Psychologie stárnutí*. Praha: Portál, 1999.

ŘÍČAN, Pavel. *Cesta životem Vývojová psychologie*. Praha: Portál, 2017. 392 s. ISBN 978-80-262-0772-6

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti*. Praha: Grada Publishing, a.s. 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3133-9

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie*. 2. vydání. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

VÁGNEROVÁ, M. *Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum 2012. 531 s. ISBN 978-80-246-2153-1

9.46 Zdravotnická psychologie

9.46.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Řeší problematiku psychologie nemocných. Směřuje ke kvalitnějšímu poznání nemocného a k pochopení jeho potřeb i problémů, které mu nemoc přináší. Prohlubuje poznatky, které jsou důležité pro profesionální zvládnutí náročných situací v péči o nemocné, osoby se zdravotním postižením a umírající jedince.

9.46.2 Cíle

Cílové kompetence studenta

- umí definovat pojem zdraví a nemoci z pohledu medicínského, psychologického i sociologického
- umí vysvětlit různé postoje člověka ke své nemoci
- porozumí změně životních potřeb člověka v nemoci, chápe význam porozumění, pochopení a pomoci nemocnému v těžké životní situaci ze strany zdravotníků
- je schopen pomoci nemocným překonat pocity méněcennosti ve svízelné životní situaci
- dokáže vysvětlit profesionální deformaci zdravotníků, její příčiny i prevenci
- chápe a umí objasnit podstatu psychosomatických onemocnění
- řeší vhodným způsobem typické profesní situace s využitím znalostí a dovedností z vývojové a zdravotnické psychologie, z psychologie osobnosti a z komunikace v ošetrovatelství, dodržuje etické normy
- je schopen vhodně usměrňovat svoje chování a prožívání, zná metody vyrovnávání se se zátěžovými situacemi
- zná zvláštnosti v přístupu k pacientům z různých kultur, ovládá empatické způsoby chování

9.46.3 Rámcový rozpis učiva

- Vymezení pojmu zdravotnická psychologie
- Zdraví a nemoc – psychologická problematika, multikulturní odlišnosti
- Psychologická problematika nemocného – postoj k nemoci, narušení potřeb, změny chování, změna sebeakceptace, subjektivní prožívání nemoci – bolest, strach a úzkost
- Psychologická problematika nemoci – postoj zdravotníka, nemocného, prožívání nemoci v čase, psychosomatická onemocnění
- Psychologické kategorie nemocných
- Psychologická problematika čekárny, ordinace
- Psychologická problematika hospitalizace (neurotizace, deprivace, deprivací syndrom)
- Psychologická problematika návštěv
- Psychologická problematika domácí péče
- Psychologická problematika vztahu osobnosti zdravotníka a pacienta/klienta, iatropatogenie, sorrorigenie, hospitalizmus, syndrom vyhoření

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Psychologická problematika nemocných s různými druhy nemocí a stavů, thanatologie, svépomocné skupiny

Doporučené postupy výuky: přednášky, cvičení, nácvik modelových situací a jejich řešení, diskuze, řízené samostudium (zpracování seminární práce).

9.46.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky ve všech obdobích

9.46.5 Literatura

ADAM, Z., KLIMEŠ, J.: *Maligní onemocnění, psychika a stres*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2019. 208 stran. ISBN 978-80-271-2539-5

RAUDENSKÁ, J., JAVŮRKOVÁ, A.: *Lékařská psychologie ve zdravotnictví*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 304 stran. ISBN 978-80-247-2223-8

VÁGNEROVÁ, M.: *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Rozšířené a přepracované vydání. Praha: Portál, 2012. Elektr. verze v PDF ISBN 978-80-262-0274-5

ZACHAROVÁ, E.: *Základy psychologie pro zdravotnické obory*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 288 stran. ISBN 978-80-247-4062-1

ZACHAROVÁ, E.: *Zdravotnická psychologie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2017. 264 stran. ISBN 978-80-271-0155-9

9.47 Komunikace ve zdravotnictví

9.47.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Tvoří základ profesionálních znalostí a dovedností sestry při navazování kontaktu a získávání důvěry pacienta a pro další účinnou a kvalitní péči o jeho individuální potřeby. Naučí zásadám a dovednostem adekvátní komunikace nejen s pacienty, ale i se spolupracovníky, popř. s rodinnými příslušníky a dalšími osobami.

9.47.2 Cíle

Zprostředkovat studentům nejnovější poznatky, formy a způsoby mezilidské komunikace, komunikační dovednosti zdravotnického pracovníka, seznámit studenty s možnostmi jejich využití při následné praxi ve zdravotnických zařízeních, ambulancích i komunitní péči.

Cílové kompetence studenta:

- umí definovat a používat verbální a neverbální složky komunikace
- popíše zásady vedení rozhovoru a aplikuje je v konkrétní situaci
- adekvátně reaguje na projevy klienta
- umí profesionálně vystupovat a kultivovaně se vyjadřuje v konkrétních situacích
- zná zásady a styly komunikace v ošetrovatelském procesu
- vysvětlí principy komunikace na různých úrovních sociálních vztahů

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Postupy výuky: přednášky, cvičení, semináře, diskuze, práce s informacemi, procvičování vedení rozhovorů, řešení a rozbor modelových situací, řízené samostudium.

9.47.3 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.47.4 Literatura

KABELKA, L. *Geriatrická paliativní péče a komunikace*. 2. přepracované a doplněné vydání. 2018. 344 stran. ISBN 978-80-204-5049-4

PLEVOVÁ, I.; SLOWIK, R. *Komunikace s dětským pacientem*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2968-8

POKORNÁ, A. *Komunikace se seniory*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 160 stran. ISBN 978-80-247-3271-8

PRŮCHA, J. *Interkulturní psychologie – Sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů*. 2. rozšířené vydání. Portál, 2010, 220 stran. ISBN 978-80-7367-709-1

PTÁČEK, R., BARTŮNĚK, P. a kol. *Etika a komunikace v medicíně*. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3976-2

SLOWÍK, J. *Komunikace s lidmi s postižením*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-691-9

TOMOVÁ, Š., KŘIVKOVÁ, J. *Komunikace s pacienty v intenzivní péči*. Praha: Grada, 2016. 134 stran. ISBN 978-80-271-0064-4

9.48 Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství

9.48.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a je zaměřen na získání základních vědomostí z pedagogiky a didaktiky a jejich využití při výchovném působení sestry na jedince, rodinu, komunitu a účastníky kvalifikačního a celoživotního vzdělávání. Sestra se naučí prakticky aplikovat edukační činnost nejen u klientů, ale i dalších členů zdravotnického týmu.

9.48.2 Cíle

Zprostředkovat studentům poznatky z oblasti edukace, edukační činnosti zdravotnického pracovníka, seznámit studenty s metodami a technikami pedagogiky a možnostmi jejich využití při vzdělávání a následné praxi.

Cílové kompetence studenta:

- správně používá pedagogickou terminologii a umí ji vymezit
- zvládá popsat hlavní charakteristiky pedagogiky jako vědy a možnosti jejího využití v oblasti zdravotní péče
- umí charakterizovat výchovné prostředky, styly a metody

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- zvládne používat metody a techniky edukace v praxi
 - umí zpracovat edukační program pro konkrétního klienta, či skupinu
 - reflektuje sociální souvislosti nemocí a sociálně patologická specifika klientů a pacientů
- Postupy výuky:** Přednášky, cvičení, semináře, diskuze, práce s informacemi, řízené samostudium

9.48.3 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období

9.48.4 Literatura

KELNAROVÁ, J. *Psychologie*. 1. díl - Pro studenty zdravotnických oborů. Grada, 2010. 184 stran. ISBN 978-80-247-3270-1

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Portál, 2016. 488 stran. e-kniha. ISBN 978-80-262-1228-7

SVĚŘÁKOVÁ, M. *Edukační činnost sestry*. 1. vydání. Galém, 2012. ISBN 978-80-7262-845-2

9.49 Základy zdravotnického managementu

9.49.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje se základy moderního managementu v oblasti materiálních a personálních zdrojů, vytvářením strategií řízení kvality v systémech zdravotní a sociální péče. Studenti se naučí teorii řízení kvality, metodikám vypracování standardů ošetrovatelské péče a metodám auditivní činnosti.

9.49.2 Cíle

V oblasti teorie je cílem zprostředkovat studentům informace o vývoji managementu jako nástroje řízení v ošetrovatelské péči. V oblasti metod je cílem získání základních praktických kompetencí k tvorbě standardů. Pod pojmem kompetence se rozumí praktická dovednost podložená vědomostmi z oblasti teorie.

Cílové kompetence studenta

- rozumí odborným pojmům a umí je správně definovat
- zná princip kontroly kvality ošetrovatelského managementu, zná pravidla auditivní činnosti
- umí získat informace a pracovat s nimi, sleduje nové poznatky a všestranně se vzdělává
- kultivovaně se vyjadřuje, umí diskutovat a přesvědčovat
- dokáže správně komunikovat se spolupracovníky, s institucemi a zaměstnavatelem
- dokáže samostatně řešit pracovní i mimopracovní problémy
- dokáže předávat vědomosti a zkušenosti druhým, řídit je a vést
- umí vytvořit standard ošetrovatelské péče

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- dokáže vymezit úlohu managementu jako nástroje řízení a možnosti jeho uplatnění v ošetrovatelské péči;
- kategorizuje metody a nástroje managementu;
- definuje role a funkce manažera 1., 2. a 3. úrovně;
- popíše principy řízení ošetrovatelské péče, vysvětlí cíle a prostředky zajišťování kvality;
- objasní funkci standardů a umí je tvořit;
- zná význam a funkci interního auditu;
- vymezí fáze krizového managementu

9.49.3 Rámcový rozpis učiva

- Management, význam a uplatnění v ošetrovatelství
- Koncepční rámec managementu
- Osobní management, osobnost manažera
- Management času
- Management lidských zdrojů, personální management
- Personální management
- Management kvality ošetrovatelské péče, standardy, auditní činnost
- Informační systémy a komunikace v managementu ošetrovatelství
- Management změn
- Krizový management
- Tvorba standardů ošetrovatelské péče
- Administrativa v ošetrovatelství

9.49.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- seminární práce

Doporučené postupy výuky: přednášky, semináře, cvičení, řešení modelových situací, řízené samostudium

9.49.5 Literatura

HEKELOVÁ, Z. *Manažerské znalosti a dovednosti pro sestry*. Grada, 2012. 128 s. ISBN 978-80-247-4032-4.

PLEVOVÁ, I. a kol. *Management v ošetrovatelství*. Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3871-0.

ŠKRLA, P. ŠKRLOVÁ, M. *Kreativní ošetrovatelský management*. Praha: Advent-Orion, 2003. ISBN 80-7172-841-1.

9.50 Základy zdravotnického práva a legislativy

9.50.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický, zaměřený na právo a legislativu v oblasti zdravotnictví. Poskytuje studentům základní informace o právním systému v České republice, základech práva občanského, pracovního, rodinného, trestního apod. Dále seznamuje s platnými

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

právními předpisy, které upravují systém poskytování zdravotních a sociálních služeb, právní odpovědnost při výkonu povolání, práva a povinnosti zdravotnických pracovníků, pacientů a orgánů státní správy. Využívá příkladů z praxe a judikátů.

Seznamuje s platnými právními předpisy, které upravují systém poskytování zdravotní a sociální péče, včetně práv a povinností zdravotnických pracovníků, pacientů/ klientů a orgánů státní správy. Využívá příkladů z praxe a judikátů. Předmět má poskytnout studentům základní ucelený přehled o právním systému v oblasti zdravotního zabezpečení České republiky a prohloubit jejich právní vědomí v této oblasti. Student se naučí pracovat s právními normami, vyhledávat v pramenech základní podstatné informace týkající se jeho profesního zaměření. Rozvíjí jeho logické myšlení a jeho schopnost jasně a konkrétně formulovat myšlenku.

Výuka bude prováděna formou frontálního vyučování.

9.50.2 Cíle

Cílem vyučovacího předmětu je poskytnout studentům přehled o právním systému v dané oblasti v právním řádu České republiky, naučit je pracovat s právními prameny a získané znalosti aplikovat při řešení praktických situací. Ukázat na vztah tohoto práva k ostatním oblastem života občana a společnosti

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- vhodnými metodami předat základní informace k uvedenému obsahu vzdělávacího programu
- naučit studenty základním pojmům používaných v právu a samostatnému vyhledávání právnických informací a práce s nimi

Cílové kompetence studenta

- zná právní úpravu týkající se poskytování zdravotní a sociální péče
- zná práva klientů/pacientů a umí je aplikovat v praxi
- umí vysvětlit účel zdravotního pojištění, objasnit práva a povinnosti pojištěnců
- zná, jak je zajištěno poskytování zdravotní péče cizincům
- umí aplikovat právo na ochranu osobnosti na situace z ošetrovatelské praxe
- umí objasnit, jak je řešeno sociální zajištění občanů v případě nemoci nebo dlouhodobě tíživé situace
- je si vědom odpovědnosti vyplývající mu z práv a povinností při plnění úkolů spojených s výkonem funkce nebo v rámci pracovního zařazení
- zná základy práva a základní zásady obecného práva rodinného, pracovního občanského, trestního, správního

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.50.3 Rámcový rozpis učiva

Právo sociálního a zdravotního zabezpečení

- Vznik práva, právní normy, právní vztahy, platnost – účinnost
- Systém práva v ČR
- Základy občanského, pracovního, rodinného a trestního práva
- Platná legislativa ČR: Ústava ČR, Mezinárodní úmluvy a jejich geneze, Právní řád ČR.
- Legislativa vztahující se k poskytování zdravotní péče a sociálního zabezpečení v ČR.
- Úmluva o biomedicině a zákony vymezující tuto problematiku, hierarchie těchto právních norem.
- Právní úprava poskytování zdravotní péče, organizace poskytování zdravotní péče, poskytování zdravotní péče ve státním a soukromém sektoru.
- Systém zdravotního pojištění, zdravotních pojišťoven, vykazování zdravotní péče a její úhrada, financování zdravotní péče cizinců.
- Sociální politika ČR, sociální pojištění, poskytování sociálního zabezpečení a sociálních služeb.
- Organizace sociálních služeb, typy neziskových organizací a jejich význam při poskytování sociálních služeb.
- WHO, její postavení, význam a zdravotní programy, právní odpovědnost pracovníků ve zdravotnictví.
- Pracovně právní vztahy.
- Podmínky získávání a uznání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů – zák. č. 96/2004 Sb. a jeho prováděcí předpisy.

9.50.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- docházka 80 % ve všech obdobích
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma ve všech obdobích

9.50.5 Literatura

Právní předpisy pro vyučovanou oblast:

základní - obecné

ú. z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

ú. z. č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění

z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění

z. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění

z. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění

z. č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- z. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění
z. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění
z.č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění
z. č. 110/2019 Sb., zákon o zpracování osobních údajů, v platném znění
z. č. 40/2009 Sb. trestní zákoník v platném znění
z. č. 262/2006 Sb., zákoník práce v platném znění

základní -specifické

- z. č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)
z. č. 201/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 105/2011 Sb., kterým se mění zákon č.96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů,
z. č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, v platném znění
z. č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, v platném znění
Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech) v platném znění
z. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů v platném znění
Úmluva o lidských právech a biomedicíně - Oviedo 4. 4. 1997
vyhláška č. 284/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 92/2012 Sb. o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče.
vyhláška č.137/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci
vyhláška č. 285/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb
vyhláška č. 391/2017 Sb., ve znění vyhlášky č. 2/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

Rozšiřující literatura:

- Ústavní právo:* (soubor zákonů). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-690-3.
Nový občanský zákoník 89/2012 Sb. Praha: Verlag Dashöfer, 2017. ISBN 978-80-87963-37-1.
CÍSAŘOVÁ, Dagmar a Olga SOVOVÁ. *Trestní právo a zdravotnictví.* Praha: Orac, 2004, c2000. Studijní texty Orac. ISBN 80-86199-09-6.
HEŘMANOVÁ, Jana a kol. *Etika v ošetrovatelské praxi.* Grada Publissing, a.s., 2012, ISBN 9788024734699
JANDAČKOVÁ, Vera Kristýna a Kateřina NĚMČEK. *Sociální determinanty zdraví: studijní opora.* Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2014. ISBN 978-80-7464-592-1.
ONDRÁČEK, Lubomír a Jan VONDRÁČEK. *Pochybení a sankce při poskytování ošetrovatelské péče.* Praha: Grada, 2003. ISBN isbn80-247-0705-5.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

ŠÍMA, Alexander a Milan SUK. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. 15. doplněné vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckovy učební texty. ISBN 978-80-7400-663-0.

ŠPATENKOVÁ, Naděžda a Jaroslava KRÁLOVÁ. *Základní otázky komunikace: komunikace (nejen) pro sestry*. Praha: Galén, c2009. ISBN 978-80-7262-599-4.

VONDRÁČEK, Lubomír a Jan VONDRÁČEK. *Pochybení a sankce při poskytování ošetrovatelské péče II*. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1919-3.

VONDRÁČEK, Lubomír a Jan VONDRÁČEK. *Sestra mezi paragrafy*. Praha: Galén, c2007. Care. ISBN 978-80-7262-459-1.

VONDRÁČEK, Lubomír a Vlasta WIRTHOVÁ. *Sestra a její dokumentace: návod pro praxi*. Praha: Grada, 2008. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-2763-9.

9.51 Informatika a statistika ve zdravotnictví

9.51.1 Anotace

Předmět je koncipován jako praktický a poskytuje úvod do používání různých softwarových souborů, klinických informačních systémů, zpracování textu, prezentace dat, statistické analýzy a vyhledávání odborných zdrojů v elektronických vědeckých databázích. Podává informace o statistickém zpracování dat a jeho využití v ošetrovatelské praxi.

Vyučovací předmět navazuje na znalosti získané na střední škole a připravuje studenty využívání prostředků informačních a komunikačních technologií (ICT) jak v průběhu přípravy v jiných předmětech, tak v dalším studiu i výkonu povolání zdravotnického povolání. Předmět prohlubuje u studentů schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení s cílem dosáhnout lepší orientaci v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků ICT. Student je veden ke schopnosti aplikovat výpočetní techniku s využitím pokročilejších funkcí k efektivnímu zpracování informací, a přispět tak k transformaci dosažených poznatků v systematicky uspořádané vědomosti. Dynamický rozvoj oblasti ICT vyžaduje od studenta flexibilitu při přizpůsobování se inovovaným verzím digitálních zařízení a schopnost jejich vzájemného propojování.

9.51.2 Cíle

Cíl v dané vzdělávací oblasti směřuje k rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede studenty k porozumění zásadám ovládání a věcným souvislostem jednotlivých skupin aplikačního programového vybavení a k vhodnému uplatňování jejich nástrojů, metod a vazeb k efektivnímu řešení úloh; porozumění základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a k jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích; uplatňování algoritmického způsobu myšlení při řešení problémových úloh; využívání prostředků ICT k modelování a simulaci přírodních,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

technických a především společenských procesů a k jejich implementaci v různých oborech; tvořivému využívání spektra možností komunikačních technologií a jejich kombinací k rychlé a efektivní komunikaci. Student se učí využívat výpočetní techniku ke zvýšení efektivnosti své činnosti, k dokonalejší organizaci práce a k týmové spolupráci na úrovni školní i republikové; využívá informačních a komunikačních technologií (on-line vzdělávání, spolupráce na projektech) k celoživotnímu vzdělávání a vytváření pozitivních postojů k potřebám znalostní společnosti; využívá možností výpočetní techniky a internetu k poznávacím, estetickým a tvůrčím cílům s ohledem ke globálnímu a multikulturnímu charakteru internetu; učí se uvědomění si, respektování a zmírnění negativních vlivů moderních informačních a komunikačních technologií na společnost a na zdraví člověka, ke znalosti způsobů prevence a ochrany před zneužitím a omezováním osobní svobody člověka; získávání údajů z většího počtu alternativních zdrojů a odlišování informačních zdrojů věrohodných a kvalitních od nespolehlivých a nekvalitních; respektování a používání odborné terminologie informačních a počítačových věd; poznání základních právních aspektů a etických zásad týkajících se práce s informacemi a výpočetní technikou, k respektování duševního vlastnictví, copyrightu, osobních dat a zásad správného citování autorských děl.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- vést studenty k používání prostředků výpočetní techniky, k uvědomění si výhod, nevýhod a různých omezení spojených s použitím informačních technologií
- naučit studenty orientovat se v běžně používaném systému, chápat strukturu dat a možnosti jejich uložení (soubor, složka, operace se soubory)
- vhodnými didaktickými metodami naučit studenty rozumět principu operačního systému a na uživatelské úrovni s ním pracovat
- naučit studenty pracovat s moderními typy kancelářských programů
- vést studenty k využívání internetu a využívání jeho komunikační a přenosové možnosti
- seznámit studenty s prací na počítačových sítích, naučí je využít jich pro svoji činnost

Cílové kompetence studenta

- umí aplikovat nabyté znalosti při používání prostředků IKT ve zdravotnictví
- dokáže aktivně využívat metody a prostředky ukládání a zabezpečení dat
- ovládá na pokročilé úrovni operační systém
- umí vyhledávat informace zdravotnické problematiky z otevřených i uzavřených zdrojů vč. zahraničních www stránek a dále s nimi pracovat
- umí používat prostředky IKT pro vedení ošetrovatelské a sesterské dokumentace v nemocničním systému
- dovede zadávat žádanky na vyšetření biologického materiálu a zvládá komunikaci s laboratoří
- vede pomocí IKT kompletní ambulantní dokumentaci a provádí úkony spojené s dalším vyšetřením klienta/pacienta
- dokáže zpracovat absolventskou práci dle nejnovějších norem, s využitím základních statistických funkcí

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- umí vytvořit prezentaci s využitím multifunkčního prezentačního programu (např. POWER POINT) a prezentovat ji.

9.51.3 Rámcový rozpis učiva

- Úvod
 - pravidla a bezpečnost práce s prostředky ICT
 - antivirová ochrana
- Informatika
 - význam informačních a komunikačních technologií v současné společnosti, ve zdravotnictví a ošetrovatelské praxi.
 - využití počítačů ve zdravotnickém systému, ochrana a zabezpečení dat
- Výpočetní technika
 - komunikace s PC
 - aplikace software se zaměřením na formální stránku absolventské práce
 - textové editory
 - tabulkové procesory
 - statistické programy včetně statistické analýzy a statistického zpracování dat
 - grafické programy
 - multimédia
 - počítačové sítě - architektura, typy, uživatelské ovládání
 - zdravotnické informační systémy v návaznosti na praxi ve zdravotnických zařízeních
 - nemocniční informační systém NIS (terminál, centrální evidence fronty, složky)
 - informační systémy odborných ambulancí a praktických lékařů
- Internet - vyhledávání - překlady - zdravotnické a medicínské informační systémy

9.51.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu

9.51.5 Literatura

HORÁK, Jaroslav a Milan KERŠLÁGER. *Počítačové sítě pro začínající správce*. 5., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3176-3.

KLATOVSKÝ, K. *Word 2010 nejen pro školy*. Vydání první. Brno : Computer Media, 2010. ISBN 978-80-7402-075-9

KLATOVSKÝ, Karel. *Microsoft® PowerPoint® 2016 nejen pro školy*. Prostějov: Computer Media, [2016]. ISBN 978-80-7402-251-7.

KRÁL, Mojmir. *Excel 2013 snadno a rychle*. Praha : Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4726-2

KRÁL, Mojmir. *První kroky s internetem*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. Snadno a rychle (Grada). ISBN 978-80-247-5245-7.

MATÚŠ, Z. *Excel v příkladech 2010*. Vydání třetí. Brno : Computer Media, 2011. ISBN 978-80-7402-073-5.

MATÚŠ, Z., ŠTĚPÁN, R. *Informačně technologický základ. (cvičebnice + CD)*. Vydání první. Brno : Computer Media, 2008. ISBN 978-80-7402-009-4.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

NAVARRŮ, Miroslav. *Excel 2019: podrobný průvodce uživatele*. Praha: Grada, 2019. Průvodce (Grada). ISBN 978-80-247-2026-5.

NAVRÁTIL, Pavel a Michal JIŘÍČEK. *S počítačem nejen k maturitě*. 9. vydání. Prostějov: Computer Media, 2016. ISBN 978-80-7402-253-1.

NAVRÁTIL, Pavel a Michal JIŘÍČEK. *S počítačem nejen k maturitě*. Vyd. 8. Prostějov: Computer Media, 2014. ISBN 978-80-7402-152-7.

PECINOVSKÝ, Josef a Rudolf PECINOVSKÝ. *Windows 10: snadno a rychle*. Praha: Grada, 2016. Snadno a rychle (Grada). ISBN 978-80-247-5771-1.

ŠIMEK, T. *Office 2013, podrobný průvodce*. Praha : Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4731-6

Učební texty zpracované v rámci projektu Zvýšení kompetencí žáků a učitelů ve využívání zdravotnických informačních systémů. Učební texty pro praktické úlohy pro práci v NIS.

ZLÁMAL, J. *Ekonomika zdravotnictví*. 2. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2013. ISBN 978-80-7013-551-8.

9.52 Ošetrovatelství založené na důkazech

9.52.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Zabývá se metodikou výzkumu a aplikace praxe založené na důkazech v ošetrovatelství. Vede studenty ke kritickému vědeckému myšlení: pochopení potřeby a významu vědeckého přístupu k ošetrovatelské praxi. Seznamuje je se základními kroky výzkumného procesu, s výběrem vhodných metod, orientačně se zpracováním a vyhodnocováním výsledků. Zdůrazňuje, že ošetrovatelská praxe založená na důkazech je procesem, ve kterém je spojena nejlepší praxe se sesterskou odborností a pacientovými preferencemi předurčujícími optimální péči.

9.52.2 Cíle

Cílem předmětu je získat jiný pohled na ošetrovatelskou péči o pacienty napříč všemi medicínskými obory. Vzdělávání a práce sester v ČR je převážně založené na zkušenostech a kumulaci poznatků zdravotnických věd. Zdrojem těchto informací (kdo? co? kdy? kde? jak? proč?) jsou převážně učebnice, které nemohou vždy aktuálně přinášet relevantní výsledky výzkumu a více tak přihlížet na požadavky a potřeby (preferencie) konkrétního pacienta pro optimální péči.

Předmět má studentovi přinést teoretické informace o:

- významu vědeckého přístupu v ošetrovatelské praxi
- přínosu ošetrovatelství založeného na důkazech (Evidence Based Nursing)
- základních principech a jednotlivých krocích procesu EBN
- narativním přístupem ke klientovi

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Předmět má poskytnout praktické zkušenosti a dovednosti:

- při vytváření klinického příběhu – zjistit, jak klient vnímá svou situaci a čeho chce dosáhnout
- při rozboru jednotlivých modelových fází procesu praxe založené na důkazech
- při zpracování vlastního cvičného výzkumného projektu v rámci EBN – seminární práce

Cílové kompetence studenta:

- objasní podstatu praxe založené na důkazech (EBP)
- rozumí významu pojmů důležitých pro orientaci v problematice EBP (nejlepší důkaz apod.)
- orientuje se v teorii výzkumu v ošetrovatelství, v jednotlivých výzkumných metodách
- chápe nový – narativní přístup k pacientovi pro efektivní individualizovanou péči
- rozumí podstatě formulování klinické otázky, aby byla zodpověditelná a vyhledatelná
- chápe důležitost přesného zdokumentování každé vyhledávací strategie a jednotlivých kroků pro její další případné zopakování
- při kritickém posouzení důkazu umí použít stanovená kritéria
- rozumí standardnímu formátu IMRAD, používanému při publikování v odborných zdravotnických časopisech
- chápe, že důkazy z výzkumu musí být uvážlivě a citlivě aplikovány do konkrétního klinického prostředí na základě nejen klinických zkušeností sestry, ale především s ohledem na pacientovo chápání situace, jeho hodnoty a preference
- chápe nutnost provedení evaluace účinnosti a efektivnosti aplikované intervence ve vztahu k pacientovi a jejího zdokumentování pro jiné zdravotníky řešící stejný problém (tzn. pro rozšiřování výsledků a budoucí rozvoj klinické expertízy)
- vysvětlí přínos vědeckého přístupu v ošetrovatelství formou EBN pro rozvoj tvorby klinických doporučených postupů
- rozumí jednotlivým krokům procesu praxe založené na důkazech
- dokáže dle nich zpracovat jednoduchý cvičný výzkumný projekt v rámci EBN

9.52.3 Rámcový rozpis učiva

- Praxe založená na důkazech, terminologie
- Výzkumné metody
- Proces a jednotlivé fáze praxe založené na důkazech (EBP)
- Klinické doporučené postupy ve zdravotnictví
- Struktura projektu praxe založené na důkazech pro použití ve výuce

Základní formy výuky - přednášky a cvičení.

9.52.4 Požadované výstupy k hodnocení

- Obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- Splnění 80% docházky na přednášky a cvičení
- Vypracování seminární práce

9.52.5 Literatura

JAROŠOVÁ, D., MAJKUSOVÁ, K., ZELENÍKOVÁ, R., KOZÁKOVÁ, R.: *Klinické doporučené postupy v ošetrovatelství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2016. 144 s. ISBN 978-80-247-5426-0.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

JAROŠOVÁ, D., PLEVOVÁ, I., VRUBLOVÁ, Y.: *Implementace praxe založené na důkazech do výuky*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Lékařská fakulta 2012. Publikace je podpořena projektem INOVACE PROFESNÍCH ZDRAVOTNICKÝCH PROGRAMŮ NA OU. REGISTRAČNÍ ČÍSLO PROJEKTU: CZ.1.07/2.2.00/15.0020. ISBN 978-80-7368-967-4.

JAROŠOVÁ, D., ZELENÍKOVÁ, R.: *Ošetrovatelství založené na důkazech*. 1. vyd. Praha: Grada 2014. 136 s. ISBN 978-80-247-5345-4.

KUTNOHORSKÁ, J.: *Výzkum v ošetrovatelství*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 176 s. ISBN 978-80-247-2713-4.

MASTILIAKOVÁ, D.: *Posuzování stavu zdraví a ošetrovatelská diagnostika v moderní ošetrovatelské praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. ISBN 978-80-247-5376-8.

PLEVOVÁ, I. a kol.: *Ošetrovatelství I*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011, dotisk 2015. 288 s. ISBN 978-80-247-3557-3.

POKORNÁ, A., KOMÍNKOVÁ, A., SIKOROVÁ, N.: *Ošetrovatelské postupy založené na důkazech 2. díl*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita – Lékařská fakulta 2014. 171 s. ISBN 978-80-210-7415-6.

POKORNÁ, A.: *Ošetrovatelské postupy založené na důkazech*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita – Lékařská fakulta 2013. 124 s. ISBN 978-2010-6331-0.

9.53 Absolventský seminář

9.53.1 Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a provází studenty psaním jejich absolventské práce. Vede je k zamyšlení nad smyslem psaní absolventské práce a odborných textů, seznamuje se základními technikami a fázemi psaní vlastní absolventské práce.

9.53.2 Cíle

Cílem předmětu je, aby si student osvojil doporučenou strukturu absolventské práce, metodiku tvorby respektující pravidla pro zpracování odborných prací (vědecké komunikace) včetně pravidel bibliografické citace a citační etiky. Současně předmět zajistí, aby si student vybral (nebo mu bylo zadáno) téma absolventské práce a s vedoucím práce se dohodli na řešení problému a očekávaném výsledku. Jsou stanoveny cíle absolventské práce a postupy k jejich dosažení.

Klíčové kompetence studenta

- identifikuje nosné téma a typ absolventské práce
- orientuje se v problematice výzkumných problémů ošetrovatelské praxe
- stanoví a formuluje hypotézu
- určí harmonogram práce
- umí zpracovat získaná data a statistické údaje
- respektuje formální a normativní požadavky na zpracování absolventské práce
- je schopen tvůrčím způsobem spolupracovat s konzultantem
- umí vést odbornou diskuzi nebo rozpravu, zdůvodňovat a obhajovat své názory a řešení

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- prezentuje východiska a závěry absolventské práce, pro prezentaci používá i názorné prostředky včetně SW programů

9.53.3 Rámcový rozpis učiva

- Absolventská práce - účel, typy
- Fáze výzkumného procesu v aplikaci na absolventskou práci - výběr tématu, stanovení cílů práce a pracovních hypotéz, stanovení metodiky výzkumu, statistické zhodnocení dat a jejich kritická analýza, důkaz vztahu hypotéz a výsledků práce
- Formální zpracování dat s respektováním vnitřních předpisů školy a celostátních norem pro citace a bibliografické zdroje, grafická úprava textu a grafů
- Tvorba prezentace s užitím výstupů výzkumu, příprava obhajoby, odborné diskuse nebo publikace v tisku

Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- zpracování a prezentace absolventské práce

9.53.4 Literatura

ČSN ISO 690: *Bibliografické citace. Obsah, forma, struktura*. Praha: Český normalizační institut 1996. 32 s., 1. vyd.

FARKAŠOVÁ, D. *Výzkum v ošetrovatelství*. Martin: Osveta, 2011, 87 s. ISBN 9788080632298

FRANČÍREK, František. *Absolventská práce: co, jak a proč připravit, zpracovat, napsat a zhodnotit (obhájit)*. Vyd. 1. Praha: Ingenio et Arti, 2012, 74, 49 s. ISBN 978-809-0528-703. • <http://generator.citace.com/>

KUTNOHORSKÁ, J. *Výzkum v ošetrovatelství*. Praha: Grada 2010. ISBN 978-80-247-3224-4

MAZALOVÁ, L. *Kapitoly z výzkumu v ošetrovatelství*. Olomouc: Univerzita Palackého 2016, ISBN 978-80-244-5085-8

9.54 Odborná ošetrovatelská praxe

9.54.1 Anotace

Ošetrovatelská praxe je koncipována jako praktický předmět, probíhá podle plánu praktické výuky na vyšší odborné škole formou blokové výuky (příčemž jeden blok trvá vždy nejméně 1 týden). Umožňuje studentům aplikovat v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb a v domácím prostředí pacientů teoretické vědomosti a praktické dovednosti, které získali studiem teoreticko-praktických disciplín v odborných učebnách školy. Poskytuje prostor pro zdokonalování zručnosti, dovedností a návyků, učí studenty samostatnosti, odpovědnosti a práci v týmu. Uskutečňuje se formou přímé či nepřímé péče o pacienty, v souladu s platnou právní úpravou a podle plánu praxe v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb a v domácím prostředí pacientů. Výuka probíhá pod vedením zdravotnických pracovníků oprávněných k výkonu zdravotnického povolání bez

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

odborného dohledu. Studenti zaznamenávají činnosti, výkony a ostatní aktivity ošetrovatelské praxe do Záznamníku ošetrovatelské praxe, který připravuje vyšší odborná škola. Záznamník ošetrovatelské praxe obsahuje souhrnné informace o přípravě a průběhu praxe.

Pracoviště poskytovatele zdravotních a sociálních služeb pro výuku odborné praxe musí splňovat požadavky stanovené příslušnými právními předpisy. Subjekty zajišťující výuku s poskytovatelem zdravotních a sociálních služeb mají praktickou výuku smluvně zajištěnou.

Ošetrovatelské praxi předchází výuka odpovídajících teoretických předmětů.

9.54.2 Cíle

Praktický nácvik a osvojení ošetrovatelských činností v realizaci ošetrovatelského procesu a uspokojování individuálních potřeb klientů/nemocných v rámci praktické výuky v zdravotnickém zařízení, ve vlastním sociálním prostředí pacienta a v zařízení sociálních služeb poskytujících zdravotní péči,

Cílové kompetence studenta:

- a) vyhodnocovat potřeby a úroveň soběstačnosti pacientů, projevů jejich onemocnění, rizikových faktorů, a to i za použití měřicích technik používaných v ošetrovatelské praxi (například testů soběstačnosti, rizika proleženin, měření intenzity bolesti, stavu výživy),
- b) sledovat a orientačně hodnotit fyziologické funkce pacientů, včetně saturace kyslíkem a srdečního rytmu, a další tělesné parametry za použití zdravotnických prostředků,
- c) pozorovat, hodnotit a zaznamenávat fyzický a psychický stav pacienta,
- d) získávat osobní, rodinnou, pracovní a sociální anamnézu,
- e) zajišťovat a provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve,
- f) provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích a z permanentní tracheostomické kanyly u pacientů starších 3 let a zajišťovat jejich průchodnost,
- g) hodnotit a ošetřovat poruchy celistvosti kůže a chronické rány a ošetřovat stomie,
- h) hodnotit a ošetřovat centrální a periferní žilní vstupy, včetně zajištění jejich průchodnosti,
- i) pečovat o zavedené močové katetry pacientů všech věkových kategorií, včetně provádění výplachů močového měchýře,
- j) provádět ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem a logopedem ve zdravotnictví rehabilitační ošetrování, zejména polohování, posazování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení, nácvik mobility a přemísťování, nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta a cvičení týkající se rehabilitace poruch komunikace a poruch polykání a vyprazdňování a metody bazální stimulace s ohledem na prevenci a nápravu poruch funkce těla, včetně prevence dalších poruch z imobility,
- k) edukovat pacienty, případně jiné osoby v ošetrovatelských postupech, použití zdravotnických prostředků a připravovat pro ně informační materiály,
- l) orientačně hodnotit sociální situaci pacienta, identifikovat potřebnost spolupráce sociálního nebo zdravotně-sociálního pracovníka a zprostředkovat pomoc v otázkách sociálních a sociálně-právních,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- m) zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemístováním a propuštěním pacientů,
- n) poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta,
- o) přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
- p) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky¹¹⁾ a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,
- q) analyzovat, zajistit a hodnotit kvalitu a bezpečnost poskytované ošetrovatelské péče⁴²⁾,
- r) zajišťovat stálou připravenost pracoviště včetně věcného a technického vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků,
- s) doporučovat použití vhodných zdravotnických prostředků pro péči o stomie, chronické rány nebo při inkontinenci,
- t) doporučovat vhodné kompenzační zdravotnické prostředky pro zajištění mobility a sebeobsluhy v domácím prostředí.

Při poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče může všeobecná sestra pod odborným dohledem všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem vykonávat činnosti podle odstavce 1 písm. a) až k), o) a p).

Všeobecná sestra může vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační, neodkladné, paliativní a dispenzární péče. Přitom zejména připravuje pacienty k diagnostickým a léčebným výkonům a na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře je provádí nebo při nich asistuje nebo zajišťuje ošetrovatelskou péči při těchto výkonech a po nich; zejména může

- a) zavádět periferní žilní katetry pacientům starším 3 let,
- b) podávat léčivé přípravky¹⁰⁾ s výjimkou radiofarmak, nejde-li o nitrožilní injekce nebo infuze u dětí do 3 let věku, pokud není dále uvedeno jinak,
- c) zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii,
- d) provádět screeningová, depistážní a dispenzární vyšetření, odebírat krev a jiný biologický materiál a hodnotit, zda jsou výsledky fyziologické; v případě fyziologických výsledků může naplánovat termín další kontroly,
- e) provádět ošetření akutních a operačních ran, včetně ošetření drénů, drenážních systémů a kůže v průběhu léčby radioterapií,
- f) odstraňovat stehy u primárně hojících se ran a drény s výjimkou drénů hrudních a drénů v oblasti hlavy,
- g) provádět katetrizaci močového měchýře žen a dívek starších 3 let,
- h) provádět výměnu a ošetření tracheostomické kanyly, zavádět gastrické sondy pacientům při vědomí starším 10 let, včetně zajištění jejich průchodnosti a ošetření, a aplikovat enterální výživu u pacientů všech věkových kategorií,
- i) provádět výplach žaludku u pacientů při vědomí starších 10 let,
- j) asistovat při zahájení aplikace transfuzních přípravků a ošetřovat pacienta v průběhu aplikace a ukončovat ji,
- k) provádět návštěvní službu a poskytovat péči ve vlastním sociálním prostředí pacienta,
- l) podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely⁴⁴⁾.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Všeobecná sestra pod odborným dohledem lékaře nebo zubního lékaře může

- a) aplikovat nitrožilně krevní deriváty¹²⁾,
- b) zpracovávat dentální materiály v ordinaci,
- c) vykonávat činnost zubní instrumentárky podle § 40 odst. 1 písm. c).

Postupy výuky: Odborná ošetrovatelská praxe probíhá v zdravotnickém zařízení, ve vlastním sociálním prostředí pacienta a v zařízení sociálních služeb poskytujících zdravotní péči.

Pracoviště odborné praxe:

Odborná praxe bude realizována na uvedených pracovištích. Při výběru pracovišť odborné praxe v jednotlivých ročnících bude postupováno v souladu s odučenými předměty dle učebního plánu.

Odborná praxe bude probíhat na pracovištích dle jednotlivých odborností, které jsou uvedeny s minimálním počtem hodin, ve smluvních zdravotnických zařízeních.

- Pracoviště interních oborů
- Pracoviště chirurgických oborů (včetně ortopedie a traumatologie)
- Pracoviště péče o seniory a pracoviště geriatric
- Pracoviště péče o dítě
- Pracoviště péče o ženu a dítě
- Pracoviště psychiatrické péče
- Pracoviště akutní péče
- Pracoviště oftalmologie
- Pracoviště neurologické péče
- Pracoviště onkologické péče
- Pracoviště stomatologie
- Pracoviště ORL
- Pracoviště dermatovenerologie
- Pracoviště komunitní péče
- Pracoviště následné péče
- Pracoviště infekčních nemocí

Pracoviště odborné praxe:

Typy pracoviště:

- Zdravotnická zařízení
- Vlastním sociálním prostředí pacienta
- Zařízení sociálních služeb poskytujících zdravotní péči

2. Náležitosti pracoviště:

Vybavení pracoviště odpovídá platným legislativním požadavkům, je k dispozici mentor odborné praxe, který splňuje požadavky zdravotnického pracovníka oprávněného k výkonu zdravotnického

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

povolání bez odborného dohledu. Používané metody jsou v souladu s platnými předpisy a pedagogickými dokumenty, jsou k dispozici pomůcky potřebné pro provádění ošetrovatelské praxe, pracoviště má k dispozici prostory pro studenty na převlékání.

Organizace odborné ošetrovatelské praxe

Odborná ošetrovatelská praxe se realizuje ve dvou modulech – odborná ošetrovatelská praxe skupinová a odborná ošetrovatelská praxe individuální. V denní formě vzdělávání probíhá odborná ošetrovatelská praxe skupinová vždy jeden den v týdnu v daném vzdělávacím období souběžně s teoretickou výukou. Odborná ošetrovatelská praxe individuální se uskutečňuje po skončení teoretické výuky v daném období. V kombinované formě probíhá odborná ošetrovatelská praxe skupinová v bloku jednoho týdne v 1. a 2. ročníku. Odborná ošetrovatelská praxe individuální se uskutečňuje po skončení teoretické výuky v daném období. Odborná ošetrovatelská praxe se realizuje na základě smlouvy mezi školou a poskytovatelem praxe. Pracoviště pro výuku odborné ošetrovatelské praxe musí splňovat legislativní požadavky, jejichž platnost a dodržování je smluvně zajištěno.

9.54.3 Požadované výstupy k hodnocení

K zápočtu v jednotlivých obdobích vzdělávání je nutné:

- 1. ročník
 - Zimní období i letní období vzdělávání:
 - Student předloží doklad o absolvování odborné ošetrovatelské praxe skupinové i individuální a předloží hodnocení z příslušných pracovišť.
- 2. ročník
 - Zimní období vzdělávání
 - Student předloží doklad o absolvování odborné ošetrovatelské praxe skupinové i individuální a předloží hodnocení z příslušných pracovišť.
 - Letní období vzdělávání
 - Student předloží doklad o absolvování odborné ošetrovatelské praxe individuální a předloží hodnocení z příslušných pracovišť.
- 3. ročník
 - Zimní období i letní období vzdělávání:
 - Student předloží doklad o absolvování odborné ošetrovatelské praxe individuální a předloží hodnocení z příslušných pracovišť.

Dokladem se rozumí Záznamník odborné ošetrovatelské praxe.

9.54.4 Literatura

ČERVINKOVÁ, E., VORLÍČKOVÁ, H.. *Ošetrovatelské diagnózy: pomůcka k výuce ošetrovatelského procesu v rámci programu Leonardo*. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2000, nestr. ISBN 80-701-3303-1

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

DOENGES, E. MOORHOUSE, M. *Kapesní průvodce sestry*. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0242-8.

KAPOUNOVÁ, G.: *Ošetřovatelství v intenzivní péči*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. Elektronická verze ve formátu PDF. ISBN 978-80-247-6986-8

KOZIEROVÁ, B., ERBOVÁ, G., OLIVIEROVÁ, R. *Ošetřovatelství I,2*. Martin: Osveta, 1995

KUBEROVÁ, H. *Didaktika ošetřovatelství*. Vyd. 1. Překlad Dagmar Pilařová. Praha: Portál, 2010, 186 Ce - Informace o vzdělávacím programu - charakteristika modulu odborná praxe 246 s. ISBN 978-807-3676-841.

MAREČKOVÁ, J., JAROŠOVÁ, D, *NANDA domény v posouzení a diagnostické fázi ošetřovatelského procesu*. Ostrava: Ostravská univerzita: 2005. ISBN 80-7368-058-0

PLEVOVÁ, I. a kol.: *Ošetřovatelství I. 2.*, přepracované vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2018. 288 s. ISBN 978-80-271-0888-6

PLEVOVÁ, I. a kol.: *Ošetřovatelství II*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 224 s. ISBN 978-80-247-3558-0

PLEVOVÁ, I. a kol.: *Ošetřovatelství III*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. 288 s. ISBN 978-80-247-3557-3

SVĚRÁKOVÁ, M.: *Edukační činnost sestry*. 1. vydání. Galém, 2012. ISBN 978-80-7262-845-2

ŠAFRÁNKOVÁ, A., NEJEDLÁ, M.: *Interní ošetřovatelství I*. vyd. 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. Elektronická verze ve formátu PDF. ISBN 978-80-247-6915-8

ŠAFRÁNKOVÁ, A., NEJEDLÁ, M.: *Interní ošetřovatelství II*. vyd. 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. Elektronická verze ve formátu PDF. ISBN 978-80-247-6866-3

TRACHTOVÁ, E. A kol. *Potřeby nemocného v ošetřovatelském procesu*. 1. vydání, Brno: IDPVZ, 1999. ISBN 80-7013-285-X

9.55 Znaková řeč

9.55.1 Anotace

Povinně volitelný vyučovací předmět Znaková řeč umožní studentům získat základní dovednosti v dorozumívání s neslyšícími.

Vlastní znak neslyšících je vizuálně pohybový signál, který je základní složkou tohoto jazyka. Využívá řady přirozených posunků a vlastních znaků neslyšících. Zásoba znaků se neustále rozšiřuje a obohacuje. Vizuálně pohybová komunikace a její použití při výchově a vzdělání neslyšících je velmi diskutovanou otázkou. Jistou roli hraje fakt, že vizuálně pohybová komunikace je pro slyšící velmi těžko poznatelná a zapamatovatelná (s výjimkou slyšících dětí neslyšících rodičů).

Obsah předmětu tvoří dva okruhy učiva- oblast teorie a praktický nácvik vizuálně pohybové komunikace. V teorii se výuka realizuje formou interaktivních přednášek a diskusí, kde jsou využívány a integrovány poznatky z předmětů Psychologie, a Zdravotnická psychologie.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Pro získání praktických dovedností se využívá modelových situací, kdy si každý student postupně osvojuje jednotlivé prvky vizuálně pohybové komunikace v různých situacích a prostředích.

9.55.2 Cíle

V oblasti teorie je cílem zprostředkovat studentům informace o historických aspektech vzniku a vývoje znakové řeči a problematice jejího používání v běžné komunikaci. Studenti se seznamují s jednotlivými znaky znakované češtiny, což je téměř doslovný překlad mluveného projevu. Studenti se seznamují také s rozdílem v používání znaků slyšícími a neslyšícími. Mnozí neslyšící znakované češtině rozumějí, ale sami ji vůbec nepoužívají. Rozsah znakové zásoby ve znakované češtině je větší, než ve vlastním znakovém jazyce neslyšících. Studenti si osvojují používání doprovodné mimiky, která dává znakové řeči citový přízvuk a vyjadřuje tím jemné odstíny jednotlivých mluvených slov. Dále si osvojují základy prstové abecedy, která se používá tam, kde chybí vhodný znak. Studenti se učí i správně používat mluvenou řeč v komunikaci s neslyšícím.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o dané problematice v uvedeném obsahu a rozsahu
- vést studenty k porozumění způsobu myšlení a komunikování neslyšících
- seznámit studenty se specifiky komunikace s neslyšícími
- zprostředkovat studentům osvojení základní zásoby znaků pro dorozumění v různých oblastech sociální práce
- naučit studenty navázat kontakt s neslyšícím, vytvořit atmosféru bezpečí a porozumění a udržet pracovní vztah s klientem
- naučit studenty vhodně používat doprovodnou mimiku a další prostředky neverbální komunikace
- vést studenty k ověřování míry porozumění neslyšícím v dané situaci

Cílové kompetence studenta

- zná základní znaky nutné pro komunikaci s neslyšícími v oblasti zdravotní a sociální
- zná specifika komunikace s neslyšícími a rozumí způsobu myšlení neslyšících
- zná zásady udržení profesionálního vztahu s neslyšícím
- zná vhodné prostředky neverbální komunikace
- zná profesní etiku, respektuje jedinečnost pocitů, myšlenek, chování a potřeb handicapovaného člověka
- prakticky ovládá znaky nutné pro komunikaci v oblasti zdravotní a sociální, umí je vhodně doplnit neverbálními komunikačními prostředky
- v komunikaci respektuje specifika komunikace s neslyšícími
- umí navázat efektivní kontakt s uživatelem
- umí ověřit míru porozumění neslyšícím v dané situaci a tuto zásadu v komunikaci vždy respektuje

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.55.3 Rámcový rozpis učiva

Úvod do znakového jazyka

Nácvik jednotlivých znakových pojmů: pozdravy, spojky a předložky, osoby, číslovky, slovesa určená pro nutnou komunikaci v daném oboru, zájmena, určení času a doby, přídavná jména, bydlení, dopravní prostředky, barvy.

- Průběžné opakování získaných pojmů formou jednoduchých vět
- Průběžný nácvik zpětné vazby ve znakovém jazyce
- Samostatné tvoření a ukazování jednoduchých vět v rámci získaných znaků
- Základní znaky pro sociální pojmy
- Základní zdravotní pojmy
- Průběžné opakování získaných pojmů formou jednoduchých vět
- Průběžný nácvik zpětné vazby ve znakovém jazyce
- Základní pojmy z právního minima
- Simulování sociální situace v praxi
- Průběžný nácvik zpětné vazby ve znakovém jazyce

9.55.4 Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma ve všech obdobích
- videozáznam z realizované modelové situace – komunikace s neslyšícím

9.55.5 Literatura

FREEMAN, R. D., GARBIN, C. F., BOESE, R. J. *Tvé dítě neslyší*. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 1992. 359 s.

GABRIELOVÁ, D., PAUR, J., ZEMAN, J. *Slovník znakové řeči*. Praha: Horizont, 1988. 351 s. ISBN 80-7216-029-X

POTMĚŠIL, M. *Všeobecný slovník českého znakového jazyka. A-N*. Praha: Fortuna, 2002. 494 s. ISBN 80-7168-800-2.

POTMĚŠIL, M. *Všeobecný slovník českého znakového jazyka. O-Ž*. Praha: Fortuna, 2004. 549 s. ISBN 80-7168-917-3.

RŮŽIČKOVÁ, M. *Učíme se českou znakovou řeč*. Praha: Septima, 1997. 119 s.

ŠAROUNOVÁ, J. *Metody alternativní a augmentativní komunikace*. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-0716-0.

VALENTA M., a kol. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, s.r.o. 2014. ISBN 978-80-262-0602-6.

Videokazety

Základní slovník znakové řeči I – VIII. Plzeň: Pedagogické centrum, 1993.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

9.56 Základy augmentativní a alternativní komunikace

9.56.1 Anotace

Předmět je volitelný, je vyučován jeden rok. V rámci předmětu se studenti seznámí s možnostmi alternativní komunikace a získají základní kompetence pro specifické způsoby dorozumění se s osobami smyslově a mentálně postiženými v různých oblastech života.

Předmět rozšiřuje zejména praktické dovednosti a umožňuje profilaci studentů pro práci s těmito cílovými skupinami. V oblasti smyslových postižení učitel seznámí studenty zejména s psychologickou problematikou komunikace se zaměřením na příčiny postižení a na dobu vzniku (vrozené, získané). Dále upozorní na chyby, kterých se dopouštějí „zdraví lidé“ v kontaktu a komunikaci se smyslově postiženými.

U cílové skupiny mentálně postižených učitel studenty seznámí s alternativní a augmentativní komunikací (AAK). Druhy a využití AAK jsou málo známé, přesto velmi důležité pro práci s danou skupinou, zejména pro lidi s autismem. Výuka se realizuje formou interaktivních přednášek a praktického nácviku jednotlivých komunikačních technik.

9.56.2 Cíle

Specifika práce a komunikace se sluchově postiženými

Cílem je studenty vybavit studenty základními komunikativními schopnostmi, tj. znakovat na úrovni základního dorozumění se se sluchově postiženým člověkem a umožnit orientaci v dané problematice. Dalším cílem je naučit studenty vytvářet dobré psychické zázemí pro neslyšícího (sluchově postiženého) spoluobčana, který je v cizím prostředí sám a má komunikační bariéru.

Specifika práce a komunikace se zrakově postiženými

Cílem je seznámit studenty s problematikou zrakového postižení, desaterem pro kontakt s nevidomým a s nejčastějšími chybami v komunikaci s nimi. Dalším cílem tématu je seznámení se základním komunikačním prostředkem nevidomých a to s Braillovým písmem.

Specifika práce a komunikace s mentálně postiženými

Studenti se seznámí s problematikou mentálního postižení a s alternativní a augmentativní komunikací (AAK) a naučí se základní a nejčastěji používané komunikační techniky - makaton, komunikační tabulky, znak do řeči, piktogramy, Bliss, PSC.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o dané problematice v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- předat studentům ucelený přehled o smyslových postiženích a mentálním postižení a dále rozšířit znalosti z předmětů Teorie a metody sociální práce, Sociální patologie a Psychologie
- rozvíjet aktivní i pasivní komunikační dovednosti u jednotlivých druhů postižení
- umožnit studentům získání základní slovní zásoby a pojmů obecně u jednotlivých druhů postižení; pojmy jsou vybrány s ohledem na dorozumění v sociální oblasti
- naučit studenty správné neverbální komunikaci s uvedenými cílovými skupinami
- naučit studenty „průvodcování“
- seznámit studenty s aktuální nabídkou kompenzačních pomůcek

Cílové kompetence studenta

- orientuje se v příčinách jednotlivých druhů postižení
- orientuje se ve způsobech a druzích komunikace u jednotlivých druhů postižení
- je schopen vyhledat aktuální nabídku kompenzačních pomůcek
- zná zásady neverbální komunikace u jednotlivých druhů postižení
- zná chyby v komunikaci u jednotlivých druhů postižení a možnosti jejich prevence
- orientuje se v legislativě zabývající se uvedenou problematikou
- zná zásady pro vytvoření dobrého psychického zázemí pro klienty s uvedenými druhy postižení

Osoby se sluchovým postižením

- má základní znakové dovednosti, znakuje na úrovni základního dorozumění se
- je schopen zpětné vazby s porozuměním
- je schopen vytvořit bezpečné psychické zázemí dle konkrétní situace

Osoby se zrakovým postižením

- je schopen poskytnout kvalitní průvodcovskou službu
- je schopen prakticky realizovat zásady Desatera pro kontakt s nevidomými v praxi
- je schopen vytvořit bezpečné psychické zázemí dle konkrétní situace

Osoby s mentálním postižením

- je schopen zvolit odpovídající komunikační techniku
- je schopen v rámci dané komunikační techniky zpětné vazby s porozuměním
- je schopen vytvořit bezpečné psychické zázemí dle konkrétní situace

9.56.3 Rámcový rozpis učiva

Specifika práce a komunikace se sluchově postiženými:

- Historie sluchového postižení, vznik a typy sluchových vad
- Pravidla komunikace se sluchově postiženými za přítomnosti tlumočnicka
- Pravidla komunikace se sluchově postiženými bez přítomnosti tlumočnicka
- Pravidla komunikace se sluchově postiženými využívající indukční smyčku
- Nejčastější chyby v komunikaci se sluchově postiženými

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- Seznámení s jednotlivými prvky komunikačních forem u sluchově postižených osob dle zákona č. 384/2008 Sb.
- Procvičování vybraných technik (český znakový jazyk – charakteristika, výuka základních znaků, skladba vět, prstová abeceda – jednoruční, obouruční, znakovaná čeština – základní charakteristika, výuka základních znaků, skladba vět, vizualizace mluvené češtiny)

Specifika práce a komunikace se zrakově postiženými:

- Historie zrakového postižení, vznik a typy zrakových vad, hluchoslepou
- Braillovo písmo
- Desatero pro kontakt s nevidomými podle SONS, nejčastější chyby v komunikaci se zrakově postiženými
- Pomůcky pro osoby se zrakovým postižením
- Procvičování vybraných technik (zpětná vazba – čtení Braillova písma, psaní pomocí pražské tabulky, psaní pomocí Pichtova psacího stroje
- Nácvik průvodcování

Specifika práce a komunikace s mentálně postiženými:

- Definice a klasifikace mentální retardace podle WHO
- Autismus
- Alternativní a augmentativní komunikace
- Komunikační systémy
- Procvičování vybraných technik (makaton, komunikační tabulky, znak do řeči, piktogramy, Bliss, PSC)

9.56.4 Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % ve všech obdobích studia
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma v obou obdobích vzdělávání

9.56.5 Literatura

Specifika práce a komunikace se sluchově postiženými

FREEMAN, R. D. – CARBIN, C. F. – BOESE, R. J. *Tvé dítě neslyší?!*. Praha: FRPSP, 1992

GABRIELOVÁ, D. – PAUR, J. – ZEMAN, J. *Slovník znakové řeči*. Praha: Horizont, 1988. ISBN 40-085-88.

JANOTOVÁ, N. – ŘEHÁKOVÁ, K. *Surdopedie*. Praha: SPN, 1990.

NEUBAUER, K. a kol. *Kompendium klinické logopedie*. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1390-1.

RŮŽIČKOVÁ, M. *Než půjdeme do školy*. Praha: Septima

RŮŽIČKOVÁ, M. *Učíme se českou znakovou řeč*. Praha: Septima, 1997

RŮŽIČKOVÁ, M. *Znakování pro každý den*. Praha: Septima

ŠAROUNOVÁ, J. *Metody alternativní a augmentativní komunikace*. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-0716-0.

Videokazety ČKTZJ

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Základní slovník znakové řeči I – VIII., Plzeň: Pedagogické centrum, 1993.

Katedra kybernetiky, Fakulta aplikovaných věd, Západočeská univerzita v Plzni: *Mapa stránek*, © 2009 - 2011 Dostupné z: www.znaky.zcu.cz

Specifika práce a komunikace se zrakově postiženými

MACHÁČEK, P. *Osvětlení a slabozrakost: jak správně svítit a vytvořit vhodné podmínky pro slabozrakého člověka*. Praha: Tyfloservis, 2002. AC 68.

SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, Publishing 2016. ISBN 978 80-271-0095-8.

ŠTRÉBLOVÁ, M. *Poznáváme svět se zrakovým postižením: úvod do tyflopédie*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2002. ISBN 8070444487, 9788070444481.

WIENER, P. *Prostorová orientace zrakově postižených*. Praha: Institut rehabilitace zrakově postižených, UK FHS, 2006. ISBN 80-239-6775-4.

WIENER, P. *Základy komunikace se zrakově postiženými*. 2. vydání. Praha: Novartis, 2009.

Specifika práce a komunikace s mentálně postiženými

ČERNÁ, M.; KVAPILÍK, J. *Zdravý způsob života mentálně postižených*. Praha: Avicenum, 1990. ISBN 80-201-0019-9.

KOCUROVÁ, M. *Speciální pedagogika pro pomáhající profese*. Plzeň, 2002. ISBN 80-7082-844-7.

KUBOVÁ, L. *Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí*. Praha: Tech Market, 1996. ISBN 80-902134-1-3.

KUBOVÁ, L. *Piktogramy – metodická příručka*. Praha: Tech-Market, 1997. ISBN 80-86114-00-7.

KUBOVÁ, L., PAVEOVÁ, Z., RÁDKOVÁ, I. *Znak do řeči*. Praha: Tech-Market, 1999. ISBN 80-86114-23-6.

SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, Publishing 2016. ISBN 978 80-271-0095-8.

ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7178-821.

VALENTA M., a kol. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, s.r.o. 2014. ISBN 978-80-262-0602-6.

9.57 Základy speciální pedagogiky

9.57.1 Anotace

Cílem předmětu je seznámit studenty se současným pojetím speciální pedagogiky jako vědního oboru a jeho aplikace při činnosti zdravotnického pracovníka s uživatelem.

Obsah předmětu tvoří teoretické znalosti z jednotlivých oblastí speciální pedagogiky a využití vědomostí z předmětů úzce spjatých s danou problematikou.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Získané poznatky vedou studenty k bezpředsudkovému přístupu k problémům jedinců a skupin ve společnosti. Výuka je realizována formou interaktivních přednášek a seminářů k vybraným problémům a jevům. Vědomosti a dovednosti jsou využívány k rozvoji klíčových kompetencí studentů v oblasti teorie i praxe péče o mládež.

9.57.2 Cíle

Teoretickým cílem je zprostředkovat studentům informace z oblasti speciální pedagogiky včetně historického vývoje oboru, poslouží základní orientaci v této oblasti a k získání uceleného a utříděného pohledu na speciální pedagogiku.

Cílem předmětu je vybavit studenta základními kompetencemi potřebných v přístupu k jedincům s postižením. Tzn., že výstupem je praktická dovednost podložená vědomostmi z oblasti teorie tohoto předmětu.

Studenti si osvojí problematiku edukace a rozvoje osob se zdravotními a tělesnými handicapami a osob s mentálním postižením. Dále se seznámí s problematikou vývojových poruch chování a sociálních vztahů, s poruchami učení a autismem.

Vyučovací postupy směřující k dosažení edukačního cíle:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- vést studenty k poznání vlastních silných a slabých stránek a umění je zvládat a používat tuto znalost ve své praktické práci
- naučit studenty ovládat a volit vhodné metody duševní hygieny jako prevence syndromu vyhoření a profesionální deformace
- naučit studenty aktivnímu a tvořivému přístupu k práci s osobami zdravotně a tělesně postiženými a vést je k pochopení potřebnosti tohoto přístupu pro úspěšnou intervenci
- naučit studenty vymezit v praxi hranice a možnosti služby a intervence
- motivovat studenty k vnitřnímu přijetí etického kodexu jako vlastní ochrany a ochrany uživatelů služby před zneužitím
- naučit studenty vymezit hranice a možnosti sociálních služeb

Cílové kompetence studenta

- umí definovat speciální pedagogiku jako obor a jeho specifickou činnost
- dokáže aplikovat nabyté vědomosti na základě všeobecné znalosti problematiky a aktuálního stavu v oboru
- umí se orientovat ve speciálně pedagogických jevech, jejich příčinách a vývojových tendencích
- umí navázat kontakty s postiženými osobami a získat je pro spolupráci

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- dokáže uživatelům nabídnout konkrétní sociální služby i jinou formu pomoci např. zdravotní
- zná profesní etiku při práci s postiženými jedinci
- při jednání s postiženými osobami se snaží nepodlehout nesprávným postojům a jednání uživatelů
- orientuje se v přístupech k uživatelům sociálních služeb
- zná možnosti pomoci v jednotlivých oborech speciální pedagogiky a umí z nich vyvodit závěry pro svou práci
- dokáže projevovat svůj názor v diskuzi k dané problematice
- zná metody a techniky práce v jednotlivých oblastech práce s osobami postiženými (individuální případová práce, práce s rodinou, kontaktní a terénní práce)
- dokáže poskytovat emoční podporu
- zná zásady týmové spolupráce a umí je reflektovat
- umí zvládat osobní stresy, reflektovat je a umí odhalit jejich příčiny
- umí identifikovat a zvládat předsudky a stereotypy, které negativně působí na práci s dětmi

9.57.3 Rámcový rozpis učiva

- Úvod do studia speciální pedagogiky
- vymezení pojmu
- pojetí a charakter speciální pedagogiky
- členění speciální pedagogiky
- znevýhodnění a integrace, inkluzivní vzdělávání
- člověk s postižením ve společnosti – sociální péče, sociální služby
- prevence, diagnostika, terapie a poradenství ve speciální pedagogice
- příčiny vzniku poruch, vad a postižení
- prevence
- speciálně pedagogická diagnostika
- náprava, terapie, kompenzace a rehabilitace
- poradenství
- somatopedie
- vymezení zdravotního a tělesného postižení
- etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- specifika života osob s tělesným a zdravotním postižením
- možnosti edukace a inkluze handicapovaných osob
- zdravotní znevýhodnění
- základní vymezení zdravotního znevýhodnění
- epilepsie
- alergie a astma
- vzdělávání a pracovní uplatnění osob se zdravotním znevýhodněním
- psychopedie
- mentální postižení - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- specifika života osob s mentálním postižením
- možnosti edukace a inkluze osob s mentálním postižením
- domovy pro osoby zdravotně postižené
- surdopedie
- sluchové postižení - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- specifika života osob se sluchovým postižením

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

- možnosti edukace a inkluze osob se sluchovým postižením
- oftalmopedie
- zrakové postižení - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- specifika života osob se zrakovým postižením
- možnosti edukace a inkluze osob se zrakovým postižením
- logopedie
- vady a poruchy řeči - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- alternativní komunikace
- specifika života osob s narušenou komunikací
- možnosti edukace a inkluze osob s poruchou řeči
- systém poskytování logopedické intervence
- specifické poruchy školních dovedností a motorické funkce
- poruchy učení - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- lateralita
- lehká mozková dysfunkce a syndromy ADD a ADHD
- organizace péče o žáky se specifickými poruchami učení
- etopedie
- poruchy chování a emocí - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- podmínky edukce dětí s poruchami chování nebo emocí
- sociokulturní znevýhodnění a inkluzivní vzdělávání
- delikventní chování
- speciální pedagogika osob s kombinovanými vadami
- specifické kombinace vad a poruch
- specifický přístup k jedincům s kombinovanými vadami
- autismus
- historický vývoj, koncepce, terminologie
- neurobiologický a psychologický model postižení
- klinický obraz dětského autismu
- diagnostika autismu
- výchovné a vzdělávací postupy u dětí s autismem
- speciální pedagogika osob v období senia
- postižení u starších lidí
- kvalita života a rozvoj postižených osob v období senia
- specifika přístupu k seniorům s postižením

9.57.4 Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % ve všech obdobích studia
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma v obou obdobích vzdělávání

9.57.5 Literatura

Základní

HRDLIČKA, M., KOMÁREK, V. *Dětský autismus*. 1. vyd. Praha : Portál, 2004. 208 s. ISBN 80-7178-813-9.

KELNAROVÁ, J., MATĚJKOVÁ, E., VOJKOVSKÁ, G. *Speciální pedagogika pro zdravotnické obory*. Praha: Galén, 2016. ISBN 978-80-74925-273-2.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, Publishing 2016. ISBN 978 80-271-0095-8.

VALENTA M., a kol. *Slovník speciální pedagogiky*. Praha: Portál, s.r.o. 2015. ISBN 978-80-262-0937-9.

VALENTA M., a kol. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, s.r.o. 2014. ISBN 978-80-262-0602-6.

Rozšiřující

MACHOVÁ, J. *Biologie člověka pro speciální pedagogy*. 2. vyd. Praha : Karolinum, 1994. 263 s. ISBN 80-7066-980-2.

PTÁČEK, R. *Poruchy chování v dětském věku*. Praha : Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. 24 s. ISBN 80-86991-81-4.

SPOUSTA, V. *Speciálně pedagogická diagnostika etopedická*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1995. 105 s. ISBN 80-210-0172-0.

VÁGNEROVÁ, M. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, s.r.o. 2014. ISBN 978-80-262-0696-5.

ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program: nástroje pro prevenci, nápravu a integraci*. 3. vyd. Praha : Portál, 2011. 207 s. ISBN 978-80-262-0044-4.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

10 Doklady o odborném zabezpečení výuky vzdělávacího programu

10.1 Soupis specializovaných učeben a dalších výukových prostor

Specializované učebny určené pro výuku studentů VOŠ:

Učebny pro praktickou výuku

Pro odborné vzdělávání má škola k dispozici dvě moderně vybavené odborné učebny (OT1, OT2). Kapacita jedné učebny je 16 studentů. Obě tyto učebny jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím vyhlášce o hygienických požadavcích na prostory pro výchovu a vzdělávání mladistvých. Učebny jsou vybaveny veškerým zdravotnickým materiálem a speciálními modely dospělých a dětí pro nácvik ošetrovatelských postupů zakomponovaných do ošetrovatelského procesu dle platných ošetrovatelských standardů. Učebny jsou prostorově koncipovány jako ošetrovací jednotka. Disponují základním vybavením odpovídajícím ošetrovací jednotce. V každé odborné učebně jsou k dispozici polohovací nemocniční lůžka pro děti i dospělé včetně pomůcek doplňujících lůžko a noční stolky. Učebny jsou vybaveny nábytkem, který celkově odpovídá pracovním prostorům ve zdravotnickém zařízení, tedy i pracovní plochy imitují svým uspořádáním organizaci práce ve zdravotnickém zařízení (přípravnu sester). Jedna učebna je doplněna speciálními pomůckami a modely dospělých a dětí pro nácvik neodkladné resuscitace. V učebnách jsou dále k dispozici pomůcky k zajištění intenzivní péče. Pro výuku jsou učebny vybaveny počítačem, videem, DVD přehrávačem a TV a dataprojektorem.

Učebny výpočetní techniky

Studenti všech forem vzdělávání mohou v rámci výuky i v rámci samostudia využívat specializované učebny výpočetní techniky, v současné době škola disponuje pěti učebnami. Všem stanicím je k dispozici optická páteřní síť LAN s připojením na internet (rychlost 90 Mb/s), každá z učeben má k dispozici vlastní síťovou tiskárnu. Celý systém je chráněn antivirovým programem Kaspersky. Dále je studentům k dispozici studovna na domově mládeže vybavená PC a jedna studovna v budově školy, Chodské náměstí 97, vybavená také PC.. Přehledné údaje o počtu studentských stanic, jejich stáří a použitém operačním systému jsou uvedeny v následující tabulce.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Přehled učeben a studoven výpočetní techniky:

učebna	Počet PC/kapacita učebny	stáří	dataprotektor	operační systém
vyt01 (OA)	16/16	6	ano	Windows 10
vyt02 (OA)	17/17	4	ano	Windows 10
vyt03 (OA)	17/17	1	ano	Windows 10
vyt04 (OA)	23/23	5/4	ano	Windows 10
vyt05 (ZŠ)	17/17	6	ano	Windows 10
Domov mládeže (OA)	5/8	9	Windows 7

Jazykové učebny

Tyto učebny jsou vybaveny technikou, která zajišťuje výuku jazyka a komunikačních dovedností na vysoké úrovni.

Učebna v budově OA je vybavena jedním PC, stáří cca 4 roky, kde je instalován operační systém Windows Vista, dále je zde dataprotektor, magnetofon a reproduktory. Kapacita učebny je 18 studentů. Učebna v budově na Chodském náměstí 97 je vybavena digitálním jazykovým přehrávačem s ovládacím pultem a sluchátky pro studenty. Dále je zde radiomagnetofon, televize, DVD přehrávač, videorekordér a 1 PC OS Windows XP. Kapacita učebny je pro 18 studentů.

Učebna psychologie

Učebna je umístěna v budově na Chodském náměstí. 97, v prvním patře, kde je zajištěn odpovídající klid pro formy výuky zde realizované. Učebna je uspořádána a vybavena pro specifické potřeby výuky v předmětech Obecná, Vývojová, Zdravotnická psychologie a Komunikace v ošetrovatelství. Studenti zde mají možnost si vyzkoušet techniky působení na druhé, sebepoznání a metody relaxace. Dochází tak ke zvýšení propojení teorie s praxí. V učebně se prostorově i organizačně dají simulovat modelové situace, umožňuje také pořizování videozáznamů v rámci videotréninku. Učebna je postupně vybavována pomůckami pro snoezelen. Kapacita učebny je 15 studentů.

Všechny výše zmíněné specializované učebny splňují současně požadavky vyhlášky č. 465/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb. a budou nadále udržovány v souladu s platnou legislativou.

Učebny pro teoretickou výuku studentů VOŠ:

Všechny kmenové učebny určené především pro teoretickou výuku splňují v současnosti požadavky dle vyhlášky o hygienických požadavcích na prostory pro výchovu a vzdělávání dětí

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

a mladistvých a dále budou udržovány v souladu s platnou legislativou. Kapacita každé učebny je 30 studentů. Jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím vyhlášece o hygienických požadavcích na prostory pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Učebny jsou vybaveny dataprojektorem, videopřehrávačem a CD přehrávačem pro možnost multimediální prezentace témat.

10.2 Knihovna

Knihovna je umístěna v samostatné místnosti, která slouží zároveň jako studovna v budově na Chodském náměstí 97. Výpůjční doba je v odpoledních hodinách, aby byla dostupná všem studentům bez ohledu na rozvrh. V současné době je studentům k dispozici 486 odborných publikací z vědeckých oborů vztahujících se k zaměření vzdělávání – ze zdravotnictví, ošetrovatelství, medicíny, psychologie, sociologie, patologie, práva, pedagogiky atd. Do knihovny jsou průběžně doplňovány všechny odborné publikace uvedené u jednotlivých předmětů jako základní a rozšiřující literatura. Nabídku odborných publikací a výukových materiálů (včetně videotéky) pro studenty ještě rozšiřuje odborná knihovna pro SOŠ, obor Zdravotnický asistent a Praktická sestra.

Součástí knihovny jsou i obhájené absolventské práce dosavadních absolventů oboru Sociální práce a sociální pedagogika a oboru Diplomovaná všeobecná sestra. Do knihovny jsou dále zařazovány různé brožury, příručky, skripta jednotlivých organizací spolupracujících se školou, které škola obdržela darem.

Z periodik jsou k dispozici Sestra, Psychologie dnes, Právo a Sociální práce.

Literatura je průběžně doplňována dle požadavků vyučujících jednotlivých předmětů, studentů a finančních možností školy. Základní bibliografické údaje jednotlivých publikací mají studenti k dispozici v písemném seznamu.

Z celkových nákladů školy na knihy a ostatní odborný tisk je 12 % určeno pro potřeby vzdělávacího programu VOŠ.

V místnosti jsou k dispozici 4 PC, stáří cca 4 roky, kde je instalován operační systém Windows 7, přístup k internetu, tiskárna a kopírka, dále je zde televize s DVD přehrávačem. Místnost slouží také jako studovna a multifunkční učebna pro nácvik praktických kompetencí, neboť umožňuje, podobně jako učebna psychologie, simulaci modelových situací. Dále je místnost vybavena židlemi s područkami, takže je zajištěna variabilita prostoru. Kapacita místnosti je 15-25 míst pro studenty.

10.3 Studijní opory pro kombinovanou formu vzdělávání

1. Informační materiály k organizaci a průběhu kombinované formy vzdělávání

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

2. Studijní texty a prezentace v elektronické podobě

Studijní texty a prezentace pro jednotlivé předměty vymezují obsah a rozsah vzdělávání ve vztahu k profilu absolventa. Z hlediska didaktického respektují postupy, které v maximální míře usnadňují samostatné studium. Obsahují také jasné požadavky toho, co má studující zvládnout a co bude ověřováno. Součástí studijních textů jsou kontrolní otázky, cvičení, testy a jiné zpětnovazební prvky, které studujícímu umožní průběžně ověřovat zvládnutí obsahu a rozsahu učiva.

Součástí studijních textů jsou i samostatné písemné práce, které jsou studujícímu zadávány vždy po prostudování určité ucelené části učiva.

Studijní texty budou využity jako studijní opora ve všech vyučovacích předmětech.

3. Případové studie

Studenti mají k dispozici případy ze skutečnosti a samostatně navrhnou postupy práce, které posuzuje zadávající a poskytuje studentovi zpětnou vazbu týkající se například zvažování možných rizik, respektování lidských práv a svobod atd. Studenti tak mají možnost ověřit si získané kompetence.

Studenti mají k dispozici ukázky ošetrovatelských kazuistik v jednotlivých klinických oborech. Na toto navazují cvičné modelové případy, kde je úkolem studentů samostatné zpracování ošetrovatelských diagnóz, cílů a uvedení intervencí.

Této opory se převážně využívá ve vyučovacích předmětech Ošetrovatelské postupy, Ošetrovatelský proces a potřeby člověka, Ošetrovatelská péče ve všech vyučovaných klinických oborech.

4. Studijní pomůcky

Jsou studentům k dispozici zvláště v předmětech, kde má student získat praktické dovednosti. Jedná se o instruktážní CD s videonahrávkami postupů, komunikačních dovedností atd. Tyto pomůcky jsou k dispozici ve školní knihovně.

5. Doplňující zdroje – doporučená a rozšiřující literatura k jednotlivým tématům

Studentům jsou k dispozici k jednotlivým tématům v elektronické podobě odkazy na konkrétní kapitoly literárních zdrojů.

6. Elektronická podpora studia a emailová komunikace s vyučujícími

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Technickou podporu zajišťují IT- správci naší školy: Mgr. Miroslav Málek a p. Václav Zahradník. Jakékoli dotazy, či případné technické problémy konzultují na emailových adresách malekm@ekodom.cz, zahradnik@ekodom.cz.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

11 Personální zabezpečení kvality vzdělávacího programu

11.1 Personální zabezpečení předmětů

Název předmětu	kód	vyučující
Povinné základní předměty – kategorie A, znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetrovatelské péče		
Anatomie	ANT	Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Fyziologie	FYZ	Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Odborná latinská terminologie	LAT	Veronika Němcová
Farmakologie	FAR	Mgr. Jana Suastiková
Patologie a patologická fyziologie	PAT	Mgr. Radka Filipčíková, Ph.D., MBA, LL.M., MPA
Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena	MIK	Mgr. Kristina Bendová
Základy biofyziky	BFY	Mgr. Kristina Bendová
Základy biochemie	BCHE	Mgr. Kristina Bendová
Základy genetiky	GEN	Mgr. Radka Filipčíková, Ph.D., MBA, LL.M., MPA
Hematologie a transfúzní lékařství	HEM	Mgr. Radka Filipčíková, Ph.D., MBA, LL.M., MPA
Klinická propedeutika	KLP	Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Zobrazovací metody a radiační ochrana	ZMR	MUDr. Martin Mulač
Ochrana a podpora veřejného zdraví	OPZ	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Helena Kabourková
Zdravotní gramotnost	ZGR	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Helena Kabourková
Výživa a dietetika	VZD	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Helena Kabourková
Rehabilitační ošetrovatelství	RHO	MUDr. Zdeněk Šos
Povinné oborové předměty – kategorie A, znalosti z ošetrovatelství a klinických oborů		
První pomoc	PPO	MUDr. Miroslava Benešová
Ošetrovatelství	OST	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Martina Kostínková, Mgr. Lenka Foistová, Bc. Renata Volfíková,

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Ošetřovatelský proces a potřeby člověka	OPP	Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Foistová, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Martina Kostínková
Ošetřovatelské postupy	OPS	Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Foistová, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Martina Kostínková, Bc. Renata Volfíková,
Výzkum v ošetřovatelství	VOS	Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Komunitní péče	KPE	Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Transkulturní ošetřovatelství	TKO	Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Etika v ošetřovatelství	ETI	Mgr. Helena Kabourková, PhDr. Ivana Fröhlichová
Ošetřovatelství v interních oborech	OIN	MUDr. Irena Paulerová, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Ošetřovatelství v chirurgických oborech	OCH	MUDr. Miroslava Benešová, Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Foistová, Bc. Martina Kostínková
Ošetřovatelská péče v ortopedii a traumatologii	OOT	MUDr. Miroslava Benešová, Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Foistová, Bc. Martina Kostínková
Ošetřovatelství v neurologii	ONE	Mgr. Monika Hubáčková, MUDr. Pavel Zeman,
Ošetřovatelství v pediatrii	OPE	MUDr. František Zahálka, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Ošetřovatelství v gynekologii a porodnictví	OGY	MUDr. Pavla Faitová, Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Foistová, Bc. Martina Kostínková
Ošetřovatelství v psychiatrii	OPS	MUDr. Viola Chvalová, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Ošetřovatelská péče v onkologii a hematologii	OON	MUDr. Irena Paulerová , Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Ošetřovatelská péče v oftalmologii	OFT	MUDr. Helena Tichá, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Ošetřovatelská péče v ORL	ORL	MUDr. Petr Hubáček, MBA, LL.M. MUDr. Jana Angelovová, Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Foistová, Bc. Martina Kostínková
Ošetřovatelská péče v dermatovenerologii	ODV	MUDr. Ivana Hrubá, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Ošetřovatelská péče v stomatologii	OST	MUDr. Karel Iha, Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Foistová, Bc. Martina Kostínková
Ošetřovatelská péče v infekčním lékařství	OIL	MUDr. Irena Paulerová, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Ošetřovatelská péče v geriatrii	OGE	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Intenzivní ošetřovatelská péče	IOP	MUDr. Miroslava Benešová, MUDr. Vojtěch Hynek, Mgr. Helena Kabourková, Mgr. Lenka Foistová, Bc. Martina Kostínková

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

Paliativní péče	OPA	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Jana Ticháčková, Bc. Renata Volfíková
Povinné základní předměty kategorie A, znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetrovatelské péče		
Cizí jazyk NEJ/ANJ	NEJ/ANJ	Mgr. Hana Konečná, Mgr. Irena Kubalová, Mgr. Irena Šlajsová
Základy filosofie	FIL	PhDr. Ivana Fröhlichová., Mgr. et. Mgr. Hana Hradecká
Základy sociologie	SOC	PhDr. Ivana Fröhlichová., Mgr. et. Mgr. Hana Hradecká
Obecná psychologie	OPY	PhDr. Ivana Fröhlichová., Mgr. et. Mgr. Hana Hradecká
Vývojová psychologie	VPY	PhDr. Ivana Fröhlichová., Mgr. et. Mgr. Hana Hradecká
Zdravotnická psychologie	ZPY	PhDr. Ivana Fröhlichová., Mgr. et. Mgr. Hana Hradecká
Komunikace ve zdravotnictví	KOM	PhDr. Ivana Fröhlichová., Mgr. et. Mgr. Hana Hradecká
Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství	ZPE	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Helena Kabourková
Základy zdravotnického managementu	ZZM	MUDr. Petr Hubáček, MBA, LL.M.
Základy zdravotnického práva a legislativy	PRA	JUDr. Jaroslav Hanuš
Informatika a statistika ve zdravotnictví	ISZ	Ing. Jan Řezníček, Ing. Eva Smazalová
Ošetrovatelství založené na důkazech	OZD	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Helena Kabourková
Odborná ošetrovatelská praxe		
Odborná ošetrovatelská praxe	OOP	Bc. Martina Kostínková, Bc. Martina Nohavcová, Libuše Tomšů, Mgr. Jana Ticháčková, Mgr. Helena Kabourková
Povinně volitelné předměty – kategorie B		
Znaková řeč	ZNŘ	Mgr. Miroslav Hanzlíček, Mgr. Kristýna Voříšková
Základy augmentativní a alternativní komunikace	AAK	Mgr. Kristýna Voříšková
Základy speciální pedagogiky	SPE	PaedDr. Jana Koubová

11.2 Aprobovanost vyučujících:

vyučující	rok narození	vzdělání	počet let ped./lék.praxe
Mgr. Irena Kubalová	1972	Ped.F.JČU Č. Budějovice	27
Mgr. Pavel Kovář	1981	Ped.F. ZČU Plzeň	13
Ing. Hana Konečná	1958	Ped.F. UK Praha	34
Mgr. Irena Šlajsová	1970	Př.F. UK Praha	17
Veronika Němcová	1978	Ped.F. JČU (Lat) Č. Budějovice	17

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

PhDr. Ivana Fröhlichová,	1962	FF UK Praha	32
Mgr. Hana Hradecká	1966	FF UK Praha, FPed Plzeň	26
Mgr. Lenka Foistová	1976	ZSF JCU České Budějovice	16
RNDr. Jana Pelcová	1964	Př.F.UK Praha	31
Mgr. Kristina Bendová	1961	Ped.F. UK Praha	39
Ing. Jan Řezníček	1955	VŠ zemědělská	10
JUDr. Jaroslav Hanuš,	1946	VŠ SNB	18
Mgr. Helena Kabourková,	1961	FF UK Praha	30
Ing Eva Smazalová	1962	VŠE Praha	16
Ing. Jindra Mastná	1967	VŠE Praha	27
Mgr. Jana Suastiková	1969	Farmaceut. fak. Hradec Králové	27
MUDr. Martin Mulač	1971	LF UK Plzeň	23
Mgr. Lenka Fořtová	1971	FF UK Praha	26
MUDr. Zdeněk Šos	1951	LF UK Plzeň	42
MUDr. Miroslava Benešová	1960	LF UK Plzeň	32
MUDr. František Zahálka	1952	LF UK Plzeň	42
MUDr. Pavel Zeman	1970	LF UK Praha	24
Mgr. Monika Hubáčková	1984	VŠ zdrav. a soc. práce Bratislava	16
MUDr. Viola Chvalová	1972	LF UK Plzeň	22
MUDr. Irena Paulerová	1951	1. LF UK Praha	42
MUDr. Helena Tichá	1948	LF UK Plzeň	35
MUDr. Petr Hubáček MBA, LL.M.	1965	LF UK Praha	27
MUDr. Jana Angelovová	1960	LF UK Praha	32
MUDr. Ivana Hrubá	1958	LF UK Praha	38
MUDr. Karel Iha	1954	LF UK Plzeň stomatologie	40
Mgr. Miroslav Hanzlíček	1956	Ped.F. ZČU Plzeň	22
Mgr. Kristýna Voříšková	1985	Ped.F. ZČU Plzeň	7
Bc. Renata Volfíková	1974	LF UK Plzeň, NZONCO Brno – oš. péče a anesteziologii, resuscitaci a intenzivní péči	20
PaedDr. Jana Koubová	1958	Ped.F. UK Praha	38
MUDr. Vojtěch Hynek	1967	LF UK Praha	25
Bc. Martina Nohavcová	1975	NZONCO Brno – oš. péče v chirurgických oborech, ZČU Plzeň – Bc. studium bude ukončeno 2015	25
Bc. Martina Kostínková	1971	NZONCO Brno – oš. péče v chirurgických oborech, ZČU Plzeň – Bc. studium bude ukončeno 2014	30
Libuše Tomšů	1970	NZONCO Brno – oš. péče v chirurgických oborech	31

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

MUDr. Pavla Faitová	1977	LF UK Praha	23
Mgr. Radka Filipčíková Ph.D., MBA, LL.M., MPA	1976	UP Olomouc	24

11.3 Podmínky pro hodnocení a zabezpečení kvality vzdělávacího programu

Výuku zajišťují interní a externí vyučující, kteří jsou v pracovním poměru vůči vzdělávací instituci. S externími pedagogickými pracovníky jsou uzavírány dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti

Kvalifikace interních učitelů odpovídá platné legislativě o pedagogických pracovnících. Externí učitelé, kteří zajišťují výuku zejména povinně volitelných a volitelných předmětů jsou vysokoškolsky vzdělaní odborníci pracující v oboru a splňují kvalifikační předpoklady podle legislativy platné v příslušném resortu a jejich vzdělání a praxe odpovídá charakteru vyučovaného předmětu. Všichni vyučující se zúčastňují vybraných forem celoživotního vzdělávání, kde si průběžně obnovují, zvyšují, prohlubují a doplňují vědomosti, dovednosti a způsobilosti pedagogické i odborné. Jedná se o tyto formy celoživotního vzdělávání: certifikované kurzy, inovační kurzy, účast na školicích akcích, odborných konferencích, kongresech a samostatné studium odborné literatury. Dokladem o absolvování dalšího vzdělávání je osvědčení vydané vzdělávací institucí, která má k tomu oprávnění.

Hodnocení kvality vzdělávacího programu se dále realizuje pomocí evaluačních dotazníků vždy na závěr školního roku, kdy se ke vzdělávacímu programu vyjadřují jak studenti, tak vyučující. Evaluační dotazník se týká všech částí vzdělávacího programu.

Hodnocení kvality probíhá také formou pravidelných hospitací. Hospitace provádí ředitel VOŠ nebo zástupce ředitele VOŠ, dále probíhají vzájemné hospitace vyučujících v předmětech dle jednotlivých obsahových okruhů.

Kompetence externích i interních vyučujících k výuce předmětů v jednotlivých obsahových okruzích jsou dokladovány v předchozích tabulkách, kde je uvedeno jejich vzdělání.

Vyšší odborná škola	Zdravotnictví
344 01, Domažlice, Erbenova 184	53-41-N /11 Diplomovaná všeobecná sestra

12 Seznam příloh

- Příloha č. 1 Doporučení Domažlické nemocnice, a.s.
- Příloha č. 2 Doporučení Úřadu práce v Domažlicích
- Příloha č. 3 Doporučení Města Domažlice
- Příloha č. 4 Zřizovací listina
- Příloha č. 5 Ověřená kopie nájemní smlouvy
- Příloha č. 6 Smlouva s Domažlickou nemocnicí a.s.
- Příloha č. 7 Smlouva s Nemocnicí Klatovy
- Příloha č. 8 Smlouva s Domácí péče s.r.o.
- Příloha č. 9 Doklady o aprobovanosti vyučujících